

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

"Αξιολόγηση Επενδύσεων"
Αξιολόγηση Επενδύσεων

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δανελιάν Αρτίβ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ: Αθανασοπούλου Θεοδώρα

Γαλάνη Ζωή

Καραϊσκού Αγγελική

Πάτρα 2006

Πρόλογος.....	5
Κεφάλαιο 1. Η έννοια της επένδυσης.	7
1.1 Επένδυση και αποταμίευση	9
1.2 Στόχοι επένδυσης	10
1.3 Τρόποι ελέγχου των επενδύσεων.....	11
1.4 κατηγορίες επενδύσεων	
1.4.1 Ακαθάριστες-καθαρές.....	12
1.4.2 Ιδιωτικές-δημόσιες.	12
1.4.3 Επενδύσεις σε πάγιο κεφάλαιο.....	14
1.4.4 Επενδύσεις σε απόθεμα.....	18
1.4.5 Εξαρτημένες και ανεξάρτητες επενδύσεις.	19
1.4.6 Επενδύσεις σαν χρηματικές ροές.	21
1.4.7 Επενδύσεις σε απαιτήσεις	23
1.4.8 Επενδύσεις στο χρηματιστήριο.....	23
1.4.9 Μια άλλη διάκριση των επενδύσεων μπορεί να γίνει μέσω των παραβλητών εναλλακτικών επενδύσεων με διαφορετική διάρκεια ζωής.	24
1.4.9 Επενδύσεις ανάλογα με το βαθμό κινδύνου που περιέχουν.	25
1.5 Η σημασία και ο ρόλος των επενδύσεων στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας	26
1.6 Η χρησιμότητα των επενδύσεων.....	28
1.7 Επενδυτικά κίνητρα.....	29
1.8 Παράγοντες που προσδιορίζουν τις επενδύσεις.	29
1.8.1 Άμεσοι προσδιοριστικοί παράγοντες των επενδύσεων.	30
1.8.2 Έμμεσοι προσδιοριστικοί παράγοντες των επενδύσεων.	31
1.9 Νομισματική επέκταση και επενδύσεις.	32
Κεφάλαιο 2. Επενδυτικό σχέδιο – Βασικά στοιχεία.	34
2.1 Σχέδιο επένδυσης.	34
2.2 Τα κυριότερα χαρακτηριστικά ενός σχεδίου επένδυσης.....	34

2.3	Διακρίσεις των επενδυτικών σχεδίων.	35
2.4	Οι φάσεις ολοκλήρωσης των επενδυτών σχεδίων.	38
2.5	Υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου.	39
Κεφάλαιο 3. Αξιολόγηση Επενδύσεων.....		41
3.1	Ανάλυση στοιχείων που αφορούν την αξιολόγηση των επενδύσεων.	42
3.2	Αρχική αξιολόγηση.	45
3.3	Ροή μετρητών και επενδύσεων.	45
3.4	Μέθοδοι Αξιολόγησης Επενδύσεων.	49
3.4.1	Μέθοδος επανείσπραξης της αρχικής επένδυσης.....	49
3.4.2	Μέθοδος του μέσου ποσοστού απόδοσης.	52
3.5	Μέθοδος καθαρής παρούσης αξίας.	54
3.6	Μέθοδος του ποσοστού απόδοσης.	58
3.7	Μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας.	60
3.8	Μέθοδος του ομοιόμορφου ετησίου κόστους.	61
3.9	Μελέτη για απόφαση αγοράς ή ενοικίασης και μέθοδος ανάλυσης για τη λήψη απόφασης.	62
3.9.1	Αγορά ή ενοικίαση.	62
3.9.2	Δανεισμός ή ενοικίαση – απόφαση χρηματοδοτήσεως.	63
3.9.3	Μίσθωση και χρηματοδοτική ενίσχυση.	64
3.9.4	Αγορά ή ενοικίαση με συνυπολογισμό φόρων.	65
3.9.5	Συνυπολογισμός του κινδύνου κατά τη λήψη αποφάσεων ενοικίασης ή δανεισμού.	66
3.9.6	Ενοικιάσεις με αβέβαιη ζωή.	67
3.9.7	Λήψη απόφασης για την απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου.	68
3.10	Εφαρμογή ανάλυσης και αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων με όλες τις μεθόδους.....	69
3.10.1	Μέθοδος εκτίμησης, σταθερή για όλα τα σχέδια επένδυσης.	69
3.10.1.1	Μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας.	70

3.10.2	Μέθοδος του ομοιόμορφου ετησίου κόστους.	71
3.10.3	Μέθοδος του ποσοστού απόδοσης.	72
3.10.4	Μέθοδος επανείσπραξης της επένδυσης.	72
3.11	Χωριστές αποφάσεις επενδύσεων και χρηματοδότησεως.	73
3.12	Οι πηγές χρηματοδότησης των επενδύσεων.	74
3.13	Τρόπος υπολογισμού του κόστους επενδύσεων.	75
Κεφάλαιο 4. Λήψη απόφασης για την πραγματοποίηση ή όχι μιας επένδυσης – Τρόποι χρηματοδότησης.....		79
4.1	Αποφάσεις επενδύσεων.	79
4.2	Κριτήρια αποδοχής ή απόρριψης μια επένδυσης.	80
4.3	Κριτήρια επιλογής μεταξύ πολλών επενδύσεων.	81
4.4	Είδη αβεβαιότητας.	82
Κεφάλαιο 5. Τρόποι χρηματοδότησης επενδυτικών προγραμμάτων μέσω Αναπτυξιακών Νόμων.		84
5.1	Χρηματοδότηση των ιδιωτικών, δημοτικών, συνεταιρισμών κλπ. επιχειρήσεις κατά περιοχές της χώρας μας με κίνητρα των Ν. 1262/82, 1360/83, 1682/90, 2065/92, 2234/94, 3299/04.....	84
5.1.1	Πολιτική και πλαίσια χρηματοδοτήσεων.	84
5.1.2	Αναπτυξιακοί σύνδεσμοι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης σαν πλαίσια προγραμματισμού και ανάπτυξης.	86
5.1.3	Βασικές διατάξεις των επενδυτικών νομών και οι παραγωγικές επενδύσεις.	87
5.2	Στοιχεία που αφορούν την οικονομική κατάσταση και την διαμόρφωση του επιπέδου των επενδύσεων στην χώρα μας.	96
Συμπεράσματα.		98
Παράρτημα. ΝΟΜΟΣ 3299/2004.		100
Βιβλιογραφία		

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Στα πλαίσια της τετραετούς φοίτησης μας στο Α.Τ.Ε.Ι.Πάτρας, για την ολοκλήρωση των σπουδών μας απαιτείται η εκπόνηση και παρουσίαση της πτυχιακής μας εργασίας. Αναλάβαμε να αναλύσουμε το θέμα « **Αξιολόγηση των Επενδύσεων**» διότι πιστεύουμε ότι οι επενδύσεις παίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία μιας χώρας και αποτελούν το βασικό μοχλό για την οικονομική της ανάπτυξη. Για την ολοκλήρωση της εργασίας μας χρειάστηκε αρκετός χρόνος για τη συλλογή πληροφοριών και στοιχείων καθώς και σωστή οργάνωση για να δώσουμε όσο το δυνατό μια πληρέστερη κατά τη γνώμη μας ανάλυση του θέματος.

Αναζητήσαμε πληροφορίες σε διάφορα οικονομικά βιβλία, στο internet, σε οικονομικές εφημερίδες και έντυπα καθώς και σε διάφορες υπηρεσίες. Στην προσπάθειά μας αυτή συναντήσαμε αρκετές δυσκολίες αλλά θέλουμε να πιστεύουμε ότι η επεξεργασία τους όμως έγινε με μεθοδικό τρόπο για το καλύτερο αποτέλεσμα.

Προσπαθήσαμε να είμαστε όσο το δυνατόν πιο περιεκτικοί και απλοί παραθέτοντας πολλά στοιχεία και διαφορετικές απόψεις σχετικά με τις επενδύσεις. Ελπίζουμε τα στοιχεία και ο τρόπος που παρατέθηκαν να κάλυψαν τις απαιτήσεις της πτυχιακής μας.

Στην προσπάθειά μας για μια όσο το δυνατό πληρέστερη και ταυτόχρονα συνοπτική παρουσίαση της εργασίας μας τη χωρίσαμε στα εξής κεφάλαια.

Στο **πρώτο κεφάλαιο** αναλύουμε τον ορισμό της επένδυσης, τον στόχο και τη χρησιμότητα των επενδύσεων καθώς και τον σημαντικό ρόλο που παίζουν στην οικονομική και κοινωνική ζωή μιας χώρας. Αναφέρονται ενότητες και αναλύονται οι διάφορες κατηγορίες επενδύσεων. Η κατηγοριοποίηση έγινε σύμφωνα με το είδος τους, τη χρησιμότητα τους και το φορέα που εξυπηρετούν.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** παραθέτουμε ένα σχέδιο επένδυσης, τα βασικά του στοιχεία, τις διακρίσεις του και τις φάσεις ολοκλήρωσης του. Το σχέδιο επένδυσης είναι μία πολυσύνθετη δραστηριότητα που αναλαμβάνει

κάποιος επιχειρηματικός φορέας και απαιτεί μία σειρά από καλά σχεδιασμένες αποφάσεις γι' αυτό κρίναμε ότι θα πρέπει αναπτυχθεί σε ξεχωριστό κεφάλαιο.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** αναφερόμαστε στους προσδιοριστικούς παράγοντες των επενδύσεων η ύπαρξη και εκτίμηση των οποίων οδηγεί στην πραγματοποίηση επιτυχημένων επενδύσεων.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** ακολουθούν τρόποι αξιολόγησης των επενδύσεων, όπου παρατίθενται διάφορες μέθοδοι αξιολόγησης και δίνονται και μια αντίστοιχη εφαρμογή ανάλυσης και αξιολόγησης με όλες τις μεθόδους.

Και τέλος, στο **πέμπτο κεφάλαιο** αναφέρονται γενικές πληροφορίες όσο αφορά μέσω ποιων υπηρεσιών και φορέων μπορούν να γίνουν επενδύσεις, τα επενδυτικά προγράμματα και γενικές πληροφορίες που αφορούν τους τρόπους χρηματοδότησης μέσω επενδυτικών νόμων.

Η εργασία μας στο τέλος ολοκληρώνεται με την παράθεση κάποιων συμπερασμάτων όσον αφορά την αξιολόγηση των επενδύσεων.

Στο παράρτημα παραθέτουμε τον αναπτυξιακό Νόμο 3299/2004 περί κινήτρων των ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και τη περιφερειακή σύγκλιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ.

Επένδυση είναι η δαπάνη που γίνεται μια ορισμένη χρονική στιγμή για να παράγουμε νέα αγαθά ή για να αυξήσουμε τα αποθέματα.

Το βασικό χαρακτηριστικό της επενδυτικής δραστηριότητας είναι η χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων του επενδυτή όχι στην άμεση κατανάλωση αλλά σε κάποια οικονομική δραστηριότητα που αναμένει ότι θα του αποφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Είναι σαφές ότι εφόσον τα οφέλη από μια επένδυση που θα προκύψουν στο μέλλον δε μπορεί παρά να είναι σε μεγάλο ή μικρό βαθμό αβέβαια γι' αυτό πρέπει να τονιστεί η σημασία της έννοιας του αναμενόμενου και όχι του μελλοντικού οφέλους. Τα τελευταία χρόνια η έμφαση στη θεωρητική μελέτη των επενδύσεων εστιάζει κυρίως στην ανάλυση της αβεβαιότητας και τα συμπεράσματα αυτά έχουν επηρεάσει σημαντικά τη συμπεριφορά των επενδυτών.

Μια από τις θεμελιώδεις παρατηρήσεις της οικονομικής επιστήμης είναι ότι οι καταναλωτές προτιμούν να έχουν στη διάθεση τους τα οικονομικά αγαθά όσον το δυνατόν πιο γρήγορα για την πιο άμεση ικανοποίηση των αναγκών της. Ακόμα όλοι θα προτιμούσαμε να έχουμε ένα χρηματικό ποσό που μου οφείλουν σήμερα και όχι μετά από ένα μήνα. Αυτή η προτίμηση, πέρα από τη θεωρητική της θεμελίωση έχει και μια σοβαρή δικαιολογία: Ένα ποσό που έχουμε σήμερα διαθέσιμο μπορεί να χρησιμοποιηθεί παραγωγικά, έστω υπό μορφή τραπεζικής κατάθεσης, έτσι ώστε μετά από π. χ. ένα μήνα να έχουμε στην διάθεσή μου το αρχικό ποσό συν τους τραπεζικούς τόκους. Φυσικά αυτήν τη δυνατότητα δεν θα την είχαμε αν το οφειλόμενο ποσό δεν μπορούσε να μας επιστραφεί λόγω αδυναμίας της Τράπεζας.

Από τα παραπάνω είναι σαφές ότι εφόσον τα οφέλη από μια επένδυση θα προκύψουν αρκετά μακριά στο μέλλον και θα είναι επιπλέον αβέβαια, θα πρέπει το άθροισμα των αναμενόμενων αυτών ωφελειών να είναι σημαντικά μεγαλύτερο από το ποσό που θα δώσω για να καλυφθεί η αρχική δαπάνη της επένδυσης. Το θεωρητικό πρόβλημα λοιπόν είναι να προσδιοριστεί αν πρέπει ή όχι να προχωρήσει κάποιος επενδυτής σε μια δραστηριότητα σαν συνάρτηση

των (σχετικά καλά υπολογισμένων) αρχικών δαπανών που απαιτούνται και των εκτιμήσεων που μπορεί να κάνει για τα μελλοντικά αναμενόμενα οφέλη.

Φυσικά, η επενδυτική απόφαση θα επηρεασθεί σημαντικά από το ύψος των αναμενόμενων οφελών αλλά και από το πότε αναμένεται να προκύψουν.

Η έννοια των επενδύσεων δεν πρέπει να ταυτίζεται με την έννοια του υλικού κεφαλαίου της οικονομίας και αυτό διότι κεφάλαιο είναι το απόθεμα του πραγματικού κεφαλαίου της οικονομίας σε μια ορισμένη χρονική περίοδο και αποτελείται από παραγωγικά μέσα και αποθέματα από άμεσα και διαρκή καταναλωτικά αγαθά που έχουν παραχθεί σε προηγούμενες παραγωγικές περιόδους. Έτσι το υλικό κεφάλαιο αποτελείται από συσσώρευση επενδύσεων στο παρελθόν, ενώ οι επενδύσεις αποτελούνται από **νέα αγαθά** πραγματικού κεφαλαίου που παράγονται σε μια ορισμένη περίοδο και αυξάνουν το πραγματικό κεφάλαιο της οικονομίας.

Η επένδυση είναι το δεύτερο σημαντικό στοιχείο της συνολικής δαπάνης μετά τη κατανάλωση. Είναι φανερό ότι η ικανότητα της οικονομίας για παραγωγή εξαρτάται και από τη ποσότητα, δηλαδή το απόθεμα κεφαλαίου. Όταν επομένως αυξάνεται το κεφάλαιο αυξάνει η παραγωγική ικανότητα της οικονομίας και αντίστροφα. Δηλαδή όταν μειώνεται το απόθεμα του κεφαλαίου μειώνεται και η ικανότητα της οικονομίας για παραγωγή προϊόντων για παραγωγή.

Το κεφάλαιο όμως αυξάνεται μόνο όταν η ακαθάριστη επένδυση είναι μεγαλύτερη από τις αποσβέσεις, δηλαδή μεγαλύτερη από το μέρος του κεφαλαίου που αναλώνεται για την παραγωγή του προϊόντος της περιόδου στην οποία αναφέρονται. Σ' αυτή τη περίπτωση η καθαρή επένδυση είναι θετική. Όταν η ακαθάριστη επένδυση είναι ίση με τις αποσβέσεις η καθαρή επένδυση είναι μηδέν. Αυτό σημαίνει ότι η οικονομία παράγει τόσα κεφαλαιουχικά αγαθά όσα είναι απαραίτητα για ν' αντικαταστήσουν το κεφάλαιο που αναλώθηκε. Άρα σ' αυτή τη περίπτωση το απόθεμα του κεφαλαίου και η παραγωγική ικανότητά της μειώνονται.

1.1 ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗ.

Πρέπει να διακρίνουμε την αποταμίευση από την επένδυση και αυτό διότι:

Αποταμίευση, είναι το μέρος εκείνο του εισοδήματος, το οποίο δεν καταναλώνεται, ενώ **επένδυση** είναι το μέρος εκείνο του εισοδήματος, το οποίο διατίθεται για τη δημιουργία νέου κεφαλαιουχικού εξοπλισμού ή αποθεμάτων προϊόντων.

Άλλοτε τα άτομα, που έκαναν αποταμίευση, έκαναν συγχρόνως και επένδυση. Σήμερα το φαινόμενο αυτό σπανίζει και συνιστάται σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως π. χ. στην περίπτωση του γεωργού, ο οποίος αποστραγγίζει πρώτα το χωράφι και έπειτα το σπέρνει και παίρνει τους καρπούς του. Όταν το αποστραγγίζει, βελτιώνει την παραγωγικότητά του για πολλές χρήσεις, συνεπώς αποταμιεύει.

Μεταξύ επένδυσης και αποταμίευσης θα μπορούσαμε να πούμε ότι υπάρχουν οι εξής διαφορές:

- Το άτομο αποταμιεύει, ενώ η επιχείρηση επενδύει.
- Όσον αφορά τα κίνητρα, από τα οποία ωθούνται, τα μεν άτομα να αποταμιεύουν, οι δε επιχειρήσεις να επενδύουν είναι οι εξής:
  - Τα άτομα αποταμιεύουν, γιατί θέλουν να εξασφαλίσουν π.χ. τα γηρατειά τους ή να σπουδάσουν τα παιδιά τους ή να αφήσουν περιουσία στα παιδιά τους ή να αγοράσουν ένα κτήμα ή ένα σπίτι ή ένα αυτοκίνητο κ.λ.
  - Οι επιχειρήσεις επενδύουν, γιατί αποβλέπουν στη μεγιστοποίηση του κέρδους. Με την επένδυση αυξάνουν το συντελεστή κεφάλαιο κι επιτυγχάνουν μεγαλύτερη παραγωγή, συνεπώς περισσότερα κέρδη.

- Το μέγεθος των επενδύσεων παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις από χρόνο σε χρόνο, γιατί τα κέρδη, που θα προκύψουν, εξαρτώνται από πολλούς εξωγενείς παράγοντες, όπως είναι οι νέες ανακαλύψεις, η νέα τεχνολογία, τα νέα παραγωγικά μέσα, το επενδυτικό δυναμικό, οι νέες αντιλήψεις για την μελλοντική διαμόρφωση της οικονομίας, οι φόροι κλπ.

Στην αποταμίευση δεν υπάρχουν τέτοιοι εξωγενείς παράγοντες, που να την επηρεάζουν. Ο αποταμιευτής καταθέτει τα χρήματά του στην τράπεζα ή να αγοράσει μετοχές και ομολογίες, για να απολαμβάνει ένα σταθερό εισόδημα, χωρίς να ρισκοκινδυνεύει.

1.2 ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.

Ο βασικός στόχος κάθε οικονομικής πολιτικής είναι η προώθηση της επενδυτικής δραστηριότητας, με σκοπό τη βελτίωση της δομής της οικονομίας και την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Τα πρώτα μέτρα μετά τη μεταπολίτευση για την ανάκαμψη και προώθηση των επενδύσεων στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα όσο αφορά τη χώρα μας ξεκίνησαν με το Νόμο 1262/82 και οριστικοποιήθηκαν με το τελευταίο νόμο 3299/2004 στη χώρα μας που αφορούν την καλύτερη λειτουργία της επενδυτικής δραστηριότητας. Μέτρα για την κεφαλαιαγορά θα συμβάλλουν επίσης στην επίτευξη του βασικού αυτού στόχου για τη λειτουργία της επενδυτικής δραστηριότητας. Ήδη ετοιμάζεται και νέα αναθεώρηση του αναπτυξιακού νόμου με στόχο την καλύτερη εφαρμογή του στα σημερινά δεδομένα.

Η πολιτική που αφορά τις επενδύσεις ευνοεί περισσότερο εκείνες που ενισχύουν την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της οικονομίας. Στο δημόσιο τομέα οι επενδύσεις έχουν σαν στόχο να ενισχύσουν ιδιαίτερα την οικονομική και

κοινωνική υποδομή, που απαιτείται για συνεχή ανάπτυξη καθώς και τις μεσαίες και μεγάλες μονάδες όπου οι ιδιώτες επενδυτές δεν μπορούν να αναλαμβάνουν μεγάλους κινδύνους λόγω αυξημένου κόστους και κινδύνου. Οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι θα προέλθουν κυρίως από αυξημένα φορολογικά έσοδα (έλεγχος της φοροδιαφυγής) και από μείωση των ελλειμμάτων των δημοσίων επιχειρήσεων.

1.3 ΤΡΟΠΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.

Κάθε χρήσιμος τρόπος ελέγχου των επενδύσεων θα πρέπει να βασίζεται στην ταξινόμηση των επενδύσεων κατά τύπους. Με την ταξινόμηση αυτή κάθε επενδυτική πρόταση θα τύχει προσοχής από τα πρόσωπα που έχουν τις δυνατότητες να την αναλύσουν.

Οι κατηγορίες που μπορούν να αξιολογηθούν οι επενδύσεις είναι:

- Τα είδη των διαθέσιμων σε αρκετές ποσότητες πόρων που χρησιμοποιούνται από την επένδυση π.χ. κατά πόσο η επένδυση απαιτεί ή όχι ένα σημαντικό ποσό μετρητών.
- Το ποσό κάθε πόρου που απαιτείται π.χ. θα μπορούμε να κατατάξουμε επενδύσεις ως προς το ύψος της άμεσης δαπάνης μετρητών που απαιτούν κάτω από 5000 μεταξύ 5000 και 50000 και πάνω από 50000.
- Τον τρόπο που τα οφέλη από την επένδυση επηρεάζονται από άλλες πιθανές επενδύσεις. Ορισμένες επενδύσεις είναι ανεξάρτητες και αυτάρκειες, άλλες βελτιώνονται αν συνδυαστούν με συμπληρωματικές και άλλες ανταγωνιστικές επενδύσεις που θα γίνουν.
- Τη μορφή την οποία λαμβάνονται τα οφέλη. Έτσι οι επενδύσεις μπορούν να αποφέρουν χρηματικές ροές, να ελαττώσουν κινδύνους από την κατάσταση αγοράς και να ελαττώσουν το ρυθμό των αποτυχιών.

- Αν τα οφέλη είναι αποτέλεσμα χαμηλότερου κόστους ή αυξημένων πωλήσεων ή αν προλαμβάνουν μια κάμψη των πωλήσεων ή ελάττωση του μεριδίου αγοράς.
- Τη λειτουργική δραστηριότητα με την οποία σχετίζονται στενότερα οι επενδύσεις. Έτσι π. χ. μια εταιρεία πετρελαίων μπορεί να ταξινομεί τις επενδύσεις με τις ακόλουθες δραστηριότητες: έρευνα, παραγωγή, διύλιση, και εμπορία.
- Την εφαρμογή της στον ιδιωτικό τομέα.
- Το βαθμό αναγκαιότητας. Ορισμένες επενδύσεις είναι απαραίτητο να γίνουν γιατί χωρίς αυτές σταματά η παραγωγική δραστηριότητα, άλλες πάλι αν δεν γίνουν δεν επηρεάζουν την λειτουργία της εταιρείας.

Όλοι οι προαναφερθέντες λόγοι μας βοηθούν να κατανοήσουμε το στόχο και το ρόλο των πραγματοποιούμενων επενδύσεων σε μια οικονομία σε δεδομένη χρονική περίοδο.

1.4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

1.4.1 Ακαθάριστες-καθαρές

Οι ακαθάριστες επενδύσεις είναι τα αγαθά που έχουν παραχθεί, αλλά, δεν έχουν καταναλωθεί μέσα σε ορισμένη περίοδο, χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη μας την απόσβεση του υλικού κεφαλαίου. Οι καθαρές επενδύσεις προκύπτουν αν αφαιρέσουμε την απόσβεση του υλικού κεφαλαίου που έγινε στην περίοδο που εξετάζουμε. Για να χαρακτηρίσουμε ένα παραγωγικό μέσο σαν επένδυση πρέπει να χαρακτηρίζεται σαν νέο. Με το χαρακτηριστικό αυτό διακρίνεται η επένδυση από τις απλές μεταβιβάσεις.

1.4.2 Ιδιωτικές-δημόσιες

Μια διαφορετική διάκριση των επενδύσεων γίνεται ανάλογα με το φορέα που τις πραγματοποιεί. Έτσι έχουμε τις **ιδιωτικές επενδύσεις** που αναλαμβάνονται από νομικά ή φυσικά πρόσωπα. Ο παραπέρα διαχωρισμός

των ιδιωτικών επενδύσεων σε αυτές που αναλαμβάνει μια μεγάλη ΑΕ σε αντιδιαστολή με αυτές με αυτές που αναλαμβάνει μια μικρή ΕΠΕ ή ένας ιδιώτης είναι ιδιαίτερα χρήσιμος, καθώς τα κριτήρια λήψης απόφασης, το θεσμικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο είναι τελείως διαφορετικά.

Οι **δημόσιες επενδύσεις** αναλαμβάνονται από κάποιο κρατικό φορέα και έχουν συνήθως κοινωφελή χαρακτήρα. Η αξιολόγηση τους είναι τελείως διαφορετική από αυτή των ιδιωτικών επενδύσεων καθώς είναι δύσκολο να τεκμηριωθεί το όφελος τους με ποιοτικό τρόπο και να συγκριθεί με το κόστος τους. Για παράδειγμα το Μέτρο μιας πόλης όπως η Αθήνα έχει προφανή οφέλη (διευκόλυνσης της συγκοινωνίας, μείωση ρύπανσης, αύξηση γοήτρου της πόλης κ.α.) που όμως είναι δύσκολο να αποτιμηθούν και να συγκριθούν με το κόστος κατασκευής. Είναι δύσκολο να δεχθεί κανείς ότι τα έξοδα της επένδυσης θα καλυφθούν από τα έσοδα του Μέτρο εφόσον η τιμή του εισιτηρίου κατά πάσα πιθανότητα θα είναι κάτω του κόστους για κοινωνικούς λόγους. Κατά συνέπεια γεννάται το ερώτημα αν η κρατική επιδότηση προς το Μέτρο είναι σκόπιμη ή όχι. Τέλος, καθώς οι κρατικές επενδύσεις έχουν σαν παράλληλο στόχο τη γενική αναβάθμιση της οικονομίας ενδέχεται να πρέπει να αγνοηθεί στην αξιολόγηση το κόστος πόρων που θα έμεναν έτσι και αλλιώς αχρησιμοποίητοι, όπως π. χ. οι μισθοί ανέργων που θα απασχοληθούν στο Μέτρο. Έτσι η όλη αξιολόγηση δημοσίων επενδύσεων είναι τελείως διαφορετική απ' αυτή των ιδιωτικών.

Σε αντιδιαστολή με την δυσκολία που έχουμε να προσδιορίσουμε την έννοια του οφέλους σε μια δημόσια επένδυση, θα έλεγε κανείς ότι τα πράγματα είναι απλά στις ιδιωτικές επενδύσεις όπου κριτήριο είναι αποκλειστικά το κέρδος. Όμως μια πιο προσεκτική ανάλυση μας δείχνει ότι ούτε και η έννοια του κέρδους είναι αρκετή σαν κριτήριο λήψης μιας αποφάσεως. Συγκεκριμένα, αν εξετάσουμε τις επενδυτικές αποφάσεις μεγάλων ανωνύμων εταιρειών με γραφειοκρατική δομή είναι ενδεχόμενο στελέχη να μην ενδιαφέρονται αποκλειστικά για τα κέρδη της εταιρίας, αλλά να βλέπουν τις δραστηριότητες κάτω από το πρίσμα του προσωπικού των οφέλους. Έτσι μπορεί να απορρίπτουν επενδυτικά σχέδια για τα οποία δεν έχουν προσωπικό όφελος (π. χ. αύξηση της επιρροής των μέσα στην εταιρία)

παρ' όλο που αυτά είναι κερδοφόρα για την επιχείρηση. Αυτό το φαινόμενο έχει εξετασθεί αναλυτικά από πολλούς ερευνητές. Ακόμα όμως και σε προσωπικές και οικογενειακές επιχειρήσεις πολύ συχνά αναλαμβάνονται επενδύσεις που άμεσα δεν έχουν σαφή επίπτωση πάνω στα κέρδη αλλά αυξάνουν το κύρος της επιχείρησης, το μερίδιο αγοράς της ή αποσκοπούν στην ζημιά αντίπαλων επιχειρήσεων. Οι επενδύσεις έχουν οπωσδήποτε επίπτωση στα μακροπρόθεσμα κέρδη, όμως η επίπτωση αυτή είναι τόσο δύσκολο να εκτιμηθεί ώστε η απόφαση λαμβάνεται με διαισθητικά κριτήρια μάλλον παρά με συγκεκριμένη αναφορά σε τυχόν κέρδη.

1.4.3 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΑΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.

Η επένδυση σε πάγιο κεφάλαιο αφορά τα μηχανήματα, τις αποθήκες, τα μηχανοστάσια κ. λ. π. των επιχειρήσεων και επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, οι κυριότεροι από αυτούς είναι οι εξής :

- Το κόστος για την απόκτηση και την λειτουργία των νέων κεφαλαιουχικών αγαθών. Όσο μικρότερο είναι το κόστος της απόκτησης και λιγότερο δαπανηρή η λειτουργία των νέων κεφαλαιουχικών αγαθών (μηχανήματα, μηχανοστάσια κ. λ. π.) τόσο ευκολότερα ο επενδυτής αναλαμβάνει την επένδυση.
- Η αναμενόμενη ζήτηση από το καταναλωτικό κοινό των προϊόντων, που θα παραχθούν από την νέα επένδυση.
- Η μείωση του κόστους παραγωγής με την εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής σε συνδυασμό με τα νέα μηχανήματα και τα νέα συστήματα παροχής εργασίας (παραγωγή μεγαλύτερης ποσότητας προϊόντων με τους ίδιους συντελεστές).
- Η χρονική διάρκεια της εκμετάλλευσης του νέου παγίου κεφαλαίου από την οποία εξαρτάται και η ετήσια απόσβεση. Με το θέμα αυτό συνδέεται και η τεχνολογική απαξίωση των μηχανολογικών εξοπλισμό.

- Το ύψος του τόκου, άσχετα εάν πρόκειται για τον τόκο του ιδίου ή του ξένου κεφαλαίου. Εάν το επιτόκιο, που επικρατεί στην αγορά, είναι μικρότερο από την οριακή αποδοτικότητα της επένδυσης αποφασίζεται η επένδυση, διαφορετικά όχι.
- Η προσδοκώμενη αμοιβή της εργασίας και το προσδοκώμενο κόστος των πρώτων υλών, εφόσον προβλέπεται ότι θα κυμαίνονται σε υψηλά επίπεδα, επηρεάζουν αρνητικά την ανάληψη νέων επενδύσεων.
- Οι υψηλοί συντελεστές της φορολογίας των καθαρών κερδών αποθαρρύνουν τις ιδιωτικές επενδύσεις, γιατί συνήθως η καθαρή οριακή αποδοτικότητα των επενδύσεων είναι μικρή και δεν αφήνει περιθώρια μεγάλης φορολογίας .
- Τα μεγάλα κέρδη των επιχειρήσεων. Εάν οι επιχειρήσεις από την μέχρι τώρα δράση τους αποκτούν μεγάλα κέρδη, εύκολα προβαίνουν σε νέες επενδύσεις, γιατί έχουν και το προνόμιο της αυτοχρηματοδότησης των επενδύσεων.
- Η ψυχολογία του επιχειρηματία. Εάν ο επιχειρηματίας είναι αισιόδοξος και ριψοκίνδυνος, αναλαμβάνει με θάρρος την επένδυση και τους κινδύνους της, εάν αντιθέτως είναι απαισιόδοξος και συντηρητικός, με δυσκολία αποφασίζει τις επενδύσεις.
- Τα κυβερνητικά μέτρα για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων. Τα κράτη, όταν η χώρα έχει ανάγκη από περισσότερες ιδιωτικές επενδύσεις λαμβάνοντας τα εξής μέτρα.
  - Επιχορηγούν τις επιχειρήσεις καλύπτοντας ένα μεγάλο μέρος του κόστους για την απόκτηση του νέου κεφαλαιουχικού αγαθού.
  - Επιδοτούν το επιτόκιο των δανείων, που λαμβάνουν από τράπεζες.
  - Απαλλάσσουν ένα μέρος από τους φόρους των καθαρών κερδών για ορισμένα πρώτα χρόνια της λειτουργίας της επένδυσης.

- Απαλλάσσουν τα μηχανήματα και τις πρώτες ύλες, που εισάγονται από το εξωτερικό, από δασμούς εισαγωγής ή από ένα μέρος αυτών.

Οι αποφάσεις παγίων επενδύσεων είναι σημαντικές για τους εξής ιδιαίτερους λόγους:

- Απαιτούνται μεγάλα ποσά χρημάτων τα οποία πρέπει να εξασφαλιστούν πριν από την επένδυση. Η χρηματοδότηση τους είναι δύσκολη και το κόστος της χρηματοδότησεως συνήθως είναι υψηλό.
- Τα κεφάλαια που επενδύονται σε ένα μακροχρόνια έργο δεσμεύονται για πολλά χρόνια και επομένως η απόφαση για μια τέτοια επένδυση θα έχει συνέπειες για πολλά χρόνια στο μέλλον.
- Είναι δύσκολο (αν όχι αδύνατον) να αντιστραφούν τα αποτελέσματα μιας λανθασμένης επενδύσεως. Ο βαθμός ευελιξίας ελαττώνεται σημαντικά από μια μακροχρόνια επένδυση, σε πάγια περιουσιακά στοιχεία.
- Η απόκτηση των παγίων στοιχείων απαιτεί λεπτομερή προγραμματισμό, συμπεριλαμβανομένων και των προβλέψεων των πωλήσεων σ' αυτόν, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο καλύτερος δυνατός χρονικός διακανονισμός για την απόκτηση των στοιχείων αυτών. Αυτό σημαίνει ότι ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός θα πρέπει να είναι διαθέσιμος όταν ακριβώς χρειαστεί.
- Πολλές φορές επειδή οι επενδύσεις αυτές αφορούν μεγάλα ποσά χρημάτων η όλη επιτυχία ή αποτυχία της επιχειρήσεως εξαρτάται από την συγκεκριμένη απόφαση για την επένδυση αυτή. Η επιχείρηση ενδέχεται να αποτύχει λόγω υπερβολικής επενδύσεως που δεν αξιοποιείται επαρκώς, λόγω έλλειψης κεφαλαίου (χρηματοδοτήσεως) για ικανοποιητική επένδυση ή

εξαιτίας αδικαιολόγητης καθυστέρησης στην αντικατάσταση των παλαιών μηχανημάτων σε σύγχρονο εξοπλισμό.

- Ο προγραμματισμός των μακροχρόνιων επενδύσεων γίνεται για το μέλλον, το οποίο είναι αβέβαιο και είναι δύσκολο να προβλεφτεί, πολλές φορές μάλιστα μπορεί να μας επιφυλάξει εκπλήξεις.

Συνήθως οι αποφάσεις μακροχρόνιων επενδύσεων προγραμματίζονται με μεγάλη προσοχή και λεπτομέρεια και λαμβάνονται για πολλά χρόνια στο μέλλον. Γίνεται λεπτομερής μελέτη των διαφόρων έργων, εκτιμάται και προϋπολογίζεται το κόστος τους δημιουργούνται προγράμματα χρηματοδότησεως των έργων αυτών. Επίσης, γίνεται προσεκτική μελέτη και ανάλυση των διαφόρων πηγών χρηματοδότησεως και του κόστους κάθε πηγής. Επιπλέον στα διάφορα έργα δίνονται βαθμοί ή σειρά προτεραιότητας ώστε να γνωρίζουμε και ποια έργα με χαμηλό βαθμό προτεραιότητας θα αναβληθούν για το μέλλον ή θα ακυρωθούν εντελώς.

Η διαδικασία που ακολουθείται για το καθορισμό του χρηματικού ποσού που θα διατεθεί για την απόκτησης κεφαλαιουχικού εξοπλισμού καθώς και για τον προσδιορισμό των παγίων περιουσιακών στοιχείων τα οποία θα πρέπει να αποκτηθούν και του χρόνου αποκτήσεως (αρχική κατανομή) αυτών ονομάζεται Προϋπολογισμός Κεφαλαίου ή Προϋπολογισμός Κεφαλαιουχικού Εξοπλισμού.

Στις μεγάλες επιχειρήσεις, οι προϋπολογισμοί αυτοί ετοιμάζονται από ειδική διεύθυνση Χρηματοδότησεως όπου ετοιμάζονται όλες οι αναλύσεις και εκτιμήσεις λεπτομερειακά, οι προβλέψεις και οι προϋπολογισμοί. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται στην διεύθυνση της επιχειρήσεως για την λήψη των διαφόρων αποφάσεων. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι πολλές επιχειρήσεις δημιουργούν ειδική επιτροπή επενδύσεων για αποφάσεις επενδύσεων μεγαλύτερες ενός ορισμένου ποσού.

Η διαδικασία του Προϋπολογισμού Κεφαλαιουχικού Εξοπλισμού είναι μια δυναμική (μία συνεχής) διαδικασία επειδή οι οικονομικές συνθήκες δεν είναι σταθερές και μεταβάλλονται διαρκώς και επειδή οι νέες πληροφορίες που αφορούν τον οικονομικό και τεχνικό τομέα καθώς και τις προβλέψεις

ζητήσεως επιβάλλουν τη τροποποίηση και τη συνεχή προσαρμογή των προγραμμάτων Κεφαλαιουχικού Εξοπλισμού.

Επίσης θα πρέπει να σημειώσουμε ότι οι Προϋπολογισμού Κεφαλαιουχικού Εξοπλισμού δεν περιλαμβάνουν μόνο νέες εγκαταστάσεις, νέα κτίρια ή εργοστάσια, αλλά και επεκτάσεις, βελτιώσεις και γενικές επισκευές οι οποίες παρατείνουν τη ζωή του υπάρχοντος εξοπλισμού καθώς και αντικατάσταση εξοπλισμού με σύγχρονα εργαλεία, όργανα κ. α. Ακόμα οι Προϋπολογισμού Κεφαλαιουχικού Εξοπλισμού περιλαμβάνουν τη συνεχή ανάλυση της αποδοτικότητας των μέχρι τώρα γενομένων επενδύσεων, την εξέλιξη των προβλέψεων του παρελθόντος (και το μέγεθος των πιθανών αποκλίσεων), τη συνεχή ανάλυση και έρευνα των συνθηκών της αγοράς και των γενικών οικονομικών συνθηκών της χώρας.

1.4.4 Επενδύσεις σε απόθεμα.

Η επένδυση σε αποθέματα αφορά τις πρώτες ύλες, τα διάφορα υλικά κ. λ. π. και τα έτοιμα προϊόντα, όχι βέβαια εκείνα τα οποία είναι ανεπιθύμητα, δεν μπορούν δηλαδή για οποιοδήποτε λόγο να διατεθούν στην αγορά.

Τα αποθέματα των ετοιμών προϊόντων πρέπει να είναι τόσα, ώστε να μην παρατηρηθεί ποτέ αδυναμία της επιχείρησης να καλύψει τη ζήτηση στην αγορά. Εάν ένα προϊόν ζητείται και δεν υπάρχει για μεγάλο χρονικό διάστημα στην αγορά, παύει πλέον να ζητείται από τους αγοραστές και εξαφανίζεται για πάντα.

Η ποσότητα των αποθεμάτων (πρώτων υλών, υλικών κλπ.) την οποία οφείλει μια επιχείρηση να διατηρεί, εξαρτάται από το μέγεθος των πωλήσεων, από το ύψος του επιτοκίου, από τις συνθήκες παραγωγής, από το σύστημα εφοδιασμού των πρώτων υλών, από τον τρόπο διάθεσης των ετοιμών προϊόντων και από άλλους πολλούς παράγοντες.

Θα εξετάσουμε τους δύο πρώτους, το μέγεθος των πωλήσεων και το ύψος του επιτοκίου.

Αν θέλουμε να δούμε κάποια εξ αυτών θα μπορούσαμε να πούμε ότι: όταν το μέγεθος των πωλήσεων είναι μεγάλο, πρέπει να είναι μεγάλο και το μέγεθος της παραγωγής και στη συνέχεια το μέγεθος των αποθεμάτων των πρώτων υλών, υλικών κλπ.

Επειδή η διατήρηση των αποθεμάτων αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό κεφάλαιο, του οποίου το κόστος προσδιορίζεται από το ύψος του επιτοκίου, όταν το επιτόκιο της αγοράς ελαττώνεται, το ύψος των αποθεμάτων μεγαλώνει και αντιστρόφως.

1.4.5 Εξαρτημένες και ανεξάρτητες επενδύσεις.

Για την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων που παρουσιάζονται στη διοίκηση της εταιρείας, θα πρέπει να συνειδητοποιούνται οι πιθανές σχέσεις μεταξύ τους. Μια επενδυτική πρόταση μπορεί να είναι οικονομικά ή όχι εξαρτημένη με μια άλλη επενδυτική πρόταση.

Μια επενδυτική πρόταση είναι οικονομικά εξαρτημένη από μια άλλη, αν τα κόστη και τα άλλα οφέλη που αναμένονται από την πρώτη επένδυση επηρεάζονται από την αποδοχή ή την απόρριψη της δεύτερης, η πρώτη επένδυση είναι οικονομικά εξαρτημένη από την δεύτερη.

Για να είναι η επένδυση Α οικονομικά ανεξάρτητη από την επένδυση Β, θα πρέπει να συντρέχουν δύο προϋποθέσεις:

- Να είναι τεχνικά δυνατό να γίνει η επένδυση Α, ανεξαρτήτως της αποδοχής ή της απόρριψης της επένδυσης Β.
- Τα καθαρά οφέλη που αναμένονται από την πρώτη επένδυση να μην επηρεάζονται από την αποδοχή ή την απόρριψη της δεύτερης.

Οι εξαρτημένες επενδύσεις μπορούν να χωριστούν σε υποκατηγορίες. Αν η απόφαση αποδοχής της δεύτερης επένδυσης αυξήσει τα οφέλη που αναμένονται από την πρώτη (ή ελαττώσει το κόστος αναλήψεως της πρώτης

χωρίς να μεταβάλει τα οφέλη της), η δεύτερη επένδυση καλείται συμπληρωματική της πρώτης. Αν η απόφαση αποδοχής της δεύτερης επένδυσης ελαττώσει τα οφέλη που αναμένονται από την πρώτη (ή αυξήσει το κόστος αναλήψεως της πρώτης χωρίς να μεταβάλει τα οφέλη της), η δεύτερη καλείται υποκατάστατη της πρώτης. Στην ακραία περίπτωση, που να πιθανά οφέλη που θα προέκυπταν από την πρώτη επένδυση εξαφανίζονται εντελώς αν γίνει δεκτή η δεύτερη επένδυση, ή που είναι τεχνικά αδύνατο να αναλάβουμε την πρώτη όταν έχουμε ήδη αποδεκτή τη δεύτερη, αποκαλούμε τις δύο επενδύσεις αμοιβαίως αποκλειόμενες. Ακόμα αν δεύτερη επένδυση είναι αδύνατη (τεχνολογικά) ή αν δεν καταλήγει σε κανένα όφελος αν δεν γίνει αποδεκτή η πρώτη επένδυση, τότε η πρώτη επένδυση μπορεί να αποκληθεί προαπαιτούμενη της δεύτερης.

Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι δύο ή περισσότερες επενδύσεις είναι δυνατό να είναι οικονομικά ανεξάρτητες, αλλά στατιστικά εξαρτημένες. Η στατιστική εξάρτηση παρουσιάζεται όταν οι χρηματικές ροές δύο ή περισσότερων επενδύσεων επηρεάζονται από κάποιο εξωτερικό συμβάν, του οποίου η εμφάνιση είναι αβέβαιη π. χ. μια εταιρεία θα μπορούσε να παράγει ακριβά αυτοκίνητα και σκάφη. Οι επενδυτικές αποφάσεις που επηρεάζουν τις δύο αυτές γραμμές προϊόντων είναι οικονομικά ανεξάρτητες. Η τύχη και των δύο επενδύσεων, εξαρτάται από την επαγγελματική δραστηριότητα και το ύψος του εισοδήματος των υποψηφίων καταναλωτών.

Αυτή η στατιστική εξάρτηση μπορεί να επηρεάσει τον κίνδυνο των επενδύσεων σ' αυτά τα αγαθά, επειδή οι διακυμάνσεις της ζήτησης αυτών των προϊόντων θα είναι ευρύτερες από τις διακυμάνσεις της ζήτησεως δύο άλλων προϊόντων με μικρότερη εξάρτηση.

Π.χ. αν οι εκτιμήσεις των χρηματικών εκροών και των χρηματικών εισροών της επενδύσεως Α δεν είναι οι ίδιες όταν απορρίπτεται η Β με τις εκτιμήσεις στην περίπτωση που η Β γίνεται αποδεκτή, όταν οι δύο επενδύσεις δεν είναι ανεξάρτητες. Έτσι είναι τεχνικά δυνατό να κτιστεί μια γέφυρα διοδίων και συγχρόνως να λειτουργήσει ένα πορθμείο σε παραπλήσια σημεία ενός ποταμού αλλά οι δύο αυτές επενδύσεις αν είναι

ανεξάρτητες, επειδή οι εισροές από τη μια θα επηρεάζονται από την ύπαρξη της άλλης.

Οι επενδύσεις θα μπορούσαν να διακριθούν σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με τα κριτήρια που χρησιμοποιούμε κάθε φορά. Κρίναμε σκόπιμο να αναφέρουμε παρακάτω τις σημαντικότερες από αυτές.

1.4.6 Επενδύσεις σαν χρηματικές ροές.

Για να συγκεντρώσουμε την προσοχή στα προβλήματα που παρουσιάζει η οικονομική ανάλυση, ξεκινάμε υποθέτοντας ότι έχουμε επενδυτικές προτάσεις που αξίζουν να περάσουν από προκαταρκτική μελέτη και ότι για καθεμιά από αυτές έχει ήδη ολοκληρωθεί η έρευνα τεχνικών προϋποθέσεων και των δυνατοτήτων εφαρμογής τους.

Υποθέτουμε ότι αυτές οι μελέτες θα μας βοηθήσουν να μετρήσουμε τη χρηματική αξία των πόρων που δαπανώνται και των κερδών που πραγματοποιούνται από την επένδυση κατά την διάρκεια κάθε μελλοντικού χρονικού διαστήματος. Υποθέτουμε ότι αυτές οι χρηματικές αξίες μπορούν να υπολογιστούν με βεβαιότητα. Αργότερα χαλαρώνουμε αυτή την υπόθεση και εξετάζουμε τις επιπλέον περιπλοκές που προκύπτουν όταν υπάρχει βεβαιότητα ως προς το ύψος και το χρόνο πραγματοποίησης των χρηματικών ροών που θα προέλθουν από μια επένδυση.

Υποθέτοντας ότι οι συνέπειες μιας επενδύσεις μπορούν να εκφραστούν με τις βέβαιες (ή αβέβαιες) χρηματικές ροές που θα δημιουργήσουν σε κάθε χρονικό διάστημα, αποκλείουμε πολλές επενδύσεις. Ακόμη και οι επιχειρηματικοί οργανισμοί, προσπαθούν περισσότερο από τους πιο πολλούς οργανισμούς να μετρούν κάθε κόστος και όφελος σε χρήμα, διαπιστώνουν ότι το κόστος ή το όφελος πολλών επενδύσεων δεν μπορεί να εκφραστεί απόλυτα σε χρηματικές αξίες.

Στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, είτε ιδιωτικούς είτε δημόσιους, γίνονται ακόμη συχνότερα, απ' ότι στις επιχειρήσεις, επενδύσεις των οποίων το κόστος και το όφελος δεν μπορούν να υπολογιστούν σε χρήμα αλλά σε κοινωνικές παροχές. Παρ' όλα αυτά οι οργανισμοί αυτοί δεν παύουν να

αντιμετωπίζουν επενδυτικές προτάσεις των οποίων και το κόστος και το όφελος μπορούν να μετρηθούν σε χρήμα και το ύψος των οικονομικών πόρων που ενέχονται σε τέτοιες περιπτώσεις είναι σημαντικό. Πολλές φορές αντιμετωπίζονται εναλλακτικές λύσεις για την επίτευξη του ίδιου σκοπού. Συχνά μια εναλλακτική λύση θα έχει υψηλό αρχικό κόστος αλλά χαμηλό κόστος συντηρήσεως ή λειτουργίας, ενώ μια άλλη εναλλακτική λύση θα έχει χαμηλό αρχικό κόστος αλλά υψηλό κόστος συντηρήσεως ή λειτουργίας. Η επιλογή μεταξύ των δύο εναλλακτικών λύσεων είναι στην ουσία μια επενδυτική απόφαση.

Έτσι, αν και δεν μπορούν όλες οι επενδυτικές αποφάσεις που λαμβάνονται σε έναν κερδοσκοπικό οργανισμό να εκφραστούν με τη χρηματική αξία των δαπανών ή των ωφελειών τους, σημαντικές αποφάσεις ου τύπου αυτού φαίνεται ότι λαμβάνονται σε όλους τους οργανισμούς της σύγχρονης κοινωνίας.

Συχνά μια επενδυτική πρόταση θα περιλάβει οφέλη και δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια μιας ή περισσότερων χρονικών περιόδων. Όταν συμβαίνει αυτό, είναι ευκολότερο να συνδυάζονται οι εκτιμήσεις σε χρήμα των ωφελειών και των δαπανών για κάθε χρονική περίοδο. Αν κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου τα οφέλη υπερβούν τις δαπάνες μπορούμε να μιλήσουμε για καθαρά οφέλη ή εισροές μετρητών, αν οι δαπάνες υπερβούν τα οφέλη μπορούμε να μιλάμε για καθαρές δαπάνες ή εκροές μετρητών. Έτσι θα αναφερόμαστε σε εισροές ή εκροές μετρητών κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου χρησιμοποιώντας αντίστοιχα θετικά ή αρνητικά χρηματικά ποσά. **Θα αποκαλούμε όλη τη σειρά των καθαρών εισροών και καθαρών εκροών που σχετίζονται με μια επένδυση χρηματική ροή της επένδυσης.**

Θα αποκαλούμε συμβατικές επενδύσεις εκείνες που θα έχουν μια ή περισσότερες περιόδους εκροών ακολουθούμενες μια ή περισσότερες περιόδους εισροών. Ο δανεισμός χρημάτων είναι ένα είδος «αρνητικής επένδυσης», στην οποία μια ή περισσότεροι περίοδοι χρηματικών εισροών ακολουθούνται από μια ή περισσότερες περιόδους εκροών. Οι επενδύσεις τύπου δανείου έχουν θετικές χρηματικές ροές ακολουθούμενες από περιόδους

εκροών. Υπάρχουν ακόμα μη συμβατικές επενδύσεις που έχουν μια ή περισσότερες περιόδους εκροών ή (εισροών) διακοπτόμενες από περιόδους εισροών ή (εκροών).

Κάθε επενδυτική πρόταση στην οποία οι χρηματικές ροές κατά τη διάρκεια μια ή περισσότερες περιόδων μπορούν να καταμετρηθούν και να αναλυθούν με τις διαδικασίες του προγραμματισμού επενδύσεων .

1.4.7 Επενδύσεις σε απαιτήσεις.

Στις αναπτυγμένες χώρες η παροχή πιστώσεων χρησιμοποιείται ευρύτερα και λαμβάνει διάφορες μορφές. Δημόσιες πιστώσεις είναι τα δάνεια που συνάπτουν οι κυβερνήσεις και οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης. Ιδιωτικές πιστώσεις είναι τα δάνεια που συνάπτουν οι επιχειρήσεις και οι ιδιώτες. Οι ιδιωτικές πιστώσεις διακρίνονται σε καταναλωτικές και εμπορικές.

Οι καταναλωτικές πιστώσεις χορηγούνται σε ιδιώτες για την αγορά εμπορευμάτων και υπηρεσιών και δεν πρέπει να συγχέονται με τις πιστώσεις για αγορά ή βελτίωση ακινήτων.

Οι εμπορικές πιστώσεις χορηγούνται από μια επιχείρηση σε μια άλλη για την αγορά εμπορευμάτων ή υπηρεσιών. Οι πιστώσεις αυτές εμφανίζονται στον ισολογισμό του πωλητή σε λογαριασμό απαιτήσεων-πελάτες ή γραμμάτια εισπρακτέα- και στον ισολογισμό του αγοραστή σε λογαριασμούς υποχρεώσεων-προμηθευτές ή γραμμάτια πληρωτέα.

1.4.8 Επενδύσεις στο χρηματιστήριο.

Μια άλλη κατηγορία επενδύσεων έχει σχέση με το χρηματιστήριο. Χρηματιστήριο, είναι ο τόπος που συναντάται η προσφορά και η ζήτηση διαφόρων αγαθών. Ανάλογα με το αντικείμενο που διαπραγματεύονται χωρίζονται σε χρηματιστήρια αξιών, εμπορευμάτων, πολυτίμων μετάλλων, συναλλάγματος κ. λ. π. Τα χρηματιστήρια διακρίνονται επίσης σε επίσημα εφ'

όσον ιδρύονται και λειτουργούν υπό την επίβλεψη του Κράτους και σε ελεύθερα εφ' όσον λειτουργούν από ιδιώτες ιδίως των εταιριών που συμμετέχουν.

Τα χρηματιστήρια Αξιών, στις αναπτυγμένες οικονομικά χώρες, αποτελούν τη βασικότερη πηγή μακροπρόθεσμων επενδυτικών κεφαλαίων και ουσιαστικά αποτελούν τη κεφαλαιαγορά των χωρών αυτών.

Σκοπός του χρηματιστηρίου είναι η εξασφάλιση μακροπρόθεσμων κεφαλαίων στις επιχειρήσεις, το Κράτος ή άλλα Ν.Π.Δ.Δ. Αντιθέτως, το τραπεζικό σύστημα, κατά κανόνα χορηγεί μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια και δεν δεσμεύει τεράστια ποσά δια να καλύψει μακροπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ.

Η οργάνωση και η λειτουργία των χρηματιστηρίων εξασφαλίζει τους επενδυτές. Αφ' ενός διότι οι τίτλοι των οποίων η διαπραγμάτευση γίνεται στο χρηματιστήριο πληρούν ορισμένες προδιαγραφές αξιοπιστίας, αφετέρου δε οι τιμές στις οποίες γίνονται οι συναλλαγές είναι οι κατά το δυνατό πραγματικές, διαμορφώνονται ανάλογα με τη προσφορά και τη ζήτηση και όχι αυθαίρετες.

Όπως η διακύμανση της χρηματιστηριακής τιμής μιας μετοχής αποτελεί ένδειξη της οικονομικής καταστάσεως και προοπτικής μιας επιχείρησης, έτσι και η διακύμανση του συνόλου των τιμών του χρηματιστηρίου αποτελεί το βαρόμετρο της οικονομικής καταστάσεως και προοπτικής μιας οικονομίας.

1.4.9 Διάκριση των επενδύσεων μέσω των παραβλητών εναλλακτικών επενδύσεων με διαφορετική διάρκεια ζωής.

Το πρόβλημα της παραβλητότητας ξεκινάει όταν υπάρχει περίπτωση να επηρεασθεί από αποφάσεις που λαμβάνονται σήμερα η δυνατότητα μελλοντικών επενδυτικών προτάσεων να επιτύχουν κέρδη.

Αν η δυνατότητα κάποιων μεταγενέστερων επενδυτικών προτάσεων να επιτύχουν κέρδη παραμένει ίδια, ανεξάρτητα από το ποια θα γίνει δεκτή και από το αν απορριφθεί ονομάζεται παραβλητότητα.

Δύο εναλλακτικές επενδύσεις δεν είναι απαραίτητο να έχουν την ίδια διάρκεια ζωής για να είναι παραβλητές.

Ένα παράδειγμα παραβλητών αμοιβαίως αποκλειόμενων εναλλακτικών επενδύσεων που δεν έχουν την ίδια διάρκεια ζωής είναι αυτό που συμβαίνει όταν μια εταιρεία αποφασίζει πως να εκμεταλλευτεί ένα καινούργιο αγαθό με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Μια λύση είναι να πουλήσει τα δικαιώματα της ευρεσιτεχνίας σε μια άλλη εταιρεία, που θα έχει σαν αποτέλεσμα μια εφάπαξ είσπραξη μετρητών. Άλλη εναλλακτική λύση είναι να εκμεταλλευτεί η ίδια την ευρεσιτεχνία της πουλώντας το αγαθό.

Στο παραπάνω παράδειγμα οι δύο λύσεις είναι παραβλητές, αν και οι αναμενόμενες οι χρηματικές ροές από τη μια θα πραγματοποιούνται αμέσως, ενώ για την άλλη θα γίνονται σταδιακά και κατά τη διάρκεια μιας μεγάλης περιόδου.

Στις περιπτώσεις αυτές οι δύο εναλλακτικές λύσεις θα πρέπει να συγκρίνονται, χρησιμοποιώντας σαν μέτρο τις καθαρές παρούσες αξίες.

1.4.10 Επενδύσεις ανάλογα με το βαθμό κινδύνου που περιέχουν.

Ένας μάλλον άτυπος τρόπος κατάταξης επενδύσεων είναι ανάλογα με το βαθμό του κινδύνου που περιέχουν. Έτσι, μια επένδυση σε Κρατικά ομόλογα έχει μικρό κίνδυνο ενώ μια παραγωγική ή μια εμπορική επένδυση σε ένα κλάδο της οικονομίας ενέχει τον κίνδυνο όχι μόνο να μην αποφέρει κέρδη αλλά να οδηγήσει σε επιπόλαια αυτού καθ' αυτού του κεφαλαίου. Είναι πολύ ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι επενδυτικά σχέδια χαμηλού κινδύνου μπορούν να μετατραπούν σε άλλα υψηλού κινδύνου αν η επένδυση πραγματοποιηθεί με μεγάλο βαθμό δανειακών κεφαλαίων. Αντίστροφα, επενδύσεις υψηλού κινδύνου ενδέχεται να μπορούν να συνδυασθούν με

τέτοιο τρόπο ώστε να οδηγήσουν σε ένα επενδυτικό σχέδιο χαμηλού κινδύνου. Οι οικονομικές δραστηριότητες που οδηγούν σε μείωση του κινδύνου είναι βέβαιο πως θα οδηγήσουν και σε μείωση της αναμενόμενης απόδοσης της επένδυσης. Το αντίστροφο θα συμβεί με τις δραστηριότητες αύξησης της επένδυσης που θα φέρουν και αύξηση του κινδύνου. Τα θέματα αυτά είναι γνωστά σαν **ανάλυση χαρτοφυλακίου** και έχουν τα τελευταία χρόνια φέρει επανάσταση στην αξιολόγηση των επενδύσεων. Η ανάλυση αυτή αναφέρεται σε **βραχυπρόθεσμες** επενδύσεις που έχουν κυρίως κερδοσκοπικό χαρακτήρα σε τομείς όπως η αγορά συναλλάγματος, ομολογιών και ομολόγων, των μετοχών ή των εμπορευμάτων είτε τέλος αγοροπωλησίες δικαιωμάτων ή προθεσμιακές αγοροπωλησίες. Οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό το όφελος από την ετήσια απόδοσή τους, και όχι το όφελος από την μεταπώληση σε υψηλή τιμή αυτής καθ' αυτής της επενδυτικής δραστηριότητας.

1.5 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.

Έχει γίνει απολύτως αποδεκτό ότι οι επενδύσεις έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην γενικότερη διαμόρφωση της οικονομική και κοινωνική ζωή μια χώρας.

Και αυτό διότι:

- (1) Προσφέρουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης και περιορίζουν έτσι την ανεργία που αποτελεί τη σοβαρότερη οικονομική ασθένεια.
- (2) Αξιοποιούν συνήθως αδρανείς εθνικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους.
- (3) Επιταχύνουν τη διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης.

- (4) Αποτελούν το οργανικότερο μέσο καταπολέμησης του πληθωρισμού γιατί ενισχύουν τη προσφορά αγαθών και υπηρεσιών και την παραγωγικότητα.
- (5) Προκαλούν πολυσχιδείς προωθητικές επιδράσεις στον παραγωγικό μηχανισμό της οικονομίας.
- (6) Έχουν σοβαρές αναδιανεμητικές επιπτώσεις στις παραγωγικές τάξεις και τις διάφορες περιοχές.
- (7) Συνήθως ενισχύουν την εξωτερική οικονομική θέση της χώρας , γιατί διευρύνουν τις εξαγωγικές δυνατότητες ή και υποκαθιστούν τις εισαγωγές.
- (8) Επεκτείνουν τον κύκλο εργασιών της οικονομικής δραστηριότητας και δημιουργούν έτσι δυνητικές πηγές αύξησης των δημοσίων εσόδων.
- (9) Ενισχύουν την οικονομική σταθερότητα σε περιόδους ύφεσης.
- (10) Με την καλλιέργεια του κλίματος επιχειρηματικής δραστηριότητας, εδραιώνουν την εμπιστοσύνη στο μέλλον της χώρας.
- (11) Αποτελούν το ασφαλέστερο αγωγό για την παραγωγή της τεχνολογικής προόδου, δεδομένου ότι με τις επενδύσεις ενσωματώνεται στην παραγωγική διαδικασία η προχωρημένη τεχνολογία.
- (12) Αντανακλούν φανερά τον δείκτη της οικονομικής δημιουργικότητας και προοδευτικότητας μιας χώρας.
- (13) Προβάλλουν το γόητρο της χώρας διεθνώς, γιατί αποτελούν το ισχυρότερο μέσο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας.

Είναι τόσο μεγάλη η σημασία των επενδύσεων, ώστε σήμερα είναι γενικά αποδεκτό ότι η συνολική οικονομική επιρροή μιας χώρας και ο χαρακτηρισμός της ως προοδεύουσα οικονομία οφείλεται σ' αυτές.

1.6 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.

Από τα προαναφερθέντα θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε το ερώτημα: αφού οι επενδύσεις, από τη φύση τους, είναι αβέβαιες επιχειρηματικές αποφάσεις, γιατί οι επιχειρήσεις δεν προσπαθούν να τις αποφύγουν; Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα είναι απλή και αποδεικνύεται καθημερινά στην πράξη και αυτό διότι οι επιχειρήσεις που αποφεύγουν να πάρουν επενδυτικές αποφάσεις, στην ουσία δεν συμμετέχουν στην αναπτυξιακή διαδικασία, με απώτερο αποτέλεσμα κάποια στιγμή να γίνουν περιθωριακές, αφού θα έχουν ξεπεραστεί από τους ανταγωνιστές τους, οι οποίοι επέλεξαν να συμμετάσχουν στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Οι επενδύσεις συμβάλλουν στη μείωση του κόστους παραγωγής, προωθούν τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και την υιοθέτηση νέων παραγωγικών μεθόδων και στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, προωθούν την ανάπτυξη νέων προϊόντων και έτσι προάγουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Το θέμα δεν είναι πως οι επιχειρήσεις θα αποφύγουν τις επενδυτικές αποφάσεις, αλλά πως θα αναλάβουν επενδύσεις έχοντας ελαχιστοποιήσει το κίνδυνο αποτυχίας.

Τα αποτελέσματα των επενδύσεων σε επίπεδο εθνικής οικονομίας πρέπει να αναζητηθούν στους χώρους της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης και των συναλλαγματικών αποθεμάτων. Και αυτό διότι οι επενδύσεις συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας ολόκληρης της οικονομίας δια μέσου της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που λειτουργούν σε μια χώρα. Η ανάπτυξη προϋποθέτει ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών, οι οποίες με τη σειρά τους δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και αντίστοιχη αύξηση των δεικτών απασχόλησης. Τέλος, οι επενδύσεις προωθούν τις εξαγωγές προϊόντων και έτσι συμβάλλουν στην αύξηση της εισροής συναλλάγματος στη χώρα.

1.7 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ.

Οι κυβερνήσεις διαθέτουν πολλούς τρόπους για να δημιουργήσουν κάθε φορά το κατάλληλο επενδυτικό κλίμα για τις επενδύσεις.

Μερικοί από αυτούς είναι η μέθοδος αποσβέσεως, η επιτρεπόμενη διάρκεια ζωής των περιουσιακών στοιχείων, ο τρόπος μεταχείρισεως της υπολειμματικής αξίας και οι φορολογικές απαλλαγές ή επιχορηγήσεις επενδύσεων.

Η φορολογική νομοθεσία είναι ένα πανίσχυρο όργανο στα χέρια των κυβερνήσεων, που τους επιτρέπει να επηρεάζουν το επίπεδο των επενδύσεων. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να παίρνουν αποφάσεις που είναι συνεπείς προς τη φορολογική νομοθεσία, κάτω από την οποία είναι αναγκασμένες να λειτουργήσουν. Τα επιχειρηματικά στελέχη θα πρέπει να γνωρίζουν τη φύση της υπάρχουσας φορολογικής νομοθεσίας και να παρακολουθούν τις τυχόν αλλαγές της.

1.8 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.

Στη συνέχεια αυτό θα προσπαθήσουμε εν συντομία να εξετάσουμε τους παράγοντες που επηρεάζουν κάθε φορά το ύψος των επενδύσεων. Θα ασχοληθούμε κυρίως με τις ιδιωτικές επενδύσεις και ειδικότερα με τους παράγοντες που επηρεάζουν τις ιδιωτικές επενδύσεις γιατί το μέγεθος των δημοσίων επενδύσεων προσδιορίζεται κάθε φορά με διαφορετικά κριτήρια (π.χ. από τις πολιτικές επιδιώξεις) και γιατί το μεγαλύτερο ποσοστό από τις δημόσιες επενδύσεις πηγαίνει σε κλάδους παροχής υπηρεσιών.

Τους προσδιοριστικούς παράγοντες των επενδύσεων τους διακρίνουμε σε άμεσους και έμμεσους.

1.8.1 Άμεσοι προσδιοριστικοί παράγοντες των επενδύσεων.

Στη σύγχρονη συναλλακτική οικονομία οι ιδιότητες του αποταμιευτή και επενδυτή σπάνια βρίσκονται στο ίδιο πρόσωπο. Συνήθως άλλοι αποταμιεύουν και άλλοι επενδύουν. Οι αποταμιεύσεις γίνονται στα πιστωτικά ιδρύματα και τα πιστωτικά ιδρύματα δανείζουν τις αποταμιεύσεις αυτές, στους επενδυτές με τόκο.

Για να δανειστεί όμως κάποιος επενδυτής κεφάλαια για χρηματοδότηση κάποιας ορισμένης κατηγορίας πρέπει να έχει κέρδος από αυτή την επένδυση μεγαλύτερο ή τουλάχιστον ίσο με το τόκο που θα πληρώσει για τα κεφάλαια που δανείζεται. Το κίνητρο για τον επιχειρηματία που κάνει μια επένδυση είναι το έσοδο που προσμένει από αυτή την επένδυση.

Κατά συνέπεια η επένδυση πρώτα από όλα προσδιορίζεται από δύο βασικούς παράγοντες: α) από την οριακή αποδοτικότητα των κεφαλαίων και β) από τον τόκο.

Ένας επιχειρηματίας που αποφασίζει να επενδύσει κεφάλαια σε ένα νέο μηχάνημα ή ένα νέο εργοστάσιο θα πρέπει να ξέρει ποια είναι η απόδοση του αυτού του παραγωγικού αγαθού. Το καθαρό έσοδο που περιμένει, σ' όλη τη διάρκεια της ζωής του αγαθού θα προκύπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα αν αφαιρεθούν οι δαπάνες παραγωγής.

Εκτός όμως από τα προσδοκώμενα έσοδα θα ληφθεί υπόψη και το κόστος κατασκευής του αγαθού. Η τιμή που πληρώνει ο επιχειρηματίας για την απόκτηση κάποιου παραγωγικού αγαθού είναι γνωστή σαν τιμή προσφοράς ή τιμή αποκατάστασης.

Η οριακή αποδοτικότητα κάποιου αγαθού για πάγια επένδυση μπορεί να υπολογιστεί αν συσχετίσουμε την απόδοση που περιμένουμε από αυτό, με την τιμή προσφοράς του, δηλαδή το κόστος του.

Η οριακή αποδοτικότητα δείχνει τι θα εισπράξει ο επιχειρηματίας από μια παραπάνω μονάδα του παραγωγικού αγαθού σε σύγκριση με τη τιμή προσφοράς του.

Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε ότι για να προσδιορίσουμε της αποδοτικότητας μιας νέας επένδυσης είναι απαραίτητη είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε: α) τις ετήσιες προσόδους που περιμένουμε από αυτή την επένδυση και β) το κόστος κατασκευής του νέου παραγωγικού αγαθού και γ) το τόκο. Αν γνωρίζουμε αυτά τα δύο στοιχεία μπορούμε προσδιορίσουμε την αποδοτικότητα της επένδυσης, σαν ποσοστό με βάση το οποίο αν προεξοφλήσουμε τα ετήσια έσοδα θα μας δώσουν παρούσα αξία ίση με το κόστος κατασκευής (τιμή προσφοράς) του νέου παραγωγικού αγαθού.

1.8.2 Έμμεσοι προσδιοριστικοί παράγοντες των επενδύσεων.

Οι πιο σημαντικοί παράγοντες που έμμεσα επηρεάζουν το ύψος των επενδύσεων είναι οι παρακάτω:

α) Μεταβολές στην τεχνολογία: Νέες τεχνολογικές εξελίξεις π.χ. η χρησιμοποίηση της ατομικής ενέργειας, προσφέρουν ένα πρόσθετο κίνητρο για επενδύσεις.

β) Κυβερνητική πολιτική: Η κυβερνητική πολιτική αν επιθυμεί μπορεί να κατευθύνει την ιδιωτική επένδυση σε ορισμένους κλάδους της οικονομίας, χρησιμοποιώντας διάφορα μέτρα όπως επιδοτήσεις, φορολογικές εκπτώσεις κ.λ.π. Ακόμα μπορεί να επέμβει άμεσα τόσο στην πραγματοποίηση μιας επένδυσης όσο και στο μέγεθος της, γιατί η άδεια για οποιαδήποτε δραστηριότητα δίνεται από το κράτος.

γ) Αύξηση του πληθυσμού: Αύξηση του πληθυσμού σημαίνει αύξηση στη ζήτηση των αγαθών και υπηρεσιών και κατά συνέπεια των επενδύσεων για να παραχθούν τα αγαθά αυτά.

δ) Νομισματική πολιτική: Το σύνολο των μέτρων, δια των οποίων οι νομισματικές αρχές, ρυθμίζουν την αξία του νομίσματος μιας χώρας νομισματική πολιτική. Η νομισματική πολιτική ασκείται διεθνώς, υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του Κράτους. Στην Ελλάδα υπάρχει «Νομισματική

Επιτροπή» η οποία και καθορίζει τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους, εκδίδει τους αναγκαίους εγκυκλίους και επιβλέπει όλο το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας.

Ανώτερος σκοπός της Νομισματικής πολιτικής, είναι να βοηθήσει στη επίτευξη της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Ανάλογα με την οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η οικονομία της χώρας, λαμβάνονται τα κατάλληλα νομισματικά μέτρα.

1.9 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.

Η προαγωγή του ρυθμού των επενδύσεων απαιτεί τουλάχιστον κάποια μορφή νομισματικής ρυθμίσεως και το αποτέλεσμα αυτής εξαρτάται από την υφισταμένη σχέση μεταξύ του χρήματος και των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Έτσι σε μια αναπτυσσόμενη οικονομία, όπως η Ελληνική, η αυξανόμενη ζήτηση χρήματος ανά μονάδα εισοδήματος και η επακόλουθη μακροχρόνια αύξηση της ταχύτητας κυκλοφορίας του χρήματος επιτρέπουν στην νομισματική πολιτική να ακολουθεί μέχρι ενός ορίου, επεκτατική πολιτική χωρίς τον κίνδυνο της εμφανίσεως πληθωριστικών πιέσεων.

Επομένως, μέρος τουλάχιστον των πραγματοποιούμενων επενδύσεων είναι δυνατό να χρηματοδοτηθεί από το πλεόνασμα το οποίο δημιουργεί η χρηματική επέκταση, χωρίς αυτή η χρηματοδότηση να είναι κατ' αρχήν πληθωριστική.

Τα περιθώρια αυτής της χρηματοδότησης εξαντλούνται πολλές φορές σε άλλους στόχους και έτσι η επιτάχυνση της ανόδου της προσφοράς χρήματος προκαλεί πληθωριστικές πιέσεις. Αντίθετα αν τα περιθώρια αυτά μεγαλώνουν επιταχύνεται ο ρυθμός ανόδου της ζήτησεως χρήματος μειώνεται η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος και αυξάνεται ο βαθμός απορροφήσεως τους. Αυτή η αύξηση της ζήτησεως χρήματος επιτρέπει την χρηματοδότηση των επενδύσεων γιατί μέσω αυτής:

- Αυξάνεται η μέση ροπή προς αποταμίευση της οικονομίας.

- Διευρύνονται τα περιθώρια για την περαιτέρω μη πληθωριστική αύξηση του χρηματικού αποθέματος για τις επενδύσεις.

Παλιότερα, η επίτευξη νομισματικής σταθερότητας, θεωρείται, ότι αποτελούσε το κύριο σκοπό της νομισματικής πολιτικής. Σήμερα η οικονομία έχει σχεδόν διεθνοποιηθεί και η έννοια της νομισματικής σταθερότητας έχει αλλάξει περιεχόμενο. Στη χώρα μας η νομισματική πολιτική μετά την ένταξη μας στην Οικονομική Νομισματική Ένωση πλέον κατευθύνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ – ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

2.1 Σχέδιο επένδυσης.

Ένα παραγωγικό έργο ξεκινάει από μια επιχειρηματική ιδέα ή από την επισήμανση μιας επενδυτικής ευκαιρίας. Εφόσον αυτή κρίνεται ενδιαφέρουσα, υποβάλλεται σε περαιτέρω διερεύνηση ή μελέτη ως σχέδιο επένδυσης.

Το σχέδιο επένδυσης είναι μια πολυσύνθετη δραστηριότητα που αναλαμβάνει κάποιος επιχειρηματικός φορέας (επενδυτής) και απαιτεί μια σειρά από καλά σχεδιασμένες αποφάσεις και ενέργειες διάθεσης σπανίων πόρων (το κόστος), για να δημιουργήσει σε επιλεγμένη θέση μια νέα παραγωγική μονάδα ή να επεκταθεί υφισταμένη, που έχει ορισμένο χρόνο ζωής και παράγει αγαθά και υπηρεσίες (οι ωφέλειες), τα οποία ζητούνται στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.

2.2 Τα κυριότερα χαρακτηριστικά ενός σχεδίου επένδυσης.

Αυτά είναι τα εξής:

- ✓ Αποτελεί πολυσύνθετη δραστηριότητα, που αναλαμβάνει κάποιος υπεύθυνος επιχειρηματικός φορέας ως επενδυτής, ο οποίος πρέπει να πάρει ορισμένες καλά μελετημένες και σχεδιασμένες αποφάσεις για την ολοκλήρωση του σχεδίου επένδυσης σε παραγωγική μονάδα. Ο επιχειρηματικός φορέας μπορεί να είναι ιδιώτης, Α.Ε., δημόσια επιχείρηση, συνεταιριστική εταιρεία, δημοτική επιχείρηση κ.λ.π.

- ✓ Απαιτεί τη διάθεση σπανίων πόρων (εδαφικών εκτάσεων, κεφαλαίων ειδικευμένων εργατών, διευθυντικών στελεχών κ.λ.π.) που συνιστούν το κόστος του. Οι πόροι που χρησιμοποιούνται στο σχέδιο της επένδυσης εκφράζονται σε χρηματικούς όρους ή χρηματοδότηση η οποία εξασφαλίζεται κατά ένα μεγάλο μέρος από κατάλληλους χρηματοδοτικούς φορείς (τράπεζες κ.λ.π.).
- ✓ Δημιουργεί μια νέα παραγωγική μονάδα ή είναι επέκταση υφιστάμενης ή μπορεί να πάρει μορφή συμμετοχής σε παραγωγική ή άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα.
- ✓ Γίνεται σε ορισμένο τόπο (θέση εγκατάστασης του σχεδίου επένδυσης).
- ✓ Έχει ορισμένο χρόνο παραγωγικής ζωής (η περίοδος παραγωγικής λειτουργίας του σχεδίου επένδυσης).
- ✓ Παράγει αγαθά ή και υπηρεσίες που αποτελούν τις ωφέλειες ή τα έσοδα του.
- ✓ Δημιουργείται κυρίως για να ικανοποιήσει τη ζήτηση στη χώρα ή το εξωτερικό για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που θα προσφέρει.

Πρέπει να τονίσουμε ότι το σχέδιο επένδυσης γίνεται με πρωτοβουλία και ευθύνη, διοίκηση, οργάνωση και κατεύθυνση ενός επιχειρηματικού φορέα (το μάνατζμεντ) και αποτελεί τεχνικό – οικονομικό συνδυασμό ή μετασχηματισμό πόρων σε παραγωγική διαδικασία, η οποία προσφέρει αγαθά και υπηρεσίες με στόχο την αύξηση του υλικού κεφαλαίου της οικονομίας.

2.3 Διακρίσεις των επενδυτικών σχεδίων.

Υπάρχουν πολλές διακρίσεις των σχεδίων επένδυσης:

- Στη φυσική του διάσταση, το σχέδιο επένδυσης μπορεί να είναι:
  - Μια νέα παραγωγική μονάδα.

- Επέκταση υφιστάμενης παραγωγικής μονάδας.
  - Συμπλήρωση ή προσαρμογή του παραγωγικού δυναμικού υφιστάμενης μονάδας.
  - Ανακατασκευή ή ανανέωση ή εκσυγχρονισμός εξοπλισμού.
  - Συμμετοχή σε υφιστάμενη επιχειρηματική δραστηριότητα.
  - Αγορά υφιστάμενης (προβληματικής) παραγωγικής μονάδας.
  - Ένα πρόγραμμα δράσης που αφορά δαπάνη (επένδυση) για τη προώθηση κάποιου παραγωγικού σκοπού.
- Από την άποψη της εντάξεως τους στους κλάδους παραγωγής, τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται στις εξής κατηγορίες :
- Αγροτικά
  - Μεταλλείων
  - Βιομηχανικά
  - Ενεργειακά
  - Τουριστικά
  - Μεταφορών κ.λ.π.

Η διάκριση αυτή γίνεται για την ενιαία αντιμετώπιση των προβλημάτων κατά ομοειδείς κλάδους παραγωγής.

- Από την άποψη του μεγέθους τους, τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται σε:
- Μικρά
  - Μεσαία
  - Μεγάλα

Τα μεγάλα σχέδια επένδυσης - όταν έχουν έντονες αναπτυξιακές επιπτώσεις (διαχύσεις) είτε «μέσα στον ίδιο κλάδο» είτε «στους άλλους κλάδους» της εθνικής οικονομίας, λέγονται στρατηγικές επενδύσεις.

- Από την άποψη του φορέα που ενδιαφέρεται για την προώθηση των σχεδίων επένδυσης διακρίνουμε:

- Επενδυτικά σχέδια κοινωνικού ενδιαφέροντος που προωθούνται κυρίως από τους κρατικούς ή άλλους παράλληλους φορείς (π.χ. ίδρυση βιομηχανίας για την παραγωγή ενός θεραπευτικού ορού).
  - Επενδυτικά σχέδια ιδιωτικού ενδιαφέροντος που προωθούνται από τους ιδιωτικούς φορείς και αποβλέπουν στην πραγματοποίηση έργων για την εξυπηρέτηση ιδιωτικών προτιμήσεων και κινήτρων (π.χ. ίδρυση βιομηχανίας ενδυμάτων μόδας).
  - Σχέδια μικτού ή κοινού ενδιαφέροντος που προωθούνται κατά κανόνα από μικτούς ιδιωτικούς, συνεταιριστικούς, κρατικούς ή ημικρατικούς φορείς, γιατί συγκεντρώνουν το κοινό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση τους (π.χ. δημιουργία ενός δημοτικού πνευματικού κέντρου στο οποίο θα υπάρχει ιδιωτική καφετέρια ή εστιατόριο).
- Από την άποψη των σκοπών που επιδιώκουν, τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται σε:
- Σχέδια επενδύσεων ενός σκοπού.
  - Σχέδια επενδύσεων πολλαπλού σκοπού (π.χ. το φράγμα χρησιμοποιείται για άρδευση, ύδρευση και διαμόρφωση οδικού κόμβου).
- Από την άποψη της εντάσεως στη χρήση ή εισροή των βασικών συντελεστών παραγωγής, τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται σε:
- Εντάσεως κεφαλαίου (αυτά που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή κεφαλαίου ή τεχνολογίας).
  - Εντάσεως εργασίας (αυτά που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή εργασίας).
  - Εντάσεως εδαφικών πόρων (αυτά που χρησιμοποιούν αναλογικά περισσότερη εισροή εδάφους π.χ. σχέδια γεωργικής ανάπτυξης).
- Από την άποψη της γεωγραφικής κάλυψης, τα σχέδια επένδυσης διακρίνονται σε Τοπικής και Εθνικής σημασίας.

2.4 Οι φάσεις ολοκλήρωσης των επενδυτών σχεδίων.

Κάθε ολοκληρωμένη επενδυτική δραστηριότητα ακολουθεί μια ορισμένη διαδικασία, η οποία γίνεται σε τέσσερις φάσεις:

α) Τη φάση της προ - επένδυσης (φάση επιλογής και προπαρασκευής).

Αυτή η φάση περιλαμβάνει:

- Την αρχική επενδυτική ιδέα ή την επισήμανση της επενδυτικής ευκαιρίας.
- Την προκαταρκτική επιλογή και περιγραφή του προτεινόμενου σχεδίου επένδυσης.
- Την προπαρασκευή και ολοκληρωμένη παρουσίαση του σχεδίου επένδυσης. Εδώ γίνεται η συστηματική αξιολόγηση του σχεδίου επένδυσης και περιλαμβάνει το στάδιο της ιδιωτικό - οικονομικής ανάλυσης και το στάδιο της κοινωνικό - οικονομικής ανάλυσης.
- Την οριστική αξιολόγηση και λήψη απόφασης.

β) Τη φάση της προώθησης του σχεδίου επένδυσης (φάση προώθησης). Αυτή η φάση περιλαμβάνει:

- Την εκπόνηση των λεπτομερειακών κατασκευαστικών σχεδίων.
- Την οριστική ρύθμιση χρηματοδότησης του σχεδίου με την υπογραφή δανειακών συμβάσεων.
- Την διαδικασία κατασκευαστών και προμήθειας υλικών και μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Την υπογραφή συμβολαίων αναθέσεως του έργου και των προμηθειών εξοπλισμού.

γ) Την φάση της κατασκευής του έργου (φάση επένδυσης).

Αυτή η φάση περιλαμβάνει:

- Την χρονική κλιμάκωση και τον ταμειακό προγραμματισμό των κατασκευαστικών έργων.

- Την προετοιμασία των εδαφικών εκτάσεων και των χώρων για την εγκατάσταση του εργοταξίου, την χωροταξική διάταξη των έργων υποδομής.
  - Την κατασκευή των έργων πολιτικού μηχανικού.
  - Την προμήθεια και εγκατάσταση των μηχανημάτων και του εξοπλισμού.
  - Την πρόσληψη και εκπαίδευση του προσωπικού και την οργάνωση του μάρκετινγκ.
  - Τη θέση σε λειτουργία της μονάδας και τις πρώτες δοκιμές.
- δ) Τη φάση της λειτουργίας (φάση παραγωγής).

Αυτή η φάση περιλαμβάνει:

- Την αρχική περίοδο παραγωγής και παρακολούθηση της μονάδας ως προς τον ποιοτικό έλεγχο των παραγόμενων προϊόντων και τον έλεγχο της παραγωγικότητας.
- Την επιβεβαίωση των προβλέψεων των χρηματικών ροών, την τήρηση των δανειακών υποχρεώσεων και του οικονομικού αποτελέσματος της επένδυσης στην αρχική φάση λειτουργίας.

Στη συνέχεια κρίναμε σκόπιμο να αναφερθούμε στα βήματα που είναι απαραίτητα να γίνουν για την υλοποίηση ενός επενδυτικού σχεδίου.

2.5 Υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου.

Αντικειμενικός σκοπός:

Η πραγματοποίηση του σχεδίου επένδυσης περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- Την λήψη αποφάσεως για την προώθηση του σχεδίου επένδυσης.
- Την εκπόνηση των κατασκευαστικών σχεδίων.
- Την ρύθμιση της χρηματοδότησης.
- Την επιλογή των κατασκευαστών και την προμήθεια των υλικών και του μηχανολογικού εξοπλισμού.

- Την υπογραφή των συμβολαίων για την ανάθεση των έργων πολιτικού μηχανικού και των προμηθειών.
- Την κατασκευή των έργων σύμφωνα με ορισμένο χρονοδιάγραμμα (χρονοπρόγραμμα).
- Την θέση σε λειτουργία παραγωγική, δηλαδή την έναρξη λειτουργίας της παραγωγικής μονάδας.
- Να επισημανθούν και να περιγραφούν όλες οι πολύπλοκες εναλλακτικές ενέργειες για την πραγματοποίηση του σχεδίου επένδυσης με τις αντίστοιχες επιπτώσεις τους από άποψη χρόνου, κόστους, αποτελεσματικότητας κ.λ.π.
- Να γίνει επιλογή της άριστης εναλλακτικής λύσης για την πραγματοποίηση του σχεδίου επένδυσης (το άριστο πρόγραμμα κατασκευής έργων), σε συνδυασμό με την άριστη χρονική κλιμάκωσή του (άριστο χρονοδιάγραμμα) και την άριστη κλιμάκωση των ταμειακών αναγκών εξυπηρέτησης των κατασκευών (άριστο ταμειακό πρόγραμμα).
- Να εκτιμηθεί το αναγκαίο κόστος πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ώστε να συνυπολογιστεί στο συνολικό κόστος επένδυσης.

Επειδή το στάδιο της πραγματοποίησης του σχεδίου επένδυσης μπορεί να καθυστερήσει με συνέπεια να προκύψουν σοβαρές επιβαρύνσεις για την αποδοτικότητά του, επιβάλλεται ο αποτελεσματικός προγραμματισμός της φάσης αυτής, ώστε να μη προκληθούν δυσμενείς οικονομικές και άλλες επιπτώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.

Οι σύγχρονες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τις επενδύσεις για να παράγουν αγαθά και υπηρεσίες για μεσο - μακροπρόθεσμο χρονικό διάστημα. Για το λόγο αυτό οι αποφάσεις επενδύσεων που συνήθως λαμβάνονται από την ανώτατη ηγεσία της επιχείρησης, θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο σωστές γιατί δεσμεύουν κεφάλαια για πολλά χρόνια και δεν είναι δυνατό να γίνουν μεταβολές χωρίς ζημία για την επιχείρηση. Όμως ήδη αναφέραμε η επένδυση έχει πάντα τον οικονομικό κίνδυνο.

Παρόλα αυτά υπάρχουν διάφοροι παράγοντες, η σωστή εκτίμηση των οποίων θα μπορούσε να οδηγήσει σε κερδοφόρες επενδύσεις.

Για να αξιολογήσουμε λοιπόν μια επένδυση πρέπει να συλλέξουμε πολλές πληροφορίες που αφορούν:

- Το καθαρό ποσό που απαιτείται για την επένδυση σήμερα,
- Ποσά που θα απαιτηθούν στο μέλλον,
- Το κόστος του κεφαλαίου,
- Τα αναμενόμενα καθαρά κέρδη,
- Το ποσοστό του φόρου εισοδήματος,
- Το ποσοστό απόσβεσης και η τηρούμενη μέθοδος αποσβέσεως,
- Το ποσοστό φορολογίας κέρδους,
- Η αξία εκποίησης μιας παλιάς επένδυσης,
- Τα φορολογικά κίνητρα,
- Τα έξοδα λειτουργίας της επένδυσης.
- Δ.Τ.Κ.
- Διάφορες άλλες πληροφορίες.

Στη συνέχεια ακολουθεί μια σύντομη ανάλυση των βασικών στοιχείων που αφορούν την αξιολόγηση των επενδύσεων.

3.1 Ανάλυση στοιχείων που αφορούν την αξιολόγηση των επενδύσεων.

- Το καθαρό ποσό που απαιτείται για την επένδυση σήμερα, δηλαδή η εκροή μετρητών που απαιτείται αρχικά για την επένδυση. Σε πολλές περιπτώσεις για την λήψη αποφάσεων χρησιμοποιούμε την διαφορική επένδυση δηλαδή την προσαύξηση ή την επιπλέον εκροή μετρητών που απαιτείται για τη μελλοντική (εισροή) εισοδημάτων. Σε μερικές περιπτώσεις η καθαρή επένδυση είναι δυνατό να αποτελέσει θυσία εισροής μετρητών. Π. χ. ένα κτίριο μπορεί να πουληθεί έναντι 6.000 ευρώ. Η επιχείρηση όμως, αντί να το πουλήσει και να εισπράξει 6.000 ευρώ αποφασίζει να χρησιμοποιήσει το κτίριο αυτό μαζί με νέες εγκαταστάσεις της. Επίσης το καθαρό ποσό της επένδυσης επηρεάζεται από τυχόν ζημιά εκποιήσεως ή αντικαταστάσεως παλαιάς αναπόσβεστης επένδυσης καθώς και από τυχόν άμεσα φορολογικά πλεονεκτήματα (φορολογικά κίνητρα), τα οποία είναι αποτέλεσμα της νέας επένδυσης.
- Ποσά που θα απαιτηθούν στο μέλλον για την επένδυση. Συνήθως πολλές επενδύσεις απαιτούν, με τη πάροδο ορισμένου χρόνου, νέα εκροή μετρητών και γενική συντήρηση ή γενική επισκευή, για αντικατάσταση ορισμένων εξαρτημάτων που γίνεται μία ή περισσότερες φορές κατά την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των επενδύσεων. Επίσης πολλές φορές προβλέπονται βελτιώσεις ή προσθέσεις και επεκτάσεις οι οποίες αποτελούν συμπληρωματική επένδυση.
- Το κόστος του κεφαλαίου της επένδυσης. Αν έχουμε δανειστεί τα απαραίτητα ποσά τότε ποιο είναι το δανειακό επιτόκιο που επιβαρύνει την επένδυση; Αν όμως η επιχείρηση διαθέτει τα αναγκαία κεφαλαία για την επένδυση, πόσο θα στοίχιζε στην επιχείρηση για να δανειστεί; Ποιο είναι το υπολογίσιμο ή τεκμαρτό

- επιτόκιο και ποιο είναι το κόστος ευκαιρίας; Πρέπει να τονίσουμε ότι κάθε επενδυτής αναμένει να κερδίσει περισσότερα από το κόστος του κεφαλαίου για να είναι η επένδυσή του συμφέρουσα.
- Τα αναμενόμενα καθαρά έσοδα από την επένδυση. Θα πρέπει να αποσαφηνίσουμε ότι καθαρά έσοδα δεν είναι το λογιστικό κέρδος ή η ζημιά, αλλά η καθαρή εισροή μετρητών που προέρχονται από την επένδυση, σαν αποτέλεσμα αυτής. Είναι φανερό ότι η εισροή αυτών των μετρητών επηρεάζεται από τα ποσοστά των αποσβέσεων όπως επίσης και από τα ποσοστά των φόρων. Επίσης πολλές επενδύσεις δεν αναμένεται να αποφέρουν καθαρή εισροή μετρητών αλλά έχουν σαν αποτέλεσμα την αποφυγή εκροής μετρητών, την εξοικονόμηση μετρητών. Π.χ. μια νέα μηχανή πιθανόν να λειτουργεί με μικρότερο κόστος εργασίας ή με μικρότερο κόστος συντηρήσεως, επισκευών κλπ. Οι ετήσιες εξοικονομήσεις μετρητών, προσαρμοσμένες στο πραγματικό τους επίπεδο μετά τον υπολογισμό των φόρων, αποτελούν την ετήσια απόδοση πολλών επενδύσεων. Η απόδοση αυτής της επένδυσης, επειδή αναφέρεται στο μέλλον, πρέπει να εκτιμηθεί και να προβλεφτεί όσο το δυνατό ακριβέστερα και είναι δυνατό να είναι σταθερή ή να μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια της ζωής της η επενδύσεως.
  - Το ποσοστό του φόρου εισοδήματος καθώς επίσης οι τυχόν τοπικοί ή κοινοτικοί φόροι οι οποίοι επηρεάζουν την εισροή μετρητών κάθε επενδύσεως. Τα ποσοστά φόρου πρέπει πάντοτε να λαμβάνεται υπόψη και να υπολογίζεται ακόμα και αν δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένη ευκαιρία επενδύσεως και αξιολογήσεως αυτή.
  - Το ποσοστό αποσβέσεως και η τηρούμενη μέθοδος αποσβέσεως καθώς επίσης και η σκοπιμότητα χρησιμοποίησης κάθε μεθόδου.
  - Ο χρόνος διάρκειας της επενδύσεως ή της ωφέλιμης ζωής της επενδύσεως. Η διάρκεια της ωφέλιμης ζωής της επενδύσεως εξαρτάται από τη συγκεκριμένη επένδυση και τις τεχνολογικές

προδιαγραφές αυτής. Πολλές φορές όμως η διάρκεια ζωής της επένδυσης δεν είναι μόνο θέμα τεχνικό ή κατασκευής αλλά και οικονομικό. Έτσι σε πολλές επενδύσεις η οικονομική ωφέλιμη ζωή είναι πολύ μικρότερη από την ενδεχόμενη τεχνική ζωή της επένδυσης. Η τεχνολογική και οικονομική απαξίωση μιας επένδυσεως είναι πιθανό να ελαττώσουν σημαντικά την ωφέλιμη ζωή αυτή.

- Υπολειμματική αξία της επένδυσης. Υπολειμματική αξία είναι η αξία της επενδύσεως στο τέλος της ωφέλιμης ζωής της. Η αξία αυτή μπορεί να είναι μηδέν ή μεγαλύτερη του μηδενός. Αυτό εξαρτάται από την συντήρηση που έγινε κατά τη διάρκεια τη διάρκεια της ωφέλιμη ζωής της επενδύσεως και από την ενδεχόμενη χρησιμότητα που θα έχει στο τέλος της περιόδου αυτής για διάφορους παρεμφερείς σκοπούς ή και σαν πρώτη ύλη για ένα καινούργιο έργο.
- Η αξία εκποίησης μιας παλαιάς επενδύσεως και σε περίπτωση αντικαταστάσεώς της από μια νέα επένδυση. Η εκποιητική αξία είναι, συνήθως, μικρότερη από την λογιστική αξία. Λογιστική αξία είναι η αναπόσβεστη αξία της επενδύσεως και ισούται με τη τιμή κόστους μείον τις διενεργηθείσες μέχρι τώρα αποσβέσεις.
- Το ποσοστό φορολογίας του κέρδους από μια τέτοια εκποίηση παλαιών περιουσιακών στοιχείων (φόρος προστιθέμενης αξίας), το οποίο είναι συνήθως, διαφορετικό από το ποσοστό φόρου εισοδήματος.
- Τα φορολογικά κίνητρα και οι φορολογικές διευκολύνσεις και απαλλαγές για επενδύσεις σε ορισμένες περιοχές που είναι λιγότερο αναπτυγμένες.
- Τα έξοδα λειτουργίας της νέας επενδύσεως ή τα επιπλέον έξοδα λειτουργίας, όταν η επένδυση αυτή αντικαθιστά μια άλλη παλιά επένδυση.

- Ο Δείκτης Τιμών Κατανάλωτου (Δ.Τ.Κ.), δηλαδή ο ρυθμός πληθωρισμού και οι γενικότερες οικονομικές συνθήκες καθώς και η οικονομική σταθερότητα της χώρας.
- Διάφορες άλλες πληροφορίες χρήσιμες για την αξιολόγηση μιας επενδύσεως.

3.2 Αρχική αξιολόγηση.

Για την πραγματοποίηση μιας επένδυσης σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση θα παίξει ο βαθμός της αβεβαιότητας που υπάρχει στο συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο.

Στην αρχική αξιολόγηση που κάνει κανείς για ένα επενδυτικό σχέδιο συνηθίζεται να αγνοείται ο ρόλος της αβεβαιότητας και να θεωρούνται τα διάφορα οικονομικά μεγέθη σαν βέβαια. Παρ' όλη τη σημαντική απλοποίηση στο πρόβλημα, υπάρχουν κρίσιμα θέματα που πρέπει να επιλυθούν ακόμα και στην επιλογή των επενδύσεων με συνθήκες βεβαιότητας. Οι μέθοδοι που αναπτύσσονται κάτω από συνθήκες βεβαιότητας αποτελούν τη βάση για την ανάλυση του ίδιου προβλήματος κάτω από αβεβαιότητα.

Ίσως το σημαντικότερο θέμα στις επενδύσεις είναι ο εντοπισμός των ευκαιριών για επένδυση. Για να εντοπίσει κανείς μια ευνοϊκή επένδυση πρέπει συνήθως να έχει σε βάθος γνώσεις για ένα συγκεκριμένο οικονομικό κλάδο, ή μια ομάδα παραγωγικών ή κερδοσκοπικών δραστηριοτήτων. Με λίγα λόγια να γνωρίζει την αγορά. Προφανώς τέτοια γνώση αποκτάται κυρίως με επαγγελματική πείρα.

3.3 Ροή μετρητών και επενδύσεων.

Όλες οι μέθοδοι αναλύσεως των επενδύσεων βασίζονται στη ροή μετρητών που είναι αποτέλεσμα κάθε επενδύσεως. Οποιαδήποτε μέθοδο και αν χρησιμοποιήσουμε για να αναλύσουμε μια πρόταση επένδυσης θα πρέπει

να εξετάσουμε το κόστος και τα έσοδα ή κέρδη κάθε επένδυσης. Μία επένδυση θα γίνει αποδεκτή μόνο όταν η ροή μετρητών εκπληρώνει ορισμένα κριτήρια. Για να γίνει μια επένδυση πληρώνονται μετρητά τα οποία αναμένεται να εισπραχθούν κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής της επενδύσεως. Η χρονική κατανομή της εισπράξεως μετρητών έχει μεγάλη σημασία για της αξία αποδόσεως μιας επένδυσης. Αν η είσπραξη των μετρητών γίνει πολύ νωρίς και αμέσως μετά την εγκατάσταση της επενδύσεως αυτό θα συντελέσει στο να αυξηθεί η αξία της επένδυσης. Αν η είσπραξη των μετρητών γίνει αργότερα προς το τέλος της ζωής της επένδυσης, αυτό θα έχει σαν συνέπεια να ελαττώσει κατά πολύ την αξία της επένδυσης. Σήμερα εκείνο που δίνει ιδιαίτερη σημασία στην χρονική κατανομή των εισπράξεων δεν είναι μόνο ο πληθωρισμός που μεταβάλλει την αξία του χρήματος αλλά η ίδια η αξία του χρήματος χρονικά, έστω και αν ο πληθωρισμός σε δεδομένη περίοδο είναι μηδέν. Η ροή των μετρητών για ορισμένη περίοδο εκφράζεται με το σχετικό κόστος και ωφέλεια που προέρχεται από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αυτής της περιόδου.

Καθαρή ροή μετρητών για ένα έργο = Εισροή μετρητών – Εκροή μετρητών
= Έσοδα του έργου (ή επένδυσης)
- Έξοδα άλλα εκτός αποσβέσεων
- Κεφαλαιουχικός εξοπλισμός
- Φόροι εισοδήματος

όπου φόροι εισοδήματος = ποσοστό φόρου X (έσοδα του έργου – έξοδα του έργου άλλα εκτός αποσβέσεων – αποσβέσεις).

Η σχέση που αναφέρεται στην παρένθεση αποτελεί το φορολογητέο εισόδημα της επένδυσης.

Τα έσοδα της επένδυσης περιλαμβάνουν όλες τις εισπράξεις (εισροές) μετρητών στην επιχείρηση που είναι αποτέλεσμα της επένδυσης, όπως είναι τα έσοδα από επιπλέον πωλήσεις και τα μετρητά που εισπράττονται από την πώληση της επένδυσης (υπολειμματική αξία). Τα «έξοδα άλλα εκτός των αποσβέσεων» περιλαμβάνουν το κόστος άμεσου εργασίας, το κόστος υλικών

και άλλα έξοδα που απαιτούνται για τη χρήση και τη λειτουργία της επένδυσης (π.χ. του μηχανήματος), αλλά δεν περιλαμβάνει τους τόκους των δανείων της επιχείρησης.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι έσοδα-εισροή μετρητών και τα έξοδα δεν αποτελούν πάντοτε και τα φορολογικά έσοδα ή τα έξοδα που εκπίπτονται από τα έσοδα για φορολογικούς λόγους. Επίσης οι δαπάνες κεφαλαίου ή η δαπάνη επενδύσεως πρέπει κεφαλαίου ή η δαπάνη επένδυσης πρέπει να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνουν και επένδυση σε κεφάλαιο κίνησης, όπως είναι οι χρεώστες, τα αποθέματα πρώτων υλών, εμπορευμάτων κτλ.

Οι αποσβέσεις, αποτελούν ένα λογιστικό έξοδο το οποίο δεν συνεπάγεται τη πληρωμή μετρητών, που επηρεάζει όμως τη ροή μετρητών, που επηρεάζει όμως τη ροή μετρητών μόνο μέσω της επιδράσεως επί των φόρων. Οι αποσβέσεις κατανέμουν το κόστος της επενδύσεως σε όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής αυτής. Από την άποψη όμως της ροής των μετρητών, η δαπάνη κεφαλαίου αποτελεί εκροή μετρητών όταν γίνεται η επένδυση και όχι όταν χρησιμοποιείται αυτή.

Θα πρέπει ακόμα να τονίσουμε, ότι οι φόροι υπολογίζονται χωρίς οι τόκοι να αποτελούν έξοδο που εκπίπτει από τα έσοδα. Υποθέτουμε, δηλαδή, ότι το έργο χρηματοδοτήθηκε στο ακέραιο με ίδια κεφάλαια ή καλύτερα αγνοούμε τελείως τη μέθοδο της χρηματοδοτήσεως. Το κόστος της χρηματοδοτήσεως (με οποιαδήποτε μέθοδο κι αν έγινε αυτή) περιλαμβάνεται στο κόστος του κεφαλαίου, το οποίο λαμβάνει υπόψη την ωφέλεια που προέρχεται από την έκπτωση των τόκων από το φορολογητέο εισόδημα.

Ο υπολογισμός της ροής μετρητών μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους. Μία μέθοδος καθορισμού της ροής μετρητών από μία επένδυση είναι να συγκρίνουμε τη ροή μετρητών μιας επιχείρησης πριν και μετά τη νέα επένδυση. Η διαφορά μεταξύ των δύο που προκύπτει, αν από τη ροή μετρητών μετά τη νέα επένδυση αφαιρεθεί η ροή μετρητών πριν την επένδυση, εφόσον είναι θετική είναι η επιπλέον ροή μετρητών που οφείλεται στη νέα επένδυση. Αυτό μπορεί να γίνει περισσότερο κατανοητό με ένα υποθετικό παράδειγμα. Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι κάνουμε μια καινούργια

επένδυση ύψους 6,50 Ευρώ. Έστω ότι η ωφέλιμη ζωή της επένδυσης είναι 10 χρόνια και η υπολειμματική αξία αυτής 1,50 Ευρώ. Η μέθοδος αποσβέσεως είναι μη σταθερή μέθοδος και το ποσοστό φόρου είναι 50%. Τα υπόλοιπα στοιχεία της επιχειρήσεως, πριν και μετά την επένδυση παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (υποθετικά στοιχεία):

	Ροή μετρητών χωρίς την επένδυση	Ροή μετρητών με την επένδυση	Επιπλέον ροή μετρητών από τη νέα επένδυση
Έσοδα	4.000	4.800	800
Ετήσια έξοδα εκτός αποσβέσεως	3.000	3.300	300
Φόροι εισοδήματος:			
Έσοδα - Έξοδα	1.000	1.500	500
Μείον αποσβέσεις	400	600	200
Φορολογητέο εισόδημα	600	900	300
Φόρος εισοδήματος 50%	300	450	150
Καθαρή ροή μετρητών	700	1.050	350

Από το πίνακα αυτό προκύπτει, ότι οι ετήσιες καθαρές εισροές μετρητών από τη νέα επένδυση, υπολογιζόμενες με ταμειακή και λογιστική βάση, θα έχουν ως εξής:

	Λογιστική βάση	Ταμειακή βάση
Έσοδα	800	800
Μείον έξοδα εκτός αποσβέσεων	300	300
Καθαρά έσοδα προ των αποσβέσεων	500	
Μείον αποσβέσεις	200	
Κέρδη προς των φόρων	300	
Μείον φόροι εισοδήματος 50%	150	150
Κέρδη μετά τους φόρους	150	
συν αποσβέσεις	200	
Καθαρή εισροή μετρητών	350	350

Τελικά η ροή μετρητών για την αξιολόγηση της επένδυσης θα είναι ως εξής:

<u>Χρόνια</u>	<u>Καθαρή ροή μετρητών</u>
0 (όταν γίνει η επένδυση)	- 2.400
1-9 (κάθε χρόνο)	350
10 (350+400 υπολειμ. Αξία)	750

3.4 Μέθοδοι Αξιολόγησης Επενδύσεων.

Οι σπουδαιότερες μέθοδοι αξιολόγησης επενδύσεων υπό συνθήκες βεβαιότητας είναι οι εξής:

- i. Μέθοδος της επαναπληρωμής ή μέθοδος της περιόδου επανεισπράξεως ή επανακτήσεως της αρχικής επένδυσης.
- ii. Μέθοδος του μέσου ποσοστού αποδόσεως.
- iii. Μέθοδος της καθαρής παρούσης αξίας.
- iv. Μέθοδος του ποσοστού αποδόσεως.
- v. Μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας.
- vi. Μέθοδος του ομοιόμορφου ετήσιου κόστους.
- vii. Μέθοδος της πρόσθετης ή της αυξανόμενης αποδόσεως.

Στην συνέχεια θα προσπαθήσουμε να δώσουμε μια σύντομη περιγραφή της κάθε μεθόδου και θα παραθέσουμε κάποια παραδείγματα για την όσον το δυνατόν καλύτερη κατανόηση τους.

3.4.1 Μέθοδος επανεισπραξης της αρχικής επένδυσης.

Η περίοδος επανεισπραξης της αρχικής επένδυσης ορίζεται ο αριθμός των ετών, που απαιτούνται για να επανακτήσουμε την αρχική μας επένδυση. Στην περίπτωση αυτή κατά την οποία, μια επένδυση απαιτεί μια αρχική εκροή μετρητών η οποία έχει σαν αποτέλεσμα μια ομοιόμορφη εισροή μετρητών στα

επόμενα χρόνια, τότε η περίοδος επανείσπραξης θα ορίζεται σαν το λόγο της αρχικής επένδυσης προς την ετήσια καθαρή είσπραξη μετρητών

$$\text{Περίοδος επανείσπραξης} = \frac{\text{Αρχική επένδυση}}{\text{Ετήσια εισροή μετρητών}}$$

Όταν όμως η εισροή μετρητών, μετά την αρχική εκροή μετρητών, ποικίλει τότε θα πρέπει να αφαιρούμε από το ποσό της επένδυσης κάθε ετήσια εισροή μετρητών μέχρις ότου επιστραφεί το συνολικό ποσό αυτής.

Το κύριο πλεονέκτημα μεθόδου της περιόδου επανείσπραξεως της αρχικής επενδύσεως είναι το γεγονός ότι μας παρέχει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με το κίνδυνο και της ρευστότητας της επένδυσης. Έτσι, όσο βραχύτερη είναι η περίοδος επανείσπραξεως, τόσο μεγαλύτερη είναι η ρευστότητα της επιχείρησης και τόσο μικρότερος είναι ο κίνδυνος απώλειας και ζημιών από την επένδυση. Αυτό συμβαίνει γιατί η εκροή μετρητών που έγινε για την επένδυση θα καλυφθεί πολύ γρήγορα από την εισροή μετρητών λόγω της επένδυσης. Για το λόγο αυτό η μέθοδος η περιόδου επανείσπραξεως έχει ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα για τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας ή ροής μετρητών.

Σαν μειονεκτήματα της μεθόδου επανείσπραξεως μπορούν να θεωρηθούν τα ακόλουθα:

1. Δεν λαμβάνει υπόψη την εισροή μετρητών μετά την περίοδο επανείσπραξεως (δηλαδή την εισροή μετρητών μετά τη κάλυψη του κόστους της επένδυσης) και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν κριτήριο της αποδοτικότητας της επένδυσης.
2. Δεν λαμβάνει υπόψη τη διαφορετική χρονική είσπραξη μετρητών. Δεν υπολογίζεται, έτσι, η αξία του χρήματος σε διαφορετικές χρονικές στιγμές.
3. Η περίοδος επανείσπραξεως αποτελεί μια πρόχειρη και ημιτελή μέτρηση του κινδύνου από την επένδυση, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις διακυμάνσεις των εισροών μετρητών.

Η περίοδος της επανείσπραξης θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν νεκρό σημείο και όχι σαν μέτρηση της αποδοτικότητας της επένδυσης. Αν βασιστούμε μόνο στην περίοδο της επανείσπραξης για να αξιολογήσουμε ευκαιρίες επενδύσεων είναι δυνατό να οδηγηθούμε σε λανθασμένες, οι οποίες δεν θα μεγιστοποιούν την παρούσα αξία της ροής μετρητών. Πολλές επενδύσεις που απορρίπτονται μπορεί να έχουν αξιόλογες εισροές μετρητών μετά τη περίοδο επανείσπραξης και ενδεχομένως η επένδυση που προκρίνεται να μην έχει άλλες εισροές μετρητών μετά την περίοδο της επανείσπραξης.

Το αντίστροφο της περιόδου επανείσπραξης αποτελεί τη μέση απόδοση της επένδυσης (όταν έχουμε ομοιόμορφη εισροή μετρητών).

Η μέθοδος της περιόδου επανείσπραξης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις οι οποίες έχουν ομοιόμορφες καθαρές εισπράξεις στα διάφορα χρόνια τη ωφέλιμη ζωής τους και εφόσον οι επενδύσεις που πρόκειται να συγκριθούν είναι του αυτού συνολικού ποσού, έχουν την ίδια διάρκεια ωφέλιμης ζωής και δεν έχουν υπολειμματική αξία.

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται όταν υπάρχουν περισσότερα των δύο έργα, αμοιβαίως αποκλειόμενα. (Εξαρτημένα, δηλαδή πρέπει να διαλέξουμε ένα απ' όλα, το πλέον συμφέρον).

Παράδειγμα

Έστω ότι η επένδυση X απαιτεί σήμερα 300 Ευρώ και ότι αναμένει να αποφέρει για τα επόμενα έξι χρόνια 100 Ευρώ το χρόνο καθαρά μετρητά μετά τους φόρους.

Η περίοδος επανείσπραξης ισούται με 3 χρόνια ή

$$100 \times 3 = 300$$

Η περίοδος επανείσπραξης των τριών ετών για την επένδυση X θα συγκριθεί με άλλες επενδύσεις (έστω Ψ, Z) που ενδεχομένως θα δίνουν

διαφορετική περίοδος επανείσπραξης. Η εκλογή θα βασιστεί στην διάρκεια της περιόδου επανείσπραξης κάθε επένδυσης.

3.4.2 Μέθοδος του μέσου ποσοστού απόδοσης.

Μέσο ποσοστό απόδοσης καλείται και λογιστικό ποσοστό γιατί χρησιμοποιεί την λογιστική έννοια του κέρδους και όχι την εισροή μετρητών, που χρησιμοποιούν οι άλλες μέθοδοι. Ορίζεται σαν ο λόγος του μέσου καθαρού κέρδους προς τη μέση επένδυση ή την αρχική επένδυση.

Η σχέση που δίνει την μέθοδο αυτή είναι η εξής :

$$\text{Μέσο καθαρό κέρδος} = \frac{\text{Μέσες καθαρές εισπράξεις- αποσβέσεις}}{\text{Μέση μακροχρόνια επένδυση}}$$

ή

$$\text{Μέσο ποσοστό απόδοσης} = \frac{\text{Μέσο καθαρό κέρδος}}{\text{Μέση επένδυση}}$$

Στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων περιέχονται κυρίως πληροφορίες για το μέσο ποσοστό απόδοσης. Συνεπώς η μέθοδος του μέσου ποσοστού απόδοσης χρησιμοποιείται από τρίτους για την αξιολόγηση των επενδύσεων τους.

Η μέθοδος αυτή όπως και της περιόδου επανείσπραξης, μας δίνει καλά αποτελέσματα όταν η διάρκεια ζωής της επένδυσης είναι μεγάλη και όταν η ετήσια εισροή εισοδήματος είναι σχετικά σταθερή. Όταν όμως οι συνθήκες αυτές δεν πληρούνται, τότε η μέθοδος του μέσου ποσοστού απόδοσης παρουσιάζει προβλήματα. Ο αριθμητής στον παραπάνω λόγο (μέσο καθαρό κέρδος) δεν λαμβάνει υπόψη την αξία του χρήματος στο χρόνο και χρησιμοποιεί ένα απλό μέσο κέρδος. Επίσης αγνοεί τη χρονική εισροή και εκροή χρημάτων υπολογίζοντας μόνο το καθαρό κέρδος. Ο παρανομαστής (μέση επένδυση), εξάλλου, αγνοεί τη πραγματική ροή μετρητών και την αξία του χρήματος στις διάφορες χρονικές περιόδους. Επίσης για τον υπολογισμό

του μέσου καθαρού κέρδους και για τον υπολογισμό της μέσης επενδύσεως πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τις ίδιες υποθέσεις και την ίδια μέθοδο υπολογισμού των αποσβέσεων, για να είναι το ποσοστό μέσης αποδόσεως ακριβές και αξιόπιστο.

Παράδειγμα

Έστω ότι η εταιρεία X θα πρέπει να επιλέξει μεταξύ δύο διαφορετικών ευκαιριών επενδύσεων (αμοιβαίως αποκλειόμενες). Η κάθε μία από τις επενδύσεις θα απαιτήσει 18.000 Ευρώ και θα έχει διάρκεια ωφέλιμης ζωής 4 χρόνια. Η μέθοδος αποσβέσεως που θα χρησιμοποιηθεί θα είναι η σταθερή και τα κέρδη πριν από τις αποσβέσεις θα έχουν ως εξής:

Χρόνος	A	B
1	3.000	6.000
2	6.000	6.000
3	9.000	6.000
4	6.000	6.000

Αν αγνοήσουμε τους φόρους εισοδήματος ποια επένδυση είναι καλύτερη (αποδοτικότερη);

Λύση:

α) Μέσο ποσοστό αποδόσεως

Η απόσβεση είναι

$$A \frac{(-1500 + 1500 + 4500 + 1500)}{18000 : 2} : 4 = 1500 = 16 \frac{2}{3}\%$$

$$18000 : 2$$

$$9.000$$

$$B \frac{(+1.500 + 1.500 + 1.500 + 1.500)}{18.000 : 2} : 4 = 1.500 = 16 \frac{2}{3}\%$$

$$18.000 : 2$$

$$9.000$$

β) Περίοδος Επανεπίσραξης

A = 3 χρόνια

B = 3 χρόνια

Σύμφωνα με τις δύο μεθόδους και οι δύο επενδύσεις εμφανίζονται σαν εξίσου αποδοτικές και επιθυμητές. Όμως, στη πραγματικότητα, η επένδυση B είναι καλύτερη της επένδυσης A γιατί αποδίδει 3.000 Ευρώ περισσότερο κατά τα δύο πρώτα χρόνια. Το στοιχείο αυτό είναι πολύ σημαντικό για την αξιολόγηση των δύο επενδύσεων. Η διαφορά αυτή δεν λαμβάνεται υπόψη ούτε στη μία ούτε στην άλλη μέθοδο, γιατί και οι δύο μέθοδοι δεν λαμβάνουν υπόψη τους τη πραγματική αξία του χρήματος στη διάρκεια του χρόνου.

3.5 Μέθοδος καθαρής παρούσης αξίας.

Η μέθοδος της καθαρής παρούσης αξίας συνιστάται στον υπολογισμό της παρούσης αξίας όλων των μελλοντικών εισροών μετρητών που γίνεται με επιτόκιο του κόστους του κεφαλαίου και στην αφαίρεση από την παρούσα αξία των μελλοντικών εισροών μετρητών του ποσοστού κόστους της επένδυσης που χρειάζεται σήμερα. Η καθαρή παρούσα αξία αποτελεί την αλγεβρική διαφορά μεταξύ των παρούσων αξιών των δύο ροών μετρητών, των εισροών και των εκροών. Για την εύρεση τους χρησιμοποιείται σαν επιτόκιο το κόστος του κεφαλαίου που αποτελεί και το ελάχιστο αποδεκτό ποσοστό απόδοσης.

Μια επένδυση θα γίνει αποδεκτή όταν έχει καθαρή θετική παρούσα αξία με αποτέλεσμα την αύξηση του ενεργητικού της επιχείρησης, όταν μια επένδυση έχει καθαρή παρούσα αξία είναι αρνητική γιατί όχι μόνο δεν αυξάνει την αξία της επιχείρησης αλλά την μειώνει επιπλέον.

Η μέθοδος της Καθαρής Παρούσης Αξίας έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Λαμβάνει υπόψη την αξία του χρήματος στο χρόνο (χρονικά).
2. Το παρόν θεωρείται σαν χρόνος αναφοράς και υπολογισμού της παρούσας αξίας.

3. Η μέθοδος αυτή υποθέτει την επανεπένδυση στο κόστος του κεφαλαίου.
4. Η απόφαση που λαμβάνεται δεν επηρεάζεται από της επενδύσεως ή τη διάρκεια του χρόνου.

Η κριτική κατά της μεθόδου Καθαρής Παρούσης Αξίας αναφέρεται στα εξής:

1. Με τη μέθοδο αυτή είναι δύσκολο να εκτιμήσουμε με αντικειμενικό τρόπο πολλά έργα μαζί, να τα ταξινομήσουμε ανάλογα με την αξία τους και να τα κατατάξουμε με τη πραγματική προτεραιότητά τους.
2. Η ακρίβεια της μεθόδου αυτή εξαρτάται άμεσα από την ακρίβεια της εκτιμήσεως του κόστους του κεφαλαίου. Το κόστος του κεφαλαίου όμως, είναι πολύ δύσκολο να υπολογιστεί με ακρίβεια στη πράξη. Μόνο κατά προσέγγιση είναι δυνατό να υπολογιστεί το κόστος του κεφαλαίου και πολύ λίγες επιχειρήσεις είναι σε θέση να γνωρίζουν το πραγματικό κόστος του κεφαλαίου τους.

Η διαδικασία εφαρμογής της μεθόδου Καθαρής Παρούσης Αξίας περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

1. Καθορισμός της αξίας της επενδύσεως σήμερα, δηλαδή του ποσού των μετρητών που απαιτούνται σήμερα. Για το καθορισμό αυτό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη το ύψος της επένδυσης, οι ενδεχόμενες μελλοντικές προσαυξήσεις αυτή ή τα έξοδα που θα απαιτηθούν στο μέλλον για την επένδυση και ο υπολογισμός της παρούσας αξίας αυτών σήμερα, τα φορολογικά κίνητρα που ισχύουν και τα οποία θα έχουν άμεση επίπτωση επί της εκροής μετρητών για την επένδυση κ. α.
2. Καθορισμός του ποσοστού του κόστους του Κεφαλαίου (το οποίο δίνεται).
3. Καθορισμός των ετήσιων αναμενόμενων καθαρών εισπράξεων (εισροών) από την επένδυση μετά τους φόρους, δηλαδή η ετήσια

εισροή μετρητών. Για το καθορισμό αυτό πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ετήσιες αποσβέσεις και ο φόρος εισοδήματος επί των εσόδων της επένδυσης.

4. Υπολογισμός της παρούσας αξίας των αναμενόμενων καθαρών ετήσιων εισπράξεων μετά τους φόρους, χρησιμοποιώντας σαν επιτόκιο το ποσοστό του κόστους του κεφαλαίου.
5. Υπολογισμός της Καθαρής Παρούσης Αξίας. Είναι η διαφορά της παρούσας αξίας των αναμενόμενων καθαρών ετήσιων εισπράξεων μετά τους φόρους μείον την αξία της επενδύσεων σήμερα.
6. Λήψη Αποφάσεως. Αν η Καθαρή Παρούσα Αξία είναι τότε η επένδυση συμφέρει και γίνεται αποδεκτή. Διαφορετικά απορρίπτεται η πρόταση για επένδυση. Μεταξύ, διαφόρων προτάσεων επενδύσεων με θετική ΚΠΑ, προτιμάται η επένδυση που έχει τη μεγαλύτερη ΚΠΑ.

Όταν η Καθαρή Παρούσα Αξία είναι πολύ μικρή τότε θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη και άλλοι παράγοντες που δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν και να εκφραστούν αριθμητικά. Αυτοί είναι οι λεγόμενοι ποιοτικοί παράγοντες. Τέτοιοι παράγοντες είναι π. χ. η πολιτική σταθερότητα και το ύψος του πληθωρισμού στα διάφορα κράτη που εξετάζουμε για να επενδύσουμε τα κεφάλαιά μας, ο κίνδυνος εθνικοποίησης κ. λ. π. Για τις εγχώριες επενδύσεις ποιοτικοί παράγοντες είναι η ύπαρξη ειδικευμένου προσωπικού, το κλίμα, η τοποθεσία, το δίκτυο επικοινωνιών, το μεταφορικό δίκτυο κ. α.

Παράδειγμα

Έστω ότι η εταιρεία Β, που βρίσκεται στο 50% της φορολογικής κλίμακας και της οποίας το κόστος κεφαλαίου μετά τους φόρους είναι 10%, εξετάζει τη περίπτωση επενδύσεως 300 Ευρώ σε ένα νέο μηχάνημα του οποίου η ωφέλιμη ζωή υπολογίζεται σε 10 χρόνια. Το νέο μηχάνημα δεν έχει καμία υπολειμματική αξία και προβλέπεται να αντικαταστήσει ένα παλιό μηχάνημα του οποίου η εκπονητική αξία είναι μηδενική. Η επένδυση αυτή, αν

τελικά γίνει, θα έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των εσόδων της εταιρίας κατά 60 Ευρώ το χρόνο και καθ' όλη τη διάρκεια των 10 ετών. Τα έξοδα λειτουργίας της μηχανής είναι μηδέν και η απόσβεση που χρησιμοποιείται είναι σταθερή. Είναι η επένδυση αυτή συμφέρουσα;

Λύση:

1. Το ποσό που απαιτείται για την επένδυση σήμερα ανέρχεται σε 300 Ευρώ (εκροή μετρητών).
2. Το κόστος του κεφαλαίου, το οποίο αποτελεί και το ελάχιστο όριο ποσοστού αποδόσεως είναι 10%.
3. Οι αναμενόμενες ετήσιες καθαρές εισπράξεις είναι οι εξής:

	<u>1-10 χρόνια</u>	<u>Λογιστική βάση</u>	<u>Ταμειακή βάση</u>
Έσοδα		60	60
- μείον: Έξοδα λειτουργίας			-
- μείον: Αποσβέσεις (300:10)	3.000	30	-
Κέρδη προ των φόρων		30	-
Μείον : φόρος εισοδήματος 50%		15	15
Καθαρά Κέρδη μετά τους φόρους		15	45
Συν: αποσβέσεις		30	-
Καθαρή εισροή μετρητών		45	45

4. Παρούσα αξία ετήσιων καθαρών εισπράξεων μετά τους φόρους υπολογιζόμενη στο κόστος του κεφαλαίου 10%.
5. Η Καθαρά παρούσα αξία ισούται με τη Παρούσα Αξία των αναμενόμενων ετήσιων καθαρών εισπράξεων μετά τους φόρους μείον την παρούσα αξία των εισροών μετρητών μείον τη παρούσα αξία των εκροών μετρητών.
6. Αν η καθαρά παρούσα αξία της επένδυσης είναι αρνητική η επένδυση απορρίπτεται σαν μη συμφέρουσα. Αυτό συμβαίνει διότι το ελάχιστο ποσοστό αποδόσεως της επένδυσης είναι μικρότερο

από το κόστος του κεφαλαίου και επομένως δεν συμφέρει η επένδυση αυτή.

3.6 Μέθοδος του ποσοστού απόδοσης.

Σαν ποσοστό αποδόσεως ορίζεται το ποσοστό εκείνο (το επιτόκιο), το οποίο εξισώνει τη παρούσα αξία της αναμενόμενης καθαρής εισροής μετρητών με τη παρούσα αξία εκροής μετρητών ή αν το διατυπώσουμε διαφορετικά, το ποσοστό αποδόσεως είναι το ποσοστό που καθιστά τη Καθαρά Παρούσα Αξία ίση με το μηδέν.

Όταν το ποσοστό αποδόσεως οποιασδήποτε επενδύσεως είναι μεγαλύτερη από το κόστος κεφαλαίου, τότε η επιχείρηση κερδίζει περισσότερα από το κόστος της επένδυσης και συνεπώς θα πρέπει να αποδεχτεί την αποδοτική επένδυση.

Η μέθοδος του ποσοστού αποδόσεως συμφωνεί με τη μέθοδο της Καθαρής Παρούσας Αξίας, εφόσον κάθε επένδυση η οποία έχει Καθαρά Παρούσα Αξία (η οποία υπολογίζεται με επιτόκιο το κόστος του κεφαλαίου) έχει επίσης και ποσοστό αποδόσεως μεγαλύτερο από το κόστος του κεφαλαίου. Η μέθοδος του ποσοστού αποδόσεως, όπως και η μέθοδος της Καθαρής Παρούσας Αξίας, λαμβάνει υπόψη τη πραγματική αξία του χρήματος και στηρίζεται στην έννοια της προεξοφλήσεως των καθαρών εσόδων και εκροών της επένδυσης. Επίσης βασίζεται στην υπόθεση ότι οι καθαρές εισπράξεις μετρητών που λαμβάνονται στην αρχή της ζωής της επένδυσης θα ξαναεπενδυθούν με το ίδιο ποσοστό αποδόσεως της επενδύσεως. Η υπόθεση δεν ισχύει για πολύ υψηλά ποσοστά της επενδύσεως και το γεγονός αυτό συντελεί, ώστε η μέθοδος να μην δίνει ακριβείς απαντήσεις. Όταν, όμως, χρησιμοποιούμε τη μέθοδο του ποσοστού αποδόσεως για να αποφασίσουμε για την αποδοχή ή τη απόρριψη επενδύσεων που βασίζονται στο κόστος του κεφαλαίου, τότε έχουμε καλά αποτελέσματα.

Ένα μειονέκτημα της μεθόδου αυτής είναι ότι είναι δυνατό να παρέχει πολλαπλές λύσεις, δηλαδή περισσότερα από ένα ποσοστό αποδόσεως που

εξισώνουν τις παρούσες αξίες εισροών και εκροών. Αυτό συμβαίνει όταν σε μια σειρά καθαρών εισροών μεσολαβήσουν ένα ή δύο χρόνια καθαρών εκροών ή όταν οι καθαρές εισροές εναλλάσσονται με τις καθαρές εκροές στη σειρά.

Η διαδικασία εφαρμογής του ποσοστού αποδόσεως περιλαμβάνει τα εξής υπολογιστικά στάδια:

1. Καθορισμός του ποσού που απαιτείται σήμερα για την επένδυση.
2. Καθορισμός του ποσοστού του κόστους του κεφαλαίου (το οποίο συνήθως δίνεται)
3. Καθορισμός των αναμενόμενων ετήσιων καθαρών εισπράξεων μετά τους φόρους (καθαρή εισροή μετρητών).

Τα τρία πρώτα στάδια είναι τα ίδια για τον υπολογισμό της Καθαρής Παρούσας Αξίας.

4. Υπολογισμός του ποσοστού αποδόσεως το οποίο εξισώνει τη παρούσα αξία των εισροών μετρητών με τη παρούσα αξία των εκροών μετρητών.
5. Σύγκριση του ποσοστού αποδόσεως (4) με το κόστος του κεφαλαίου (2). Αν το ποσοστό αποδόσεως είναι μεγαλύτερο από το κόστος του κεφαλαίου, τότε η επένδυση συμφέρει και θα πρέπει να γίνει αποδεκτή. Διαφορετικά απορρίπτεται η πρόταση επένδυσης.

Πρέπει να σημειώσουμε, ότι συνήθως η μέθοδος του ποσοστού αποδόσεως δίνει τα ίδια αποτελέσματα με τη μέθοδο της Καθαρής Παρούσας Αξίας και ότι αρκεί να εφαρμοστεί μία από τις δύο μεθόδους.

Παράδειγμα:

Έστω ότι η επιχείρηση ΧΨΩ επενδύει σήμερα 3.000 €. Η επένδυση αυτή αποφέρει καθαρές εισπράξεις μετρητών μετά τους φόρους κατά 800 € το χρόνο για τα επόμενα 5 χρόνια. Ποια είναι η απόδοση της επενδύσεως;

Λύση:

1. Κόστος επενδύσεως 3.000 €
2. καθαρές εισροές μετρητών μετά τους φόρους 800 Ευρώ το χρόνο

Τότε:

$$3000 = 800 \times (\text{Π.Α.})$$

όπου Π.Α. = παρούσα αξία

$$\frac{\text{Ποσό επενδύσεως}}{\text{Ετήσια καθαρή εισροή μετρητών}} = \text{Π.Α} = \frac{3000}{800} = 3.75$$

Οπότε αν το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο από το κόστος του επενδουόμενου κεφαλαίου τότε η επένδυση θα πρέπει να γίνει αποδεκτή.

3.7 Μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας.

Η μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας χρησιμοποιείται κυρίως όταν πρόκειται να αξιολογήσουμε πολλές επενδύσεις μαζί (πολλά έργα, τα οποία δεν αποκλείεται να είναι όλα αποδοτικά), αλλά είναι αμοιβαίως αποκλειόμενα

και γι' αυτό πρέπει να επιλέξουμε ένα μόνο έργο. Ο δείκτης αποδοτικότητας κατατάσσει τις διάφορες προτεινόμενες επενδύσεις με αντικειμενική βάση και σε ανεξάρτητη ποσοστιαία κλίμακα.

Ο Δείκτης Αποδοτικότητας (Δ.Α.) ορίζεται σαν τον λόγο της παρούσης αξίας των αναμενόμενων καθαρών εισπράξεων μετά τους φόρους προς την παρούσα αξία της εκροής μετρητών υπολογιζόμενης πάλι στο κόστος του κεφαλαίου:

$$\text{Δείκτης αποδοτικότητας} = \frac{\text{παρούσα αξία αναμενόμενων καθαρών εισπράξεων μετά τους φόρους}}{\text{Παρούσα αξία εκροών μετρητών}}$$

Όταν ο Δ.Α. είναι μεγαλύτερος της μονάδας σημαίνει ότι τα αναμενόμενα οφέλη είναι μεγαλύτερα από το κόστος της επένδυσης και άρα η επένδυση είναι αποδοτική. Αν όμως ο Δ.Α. είναι μικρότερος της μονάδας, τότε η επένδυση πρέπει να απορριφθεί. Ο Δ.Α. είναι ένα είδος αναλύσεως κόστους-ωφελειών και είναι πολύ χρήσιμος για την αξιολόγηση των επενδύσεων. Υπολογίζεται πολύ εύκολα και απαιτεί την ίδια ανάλυση και τα ίδια στοιχεία που απαιτούνται και για την μέθοδο της καθαρής παρούσης αξίας. Η μόνη διαφορά με την μέθοδο της καθαρής παρούσης αξίας είναι ότι ενώ στην μέθοδο της Κ.Π.Α. παίρνουμε την διαφορά των παρούσων αξιών και των εκροών μετρητών, στο δείκτη αποδοτικότητας σχηματίζουμε το λόγο των παρούσων αξιών των δύο αυτών ροών μετρητών. Με το σχηματισμό του λόγου αυτού, ο δείκτης καθίσταται ανεξάρτητος από την νομισματική μονάδα και παρουσιάζεται σε αντικειμενικές μονάδες, ή μπορεί να εκφραστεί και σαν ποσοστό.

3.8 Μέθοδος του ομοιόμορφου ετήσιου κόστους.

Η μέθοδος του ομοιόμορφου ετήσιου κόστους συνιστάται στην αρχή της ομοιόμορφης και ισοδύναμης κατανομής του κόστους της επένδυσης σε όλα τα χρόνια της ωφέλιμης ζωής της επένδυσης για τα οποία αναμένονται

έσοδα, έτσι ώστε το κόστος αυτό να συσχετίζεται με τα έσοδα της ίδιας περιόδου. Επομένως και για τη μέθοδο αυτή χρειαζόμαστε τις ίδιες πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τις άλλες μεθόδους που αναπτύξαμε παραπάνω, δηλαδή το ποσό που απαιτείται για την επένδυση σήμερα, την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής της επένδυσης, την υπολειμματική της αξία, τα έσοδα της νέας επένδυσης, τα έξοδα λειτουργίας που είναι αναγκαία για την επένδυση, το κόστος του κεφαλαίου και επιπλέον το ετήσιο ισοδύναμο κόστος της επένδυσης, το οποίο υπολογίζεται με βάση τις παραπάνω πληροφορίες.

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται συνήθως για αξιολόγηση εναλλακτικών ευκαιριών επενδύσεων. Η επένδυση η οποία θα παρουσιάσει το μικρότερο ετήσιο κόστος θα θεωρηθεί η καλύτερη και οικονομικότερη, εφόσον βέβαια δεν υπάρχουν άλλοι ποιοτικοί παράγοντες που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Επειδή πολλές φορές διάφορα περιουσιακά στοιχεία δεν αγοράζονται από τις Χρηματιστηριακές αλλά ενοικιάζονται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα κρίναμε σκόπιμο να αναφερθούμε σε μια συγκριτική μελέτη επένδυσης με μίσθωση ή αγορά περιουσιακών στοιχείων:

3.9 Μελέτη για απόφαση αγοράς ή ενοικίασης και μέθοδος ανάλυσης για τη λήψη απόφασης.

3.9.1 Αγορά ή ενοικίαση.

Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο ενοικίαση αναφερόμαστε σε ένα τύπο μισθώσεως που έχει τη μορφή επένδυσης, δηλαδή σε μια μίσθωση βάση της οποίας η εταιρεία έχει νομική υποχρέωση να εξακολουθήσει τις πληρωμές για μια χρονική περίοδο, σαφώς προσδιορισμένη. Θα ασχοληθούμε με τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει δυνατότητα επιλογής μεταξύ αγοράς και ενοικίασης και η εταιρεία έχει ήδη πάρει την απόφαση να αποκτήσει το κάποιο περιουσιακό στοιχείο. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση αγοράς ή ενοικίασης

είναι απόφαση χρηματοδότησης. Επίσης θα εξετάσουμε την περίπτωση που η εταιρεία θα πρέπει να αποφασίσει αν θα αγοράσει, αν θα ενοικιάσει, ή δεν θα κάνει ούτε το ένα ούτε το άλλο. Μετά την μελέτη των παραπάνω θα δούμε ότι πολλές τέτοιες μισθώσεις έχουν πολλές ομοιότητες με τα δάνεια κι ότι θα έπρεπε να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο.

3.9.2 Δανεισμός ή ενοικίαση – απόφαση χρηματοδότησεως.

Εδώ θα αναλύσουμε τις οικονομικές πλευρές της απόφασης, ενοικίασης σε αντιδιαστολή με την απόφαση αγοράς και ενώ ο φορολογικός συντελεστής είναι μηδέν. Υποθέτουμε ότι μια εταιρεία έχει πάρει την απόφαση να αποκτήσει ένα μηχάνημα. Μελετά τώρα την απόφαση αγοράς ή ενοικίασης του. Τα έξοδα λειτουργίας που θα επιφέρει δεν επηρεάζονται από το εάν αγοραστεί ή ενοικιαστεί. Για τις χρηματικές ροές έχουμε άλλες προϋποθέσεις που αφορούν την αγορά και άλλες την ενοικίαση.

Στην περίπτωση που θέλουμε να αποκτήσουμε κάποιο μηχάνημα και αυτό έχει προσδοκώμενη ζωή τεσσάρων χρόνων θα πρέπει αυτό να το νοικιάσουμε ή να το αγοράσουμε:

Επειδή έχουμε ήδη αποφασίσει να το αποκτήσουμε οπωσδήποτε η μόνη απόφαση αφορά στον τύπο χρηματοδότησης του. Για να ληφθεί απόφαση όσον αφορά τον τύπο χρηματοδότησης υπολογίζουμε την παρούσα αξία των χρηματικών εκροών που θα αποκτήσει η ενοικίαση, καθώς και την παρούσα αξία που θα αποκτήσει η αγορά. Σ' αυτή την περίπτωση όμως, δεν έχει σημασία αν θα το νοικιάσουμε ή αν θα το αγοράσουμε. Επίσης μπορούμε να πάρουμε και τις διαφορές των χρηματικών ροών δανεισμού και ενοικίασης και να υπολογίσουμε τον εσωτερικό συντελεστή αποδόσεως των διαφορών τους.

Αυτό όμως δεν θα είχε όπως και πιο πάνω σημασία αν θα δανειζόμαστε και θα αγοράζαμε ή αν θα νοικιάζαμε το περιουσιακό στοιχείο.

Παράδειγμα:

Για την αγορά μηχανήματος Κ. Το μηχάνημα αυτό θα έχει προσδοκώμενη ζωή Χ ετών. Η εταιρεία θα μπορούσε να δανειστεί τα χρήματα για να χρηματοδοτήσει την αγορά με i τόκο τοις εκατό.

Επίσης θα μπορούσε να νοικιάσει το μηχάνημα. Αν το ετήσιο μίσθωμα για την ενοικίαση ήταν Α το οποίο θα έπρεπε να καταβάλλεται επί Χ χρόνια, η ενοικίαση δεν θα παρουσίαζε κανένα οικονομικό πλεονέκτημα ή μειονέκτημα, έναντι του δανεισμού όταν η παρούσα αξία των μισθωμάτων με συντελεστή προεξοφλήσεως i τοις εκατό είναι ίση προς το ποσό που θα έπρεπε να δανειστεί η εταιρεία για να χρηματοδοτήσει την αγορά του μηχανήματος. Αν το ετήσιο μίσθωμα ήταν μεγαλύτερο από το ποσό Α η ενοικίαση θα παρουσίαζε ένα οικονομικό μειονέκτημα έναντι του δανεισμού. Το ίδιο θα συνέβαινε κι αν το απαιτούμενο ετήσιο μίσθωμα ήταν μικρότερο από το ποσό Α, θα μπορούσε να αποδειχθεί ότι η ενοικίαση θα παρουσίαζε ένα οικονομικό πλεονέκτημα έναντι του δανεισμού.

3.9.3 Μίσθωση και χρηματοδοτική ενίσχυση.

Στο σημείο αυτό εξετάζουμε μια αντίρρηση που διατυπώνεται για την οικονομική ανάλυση. Η αντίρρηση έχει να κάνει με το εξής συμπέρασμα ότι η ενοικίαση πλεονεκτεί οικονομικά έναντι της αγοράς, αλλά η εταιρεία διαθέτει μετρητά τόσα που να μπορεί να αγοράσει το μηχάνημα.

Σύμφωνα με αυτό η ενοικίαση μπορεί να γίνει με πολύ ευνοϊκούς όρους, αν όμως ενοικιασθεί το μηχάνημα θα επιβαρυνθούν οι σταθερές δαπάνες. Για να μην αυξηθούν οι σταθερές δαπάνες πρέπει να χρησιμοποιηθούν τα κεφάλαια για να αγοραστεί το μηχάνημα. Οι δαπάνες όμως θα μπορούσαν να παραμείνουν σταθερές αν η εταιρεία νοίκιαζε το

μηχάνημα αντί να το αγοράσει, χρησιμοποιώντας το διαθέσιμο ποσό για την ελάττωση άλλων σταθερών δαπανών και εξοφλώντας ίσως κάποιο δάνειο.

Το αν θα αποδεχθεί ή αν θα απορριφθεί μια μίσθωση δεν συνεπάγεται μια αύξηση ή μια ελάττωση των συνολικών σταθερών δαπανών. Μια εταιρεία μπορεί οικονομικά να εγκρίνει επωφελή, μια ενοικίαση χωρίς να αυξήσει τις σταθερές δαπάνες της. Αν η ενοικίαση μειονεκτεί οικονομικά και αν το μηχάνημα πρέπει να αποκτηθεί οπωσδήποτε τότε θα πρέπει να αγοραστεί.

3.9.4 Αγορά ή ενοικίαση με συνυπολογισμό φόρων.

Η εταιρεία υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος θα θέλει να χρησιμοποιήσει τις χρηματικές ροές που προκύπτουν μετά την καταβολή των φόρων και επειδή οι τόκοι εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς, θα χρησιμοποιήσει ένα συντελεστή προεξόφλησης για την καταβολή των φόρων.

Για την χρηματοδότηση της αγοράς του μηχανήματος θα πρέπει να εξετάσουμε την περίπτωση δανεισμού του κόστους του μηχανήματος. Οι χρηματικές ροές που θα δημιουργηθούν μετά τους φόρους θα εξαρτηθούν από το πρόγραμμα εξόφλησης του δανείου. Το μέρος του ποσού που καταβάλλεται για τους τόκους θα εκπέσει ως δαπάνη για φορολογικούς σκοπούς. Για να υπολογίσουμε τις χρηματικές ροές που θα δημιουργηθούν αν αγοράσουμε το μηχάνημα αφαιρούμε από την παρούσα αξία των πληρωμών σε μετρητά μετά τους φόρους, την παρούσα αξία των θετικών χρηματικών ροών που δημιουργούνται με τον δανεισμό.

Αν συγκρίνουμε την τιμή αγοράς του περιουσιακού στοιχείου με την παρούσα αξία των καταβαλλόμενων ενοικίων, η ενοικίαση πλεονεκτεί της αγοράς όταν υπολογίζεται η επίδραση των φόρων. Πρέπει όμως να υπολογιστούν και οι αποσβέσεις, γιατί ανάλογα με τη μέθοδο της απόσβεσης που θα χρησιμοποιηθεί βγαίνει και το ανάλογο συμπέρασμα για το αν συμφέρει η αγορά ή η ενοικίαση περισσότερο. Οι φόροι που εξοικονομούνται λόγω εκπτώσεως των αποσβέσεων σε περίπτωση που αγοραστεί το περιουσιακό στοιχείο δεν είναι συμβατικής φύσης όπως είναι οι άλλες χρηματικές ροές. Ανεξάρτητα αν η απόδοση του συγκεκριμένου μηχανήματος

είναι η αναμενόμενη το δικαίωμα χρέωσης των αποσβέσεων στα εμπύπτοντα έξοδα θα δημιουργήσει εξοικονόμηση φόρων εφόσον η εταιρεία ως σύνολο έχει φορολογητέο εισόδημα. Ακόμη και όταν η εταιρεία δεν έχει φορολογητέο εισόδημα σε κάποιο συγκεκριμένο χρόνο οι διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας εξασφαλίζουν σε μεγάλο βαθμό την βεβαιότητα ότι θα υπάρξει εξοικονόμηση φόρων που ο χρόνος δημιουργίας μπορεί να μεταβληθεί ελαφρά.

Μια σημαντική διαφορά της αγοράς σε αντιδιαστολή με την ενοικίαση είναι ότι η εταιρεία που αγοράζει ένα περιουσιακό στοιχείο, κατέχει αυτό το στοιχείο κατά το τέλος της χρονικής περιόδου της ενοικίασης. Αν το περιουσιακό στοιχείο έχει τότε καθαρή αξία το ποσό αυτής της αξίας συνυπολογίζεται επίσης στην ανάλυση ως καθαρή ροή.

3.9.5 Συνυπολογισμός του κινδύνου κατά τη λήψη αποφάσεων ενοικίασης ή δανεισμού.

Οι χρηματοδοτικές αποφάσεις δανεισμού ή ενοικίασης περιλαμβάνουν πολλούς κινδύνους. Σε μερικές περιπτώσεις συμμαριζόμαστε τις χρηματοοικονομικές ροές σαν να είναι απαλλαγμένες από οποιαδήποτε αβεβαιότητα. Αυτή όμως η άποψη δεν είναι πάντοτε βάσιμη. Σαν δικαιολογία για αυτές τις ουσιαστικές χρηματοοικονομικές ροές που μεταχειριζόμαστε είναι ότι το ύψος και ο χρόνος πραγματοποίησης τους καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από νόμιμες συμβάσεις που είναι υποχρεωμένη να εκπληρώσει η εταιρεία που αποκτά το περιουσιακό στοιχείο. Το μισθωτήριο συμβόλαιο καθορίζει το ύψος και τον χρόνο καταβολής των ενοικίων. Το σύμβολαιο συνάψεως δανείου καθορίζει το ύψος και τον χρόνο καταβολής των δόσεων για την εξόφληση του δανείου από την εταιρεία που αποκτά το περιουσιακό στοιχείο.

Οι δαπάνες αποσβέσεων που εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς δεν προσδιορίζονται από καμιά σύμβαση αλλά είναι καθορισμένο από τον νόμο.

Κάτω από μια σειρά συμβάσεων μπορούν να αναλυθούν οι χρηματικές ροές που δημιουργούνται κάτω από διάφορες προβλεπόμενες περιστάσεις. Τι θα συμβεί όμως αν η εταιρεία δεν μπορέσει να ανταποκριθεί προς τις νόμιμες αποκτήσεις; Θα κηρύξει σε πτώχευση; Θα τερματίσει νωρίτερα τη μίσθωση; Θα παρατείνει ή θα ανανεώσει το δάνειο ή θα πρέπει να το εξοφλήσει οπωσδήποτε; Με την μείωση των φορολογικών συντελεστών οι χρηματικές ροές μετά τους φόρους κάθε μελετώμενου εναλλακτικού αποτελέσματος θα έχουν την τάση να αυξηθούν. Η αύξηση αυτή πάνω στην καθαρή παρούσα αξία θα αντισταθμιστεί κάπως από το γεγονός ότι μια μείωση των φορολογικών συντελεστών θα δημιουργήσει την τάση αυξήσεως του κατάλληλου μετά την πληρωμή των φόρων συντελεστή προεξοφλήσεως και μείωσης της αξίας των αποσβέσεων, μεταβάλλοντας έτσι την σχετική επιθυμητότητα της αγοράς ή ενοικίασης. Μερικές μισθώσεις προσδιορίζουν μια ελάχιστη χρονική διάρκεια και περιλαμβάνουν μια όψον που επιτρέπει στον ενοικιαστή να παρατείνει την μίσθωση για μεγαλύτερη χρονική περίοδο. Στις περιπτώσεις αυτές η αβεβαιότητα για το διάστημα που θα χρειαστεί το πάγιο στοιχείο μπορεί να επηρεάσει την επιλογή μεταξύ ενοικίασεως ή αγοράς

3.9.6 Ενοικιάσεις με αβέβαιη ζωή.

Ας υποθέσουμε ότι χρειαζόμαστε ένα μηχάνημα το οποίο θα χρησιμοποιηθεί το πολύ για τέσσερα χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου θα χρειαστεί να αντικατασταθεί. Το μηχάνημα θα αποσβεστεί. Αν σε μια οποιαδήποτε στιγμή δεν χρειάζεται πια, θα πουληθεί για ποσό ίσο προς τη λογιστική αξία του. Αν αγοραστεί το μηχάνημα το κόστος του θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια χρησιμότητας του. Τώρα αν το ίδιο μηχάνημα νοικιαστεί για περίοδο τεσσάρων ετών η σύμβαση μπορεί να λυθεί από τον ενοικιαστή στο τέλος κάθε ετήσιας περιόδου. Μια μέθοδος υπολογισμού είναι να βρεθεί η προσδοκώμενη παρούσα αξία των δύο εναλλακτικών δυνατοτήτων (αγορά ή ενοικίαση). Οι δύο εναλλακτικές δυνατότητες παρουσιάζουν κινδύνους που

απεικονίζονται αν υπολογίσει κανείς για κάθε χρόνο το ποσό κατά το οποίο το κόστος κάθε εναλλακτικής δυνατότητας υπερβαίνει το κόστος της καλύτερης εναλλακτικής δυνατότητας (ζημιά ευκαιρίας).

3.9.7 Λήψη απόφασης για την απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου.

Για να αποφασιστεί αν αξίζει να αγοράσουμε το μηχάνημα θα πρέπει να συγκρίνουμε την παρούσα αξία των ωφελειών με το καθαρό κόστος.

Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να είμαστε σε θέση να υπολογίσουμε το κόστος αποκτήσεως του περιουσιακού στοιχείου με μεγάλη βεβαιότητα, ενώ τα ποσά που θα εξοικονομηθούν από τη χρησιμοποίηση του, περιβάλλονται από σημαντική αβεβαιότητα. Αν η εταιρεία δεν έχει πείρα με παρόμοια μηχανήματα μπορεί να υπάρξει κάποια αμφιβολία για το αν το ποσό που θα εξοικονομηθεί ανά μονάδα προϊόντος θα είναι τόσο μεγάλο, όσο προβλέπεται.

Ακόμη θα υπάρξει αβεβαιότητα ως προς τον αριθμό των μονάδων του προϊόντος που θα απαιτηθούν και ως προς την προσδοκώμενη ζωή του μηχανήματος. Για αυτούς τους λόγους θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό η απόφαση αν θα αποκτηθεί ή όχι το μηχάνημα και κυρίως από την κρίση της διοικήσεως της εταιρείας. Στη συνέχεια θα παραθέσουμε μια εφαρμογή ανάλυσης και αξιολόγησης επένδυσης με όλες τις πιο σημαντικές μεθόδους.

3.10 Εφαρμογή ανάλυσης και αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων με όλες τις μεθόδους.

Έστω ότι υπάρχουν τρία διαφορετικά σχέδια επένδυσης για μια εταιρεία, οποία είναι αμοιβαίως αποκλειόμενα, και έχουν τα εξής πιο κάτω στοιχεία.

	A	B	Γ
Αρχική επένδυση	100.000.000	14.000.000	17.000.000
Υπολειμματική αξία	2.000.000	3.500.000	3.800.000
Ωφέλιμη ζωή επένδυσης	8 χρόνια	10 χρόνια	12 χρόνια
Συντελεστής φόρου εισφορών	0,35%	0,40%	0,40%
Κόστος κεφαλαίου	0,08%	0,08%	0,08%
Έξοδα λειτουργίας	400.000	550.000	650.000

3.10.1 Μέθοδος εκτίμησης, σταθερή για όλα τα σχέδια επένδυσης.

Το ερώτημα μας είναι πως η επιχείρηση θα αξιολόγησε όλα τα σχέδια της επένδυσης, με όλες τις μεθόδους αξιολόγησης και να αποδεχθεί την πιο αποδοτική. Εδώ θα αναλύσουμε τα σχέδια των επενδύσεων με τις μεθόδους που γνωρίζουμε.

3.10.1.1 Μέθοδος του δείκτη αποδοτικότητας.

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή θα πρέπει να υπολογίσουμε πρώτα την καθαρή εισροή μετρητών για κάθε έργο επένδυση. Αφού υπολογίσουμε την καθαρή εισροή μετρητών θα πρέπει στο επόμενο βήμα να υπολογίσουμε την παρούσα αξία των αναμενόμενων καθαρών εισροών μετρητών για κάθε έργο. Το τελευταίο στάδιο περιλαμβάνει την εξαγωγή του δείκτη αποδοτικότητας για κάθε επένδυση.

Τα αποτελέσματα δίνονται στον πιο κάτω πίνακα όπου υπολογίζεται η καθαρή εισροή μετρητών.

	A	B	Γ
Ετήσια έσοδα	3.800.000	4.200.000	4.600.000
Μείον αποσβέσεις	- 1.000.000	- 1.050.000	- 1.100.000
Μείον εξ. Λειτουργ.	- 400.000	- 550.000	- 650.000
Κέρδη προ φόρων	2.400.000	2.600.000	2.850.000
Μείον φόροι	- 840.000	-1.040.000	- 1.140.000
Καθαρή εισροή μετρ.	2.560.000	2.610.000	2.810.000

Το επόμενο στάδιο αφορά τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των αναμενόμενων καθαρών εισροών για κάθε έργο επένδυσης.

A:	- 2.560.000 (5,746639)	συν 2.000.000 (0,540269)=	15.791.934 δρχ.
B:	- 2.610.000 (6,710081)	συν 3.500.000 (0,463193)=	19.134.488δρχ.
Γ:	- 2.810.000 (7,536078)	συν 3.800.000 (0,397114)=	22.685.414δρχ.

Χρησιμοποιώντας τώρα την σχέση που δίνει ο δείκτης αποδοτικότητας που είναι η εξής :

Δ.Α : Παρούσα αξία των αναμενόμενων καθαρών εισπράξεων προς
Παρούσα αξία εκροών (κόστος επένδυσης)

$$A: 15.791.934 / 10.000.000 = 1,58$$

$$B: 19.134.488 / 14.000.000 = 1,37$$

$$Γ: 22.685.414 / 17.000.000 = 1,33$$

Αν συγκρίνουμε τους δείκτες για κάθε σχέδιο επένδυσης θα παρατηρήσουμε ότι και τα τρία σχέδια επένδυσης είναι αποδοτικά, αφού οι δείκτες αποδοτικότητας είναι μεγαλύτεροι της μονάδας. Το πρώτο όμως σχέδιο επένδυσης είναι συγκριτικά καλύτερο από τα άλλα δύο.

3.10.2 Μέθοδος του ομοιόμορφου ετήσιου κόστους.

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή πρέπει να υπολογίσουμε το ετήσιο ισοδύναμο κόστος της αρχικής επένδυσης, το ετήσιο ισοδύναμο υπολειμ. Αξίας το οποίο θα το αφαιρέσουμε, και το ετήσιο ισοδύναμο των εξόδων λειτουργίας, για κάθε σχέδιο επένδυσης, Α, Β, Γ.

Το σχέδιο επένδυσης το οποίο θα παρουσιάσει το μικρότερο ετήσιο ισοδύναμο κόστος θα προτιμηθεί σαν πιο συμφέρον.

Οπότε έχουμε για κάθε σχέδιο επένδυσης:

A:	1) ισοδύναμο κόστος αρχ. επένδυσης:	10.000.000	
		5,746639	1.740.147,6
	2) ισοδύναμο υπολειμματικής αξίας	(2.000.000 x 0,540269)	
		5,746639	= - 188.029,6
	3) ετήσιο ισοδύναμο εξόδων λειτουργίας	400.000 x 5,746639	
	5,746639	= 400.000	

Άρα το συνολικό ισοδύναμο κόστος για το Α σχέδιο επένδυσης είναι $1.740.147,6 - 188.029,6 + 400.000 = 1.952.188$ δρχ.

Εργαζόμενοι κατά την ίδια μέθοδο και διαδικασία έχουμε και για τα άλλα δυο σχέδια επένδυσης, συνολικό ισοδύναμο κόστος.

Για το Β: 2.394.810 και για το Γ: 2.844.569 δρχ.

Βλέπουμε λοιπόν ότι το σχέδιο επένδυσης που έχει το λιγότερο συνολικό ετήσιο ισοδύναμο κόστος είναι το σχέδιο επένδυσης Α και το οποίο μπορούμε να το χαρακτηρίσουμε σαν πιο αποδοτικό.

3.10.3 Μέθοδος του ποσοστού απόδοσης.

Σ' αυτή την μέθοδο συγκρίνουμε, το ποσοστό απόδοσης που δίνεται από τη σχέση:

$$\text{Π.Α.:} \quad \frac{\text{ποσό επένδυσης}}{\text{Ετήσια καθαρή εισροή μετρητών}}$$

Το ποσοστό το οποίο θα βρούμε, το συγκρίνουμε με το κόστος κεφαλαίου, και αν :

- α) Π.Α. μεγαλύτερο του κόστους κεφαλαίου η επένδυση συμφέρει.
- β) Π.Α. μικρότερο του κόστους κεφαλαίου η επένδυση απορρίπτεται.

Εφαρμόζοντας τα δεδομένα έχουμε για τα τρία σχέδια επένδυσης :

A:	Π.Α. 10.000.000	= 3,906 και από τους πίνακες Π.Α:0,19
	2.560.000	
B:	Π.Α. 14.000.000	= 5,364 και από τους πίνακες Π.Α:0,13
	2.610.000	
Γ:	Π.Α. 17.000.000	= 6,050 και από τους πίνακες Π.Α:0,12
	2.810.000	

Βλέπουμε ότι και τα τρία επενδυτικά σχέδια έχουν ΠΑ μεγαλύτερο από το κόστος κεφαλαίου και φυσικά συμφέρον.

Όμως το σχέδιο A συμφέρει καλύτερα γιατί έχει μεγαλύτερο, σε σύγκριση με τα άλλα ποσοστά απόδοσης.

3.10.4 Μέθοδος επανεισπραξης της επένδυσης.

Η μέθοδος αυτή δίνεται με την σχέση: χρόνος επαν/ξης :

Αρχική επένδυση

Ετήσια καθ. Εισροή μετρ.

Και έχουμε για τα τρία σχέδια επένδυσης:

$$A: \frac{10.000.000}{2.560.000} = 3,9 \text{ έτη,} \quad B: \frac{14.000.000}{2.610.000} = 5,3$$

$$Γ: \frac{17.000.000}{2.810.000} = 6,0$$

Βλέπουμε λοιπόν ότι το σχέδιο επένδυσης Α, επανεισπράτεται πιο γρήγορα από τα άλλα σχέδια επένδυσης, και άρα κινείται πιο αποδοτικά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Η μέθοδος της παρούσας αξίας δεν θα αναλυθεί εδώ, αφού κατά κάποιο τρόπο έχει εξηγηθεί με τη μέθοδο του δείκτη αποδοτικότητας, και τα αποτελέσματα είναι τα ίδια.

3.11 Χωριστές αποφάσεις επενδύσεων και χρηματοδοτήσεως.

Μια εταιρεία η οποία αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο να αποκτήσει πάγια περιουσιακά στοιχεία, μηχανήματα, εξοπλισμό, κτίρια κ.λ.π. θα πρέπει να αποφασίσει.

→ Πώς θα βρεθεί το κεφάλαιο που απαιτείται για την απόκτηση των νέων παγίων περιουσιακών στοιχείων. (Απόφαση Χρηματοδοτήσεως). Το κεφάλαιο αυτό, όπως έχουμε αναφέρει ήδη

παραπάνω, είναι δυνατόν να βρεθεί από δανεισμό, από μη διανεμηθέντα κέρδη, από έκδοση νέων μετόχων κλπ.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι η απόφαση για την επένδυση θα πρέπει να ληφθεί ξεχωριστά και ανεξάρτητα από την απόφαση χρηματοδότησεως. Η απόφαση που αφορά την επένδυση θα πρέπει να ληφθεί πρώτη και μόνο όταν η επένδυση (το έργο) αποφασιστεί οριστικά θα πρέπει η διοίκηση να εξετάσει τους τρόπους χρηματοδότησεως αυτού. Ο λόγος που υπαγορεύει το διαχωρισμό των αποφάσεων επενδύσεων από τις αποφάσεις χρηματοδότησεως βασίζεται στο γεγονός, ότι όλα τα στοιχεία του Ενεργητικού χρηματοδοτούνται από όλα τα στοιχεία του Παθητικού και της Καθαρής Περιουσίας. Ένα νέο στοιχείο του Ενεργητικού απαιτεί την επένδυση κεφαλαίου (ιδίου ή ξένου), αλλά μόλις προστεθεί το στοιχείο αυτό στα υπόλοιπα στοιχεία του Ενεργητικού χάνει την ατομικότητά του και χρηματοδοτείται από όλο το Παθητικό και τη Καθαρή Περιουσία της επιχειρήσεως. Ιδιαίτερα στοιχεία του Ενεργητικού δεν αντιστοιχούν (δεν συσχετίζονται) με ιδιαίτερα του Παθητικού και του Κεφαλαίου. Η εξεύρεση Κεφαλαίου είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα των επιχειρήσεων.

3.12 Οι πηγές χρηματοδότησης των επενδύσεων.

Η επίδραση τη νομισματικής πολιτικής επί του ρυθμού των εγχωρίων επενδύσεων είναι τόσο μεγάλη, όσο είναι η εξάρτηση της επενδυτικής δραστηριότητας των πηγών χρηματοδότησης.

Η διάρθρωση των πηγών-χρηματοδότησης, αποτελεί αποτέλεσμα της μακροχρόνιας νομισματικής ισορροπίας, η οποία διαμορφώνει μεταξύ άλλων τη μέση ροπή προς αποταμίευση.

Οι στατιστικές έρευνες δείχνει ότι το κυρίως βάρος της χρηματοδότησεως των επενδύσεων φέρει η εγχώρια αποταμίευση.

3.13 Τρόπος υπολογισμού του κόστους επενδύσεων.

Η διαδικασία αξιολόγησης επενδύσεων αρχίζει με την εκτίμηση του κόστους της επένδυσης και των ταμιακών ροών που προσδοκούνται να προκαλέσει η επένδυση κατά τη διάρκεια της ζωής της.

Το κόστος της επένδυσης αναφέρεται στα μετρητά που απαιτούνται για τι κόστος της επένδυσης. Στη περίπτωση ανάληψης νέων επενδύσεων, το κόστος της επένδυσης δίνεται από το παρακάτω τύπο:

$$ΚΕ = ΑΤΕ + ΚΚ + ΛΕ$$

Όπου,

ΚΕ = Κόστος επένδυσης

ΑΤΕ = Αρχική ταμιακή εκροή για τη πραγματοποίηση της επένδυσης

ΚΚ = Αύξηση ή (μείωση) κεφαλαίου κίνησης

ΛΕ = Αύξησης ή (μείωση) λοιπών εξόδων

Η αρχική ταμιακή ροή περιλαμβάνει το κεφάλαιο που απαιτείται για να πραγματοποιηθεί η επένδυση (π.χ. αξία οικοπέδων, κόστος κτιριακών εγκαταστάσεων, αξία μηχανημάτων, μεταφορικά, δασμοί, έξοδα εγκατάστασης κλπ):

Στο κεφάλαιο κίνησης περιλαμβάνεται κάθε μεταβολή των αποθεμάτων, απαιτήσεων και μετρητών, η οποία είναι αποτέλεσμα της επένδυσης (π.χ. ένα νέο σύστημα διανομής προϊόντων μπορεί να απαιτεί εκτός από νέους αποθηκευτικούς χώρους και πρόσθετες δαπάνες σε αποθέματα).

Στα λοιπά έξοδα περιλαμβάνονται όλα τα έξοδα που είναι απαραίτητα για να μπορεί να λειτουργεί η επένδυση (π. χ. αποθέματα ανταλλακτικών).

Στη περίπτωση ανάληψης επενδύσεων για αντικατάσταση άλλων παλαιών επενδύσεων, το κόστος της επένδυσης δίνεται από την ακόλουθη εξίσωση:

$$ΚΕ = ΑΤΕ + ΚΚ + ΛΕ - [ΤΕΠΕ - ΣΦ (ΤΕΠΕ - ΛΑΠΕ)]$$

Όπου:

ΤΕΠΕ = Ταμιακή εισροή από τη πώληση της παλιάς επένδυσης

ΣΦ = Συντελεστής φορολογίας εισοδήματος

ΛΑΠΕ= Λογιστική αξία παλαιάς επένδυσης

Η παλαιά επένδυση μπορεί είτε να εγκαταλειφθεί, είτε να ενσωματωθεί στη νέα επένδυση, ή να πουληθεί. Καθεμιά από τις τρεις παραπάνω περιπτώσεις έχει φορολογικές συνέπειες, οι οποίες με τη σειρά τους μπορούν να επηρεάσουν το κόστος της νέας επένδυσης.

- 1) Αν η παλιά επένδυση εγκαταλειφθεί και δεν έχει λογιστική αξία, τότε δεν υπάρχει φορολογική συνέπεια και άρα καμία επίδραση στο κόστος της νέας επένδυσης. Αν η παλιά επένδυση έχει κάποια λογιστική αξία, τότε η εγκατάλειψη της επένδυση θα θεωρηθεί σαν ολοσχερής απόσβεση της λογιστικής αξίας με σχετική μείωση του φόρου εισοδήματος και άρα αντίστοιχη μείωση του κόστους της νέα επένδυσης.
- 2) Αν η παλιά επένδυση ενσωματωθεί στη νέα επένδυση, τότε το κόστος της νέας επένδυσης θα είναι ίσο με το άθροισμα της λογιστικής αξίας της παλιάς επένδυσης πλέον τις επιπρόσθετες ταμιακές εκροές που απαιτούνται για τη πραγματοποίηση της νέας επένδυσης.
- 3) Αν η παλιά επένδυση πουληθεί σε τιμή ίση με τη λογιστική της αξίας, τότε παρόλο που δεν υπάρχει φορολογική συνέπεια, το κόστος της νέας επένδυσης θα μειωθεί ισόποσα με τη τιμή πώλησης. Αν η παλιά επένδυση πουληθεί σε μια τιμή μεγαλύτερη από την λογιστική της αξία, τότε η διαφορά θα υποβληθεί σε φόρο εισοδήματος και άρα το κόστος της νέας επένδυσης θα μειωθεί κατά τη τιμή πώλησης μείον τον επιβληθέντα φόρο εισοδήματος.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι στο κόστος της επένδυσης πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται κάθε σχετικό κόστος ευκαιρίας. Για παράδειγμα, αν η επιχείρηση κατέχει ένα οικόπεδο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην επένδυση, τότε το κόστος ευκαιρίας του οικοπέδου πρέπει να συμπεριληφθεί στο κόστος της επένδυσης. Ειδικότερα, αν το οικόπεδο μπορεί να πουληθεί για 1.500 Ευρώ, τότε το ποσό αυτό αποτελεί το κόστος ευκαιρίας του οικοπέδου και άρα συστατικό στοιχείο του κόστους επένδυσης.

Έστω μια επιχείρηση σκοπεύει να αγοράσει ένα μηχάνημα για να αντικαταστήσει το παλιό. Η τιμή αγοράς του νέου μηχανήματος είναι 50 Ευρώ, ενώ απαιτούνται άλλα 5 Ευρώ για την εγκατάστασή του. Το παλιό έχει σημερινή λογιστική αξία 55 Ευρώ και μπορεί να πουληθεί στην αξία αυτή. Η επιχείρηση αναμένει το νέο μηχάνημα να αποφέρει καθαρές πωλήσεις σε μετρητά οι οποίες θα ανέλθουν σε 15 Ευρώ το χρόνο για τα επόμενα πέντε χρόνια. Ο συντελεστής απόσβεσης των μηχανημάτων είναι 20% και χρησιμοποιείται η σταθερή μέθοδος υπολογισμού των αποσβέσεων. Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος της επιχείρησης είναι 50%.

Υποθέτουμε ότι το παλιό μηχάνημα έχει πέντε χρόνια υπόλοιπη ζωή και ότι δεν θα υπάρξει υπολειμματική αξία στο τέλος του χρόνου. Επίσης, το νέο μηχάνημα δεν προβλέπεται να έχει υπολειμματική αξία.

Με βάση τα δεδομένα του παραπάνω παραδείγματος το κόστος της επένδυσης θα είναι :

Τιμή αγοράς	50
Πλέον: Έξοδα εγκατάστασης	5
Μείον: Λογιστική αξία παλιού μηχανήματος	<u>15</u>
	40

Ο παραπάνω υπολογισμός υποθέτει ότι το κόστος της επένδυσης πραγματοποιείται ολοσχερώς στο χρόνο 0. Αυτή είναι μια υπόθεση που διευκολύνει την κατανόηση των παραδειγμάτων που αναλύθηκαν. Στην πράξη όμως, το κόστος της επένδυσης μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε

στιγμή. Για παράδειγμα, η κατασκευή ενός εργοστασίου μπορεί να απαιτήσει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από ένα χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ Η ΟΧΙ ΜΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ – ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.

4.1 Αποφάσεις επενδύσεων.

Στην περίπτωση που θέλουμε να πραγματοποιήσουμε μια νέα επένδυση θα πρέπει να δώσουμε απαντήσεις στα εξής ερωτήματα :

1. Ποια είναι η σκοπιμότητα της επένδυσης; Αξίζει δηλαδή, να επενδύσουμε χρήματα σε ορισμένο έργο ή όχι;
2. Ποιο είναι το μέγεθος της επένδυσης; Θα μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε το Α μέγεθος ή χρειαζόμαστε μικρότερο μηχάνημα;
3. Στην περίπτωση κατά την οποία υπάρχουν διαφορετικές εναλλακτικές λύσεις, σε ποια από όλες συμφέρει περισσότερο να χρησιμοποιήσου με τα χρήματά μας;
4. Συμφέρει περισσότερο να επενδύσουμε σε συγκεκριμένα πάγια στοιχεία ή μήπως συμφέρει καλύτερα να νοικιάσουμε τα στοιχεία αυτά;
5. Τι μας συμφέρει περισσότερο, να αγοράσουμε ένα ακίνητο ή να το κατασκευάσουμε οι ίδιοι;
6. Συμφέρει να νοικιάσουμε ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο ή να δανειστούμε χρήματα να το αγοράσουμε;
7. Συμφέρει να αποφασίσουμε για μια επένδυση σήμερα ή είναι προτιμότερο να αναβάλλουμε τη λήψη της απόφασης για το μέλλον;
8. Συμφέρει περισσότερο να επενδύσουμε στη Θράκη, ή στη Κρήτη; Στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα;

Οι παραπάνω ρωτήσεις μας βοηθούν να αποφασίσουμε (μεταξύ ανταγωνίσμων εναλλακτικών λύσεων) στην πραγματοποίηση της επένδυσης εκείνης, η οποία θα έχει τη μεγαλύτερη απόδοση για την επιχείρηση. Σκοπός μας, είναι η μεγιστοποίηση της

αποδοτικότητας της επιχείρησης, η μεγιστοποίηση των κερδών της. Έτσι, αφού αποφασίσουμε για την επένδυση, για ένα έργο, όλες οι άλλες προτάσεις (εναλλακτικές λύσεις, άλλες επενδύσεις ή άλλα έργα) θα πρέπει να αποκλειστούν. Οι αποφάσεις επενδύσεων είναι από τη φύση τους αμοιβαίως αποκλειόμενες, δηλαδή η εκλογή μία από αυτές αποκλείει όλες τις άλλες. Η επένδυση η οποία θα εκλεγεί, μεταξύ των διαφόρων εναλλακτικών λύσεων, θα πρέπει να έχει ένα ελάχιστο ποσοστό αποδόσεως το οποίο θέτει σαν προϋπόθεση η επιχείρηση, δηλαδή ένα ποσοστό αποδόσεως το οποίο θέτει σαν προϋπόθεση η επιχείρηση. Η καλύτερη επένδυση θεωρείται εκείνη, η οποία παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό απόδοσης.

4.2 Κριτήρια αποδοχής ή απόρριψης μια επένδυσης.

Το απλούστερο πρόβλημα στην αξιολόγηση των επενδύσεων, που όμως ανακύπτει πολύ συχνά στη πράξη, διατυπώνεται ως εξής: Ένας επενδυτής εξετάζει αν πρέπει να αναλάβει ή όχι ένα επενδυτικό σχέδιο για το οποίο θεωρούμε ότι είναι γνωστές οι χρηματοροές. Το τι πρέπει να κάνει ο επενδυτής θα εξαρτηθεί βέβαια από τις εναλλακτικές επενδυτικές δυνατότητες που έχει. Στην απλή αυτή περίπτωση οι εναλλακτικές επενδυτικές δυνατότητες δεν παρουσιάζονται υπό την μορφή συγκεκριμένων χρηματοροών όπως η υποψήφια επένδυση, αλλά θεωρείτε ότι ο επενδυτής έχει τη δυνατότητα τοποθέτησης χρημάτων σε μια επένδυση αναφοράς που είναι γνωστή απόδοση ρ . Η απόδοση της επένδυσης αναφοράς θεωρείται ισοδύναμη με ανατοκισμό με ετήσια (συνήθως) περίοδο κεφαλαιοποίησης και σταθερό γνωστό επιτόκιο $i = \rho$. Θεωρείτε επίσης ότι στην επένδυση αναφοράς μπορεί να τοποθετείται απεριόριστο ποσό χρημάτων κάθε χρονική στιγμή, πράγμα που κάνει την επένδυση αναφοράς ισοδύναμη με κατάθεση με γνωστό επιτόκιο i . Επιπρόσθετα, μπορεί να θεωρήσει κανείς ότι ο επενδυτής έχει αρχική κατάθεση στην επένδυση αναφοράς ένα τεράστιο ποσό, πράγμα που του επιτρέπει να του καλύπτει οποιαδήποτε δαπάνη της υποψήφιας επένδυσης με αντίστοιχες αναλήψεις.

Το προφανές κριτήριο αποδοχής ή απόρριψης μιας επένδυσης με χρηματορροές είναι η επίδραση που θα έχει πάνω στην όλη περιουσία του επενδυτή. Έστω ότι έχει ένα μεγάλο ποσό M_0 τοποθετημένο στην επένδυση αναφοράς. Αν δεν αναλάβει την επένδυση στο χρόνο T όπου θα έληγε η επένδυση θα έχει περιουσία $M_T = M_0(1+r)^T$. Αν όμως αναλάβει την επένδυση, θα έχει μία επιπρόσθετη χρηματορροή X . Αν η ροή του έτους t, X είναι θετική θα επανεπενδυθεί βέβαια στην επένδυση αναφοράς υπό τη μορφή κατάθεσης. Αν όμως το X είναι αρνητικό θα καλυφθεί με ανάληψη από την επένδυση αναφοράς.

4.3 Κριτήρια επιλογής μεταξύ πολλών επενδύσεων.

Έστω ότι ένας επενδυτής έχει να επιλέξει ανάμεσα σε ορισμένες N επενδύσεις $E_1, E_2, \dots, E_N$ που περιγράφονται από χρηματορροές $X_j, j = 1 \dots N$. Θα θεωρήσουμε ότι υπάρχει διαθέσιμη η επένδυση αναφοράς E που γνωστή ετήσια απόδοση r και ισοδυναμεί με κατάθεση.

Η επιλογή ορισμένων από αυτές τις επενδύσεις σημαίνει ότι ο επενδυτής θα αντιμετωπίζει σε κάθε χρονική στιγμή το άθροισμα των αντίστοιχων χρηματορροών των επενδύσεων που επελέγησαν.

Με αυτή τη ερμηνεία, το πρόβλημα της επιλογής ορισμένων από N επενδύσεις ανάγεται στο πρόβλημα επιλογής μόνο μιας από 2^N επενδύσεις. Αυτό ισχύει διότι κάθε επιλογή επενδύσεων αντιστοιχεί σε ένα υποσύνολο του συνόλου των δεικτών $1, 2, \dots, N$. Είναι επίσης γνωστό από την συνδυαστική ότι το πλήθος των υποσυνόλων ενός συνόλου με πληθικό αριθμό N είναι 2^N . Έτσι το πρόβλημα της αυθαίρετης επιλογής είναι ισοδύναμο με την επιλογή μιας μόνο από 2^N αμοιβαία αποκλειόμενες επενδύσεις. Με τον τρόπο αυτό απλοποιείται η διαδικασία αναζήτησης για το κατάλληλο κριτήριο καθώς αντί να εξετάζουμε αυθαίρετα υποσύνολα επενδύσεων αρκεί να εστιάσουμε την προσοχή μας στην επιλογή μιας μόνο επένδυσης. Στην πράξη αυτή η απλοποίηση δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς ο αριθμός 2^N είναι τεράστιος ακόμα

και για μικρές τιμές του N. Επίσης ενδέχεται να υπάρχουν εξωγενείς περιορισμοί (στενότητα κεφαλαίου κ.λ.π.) που να αποκλείουν ορισμένες επιλογές, χωρίς να είναι εύκολο να προσδιοριστεί εξ' αρχής ποιες είναι αυτές. Από θεωρητικής πλευράς όμως, η όλη ανάλυση ξεκινά από τη διατύπωση κριτηρίων επιλογής μιας μεταξύ πολλών αμοιβαία αποκλειόμενων επενδύσεων.

4.4 Είδη αβεβαιότητας.

Με τη πάροδο του χρόνου το περιβάλλον των επιχειρήσεων μεταβάλλεται σημαντικά και γρήγορα. Παράγοντες όπως η εξέλιξη της τεχνολογίας, η αλλαγή των προτιμήσεων του καταλωτικού κοινού, η πολιτική αστάθεια, τα ελλείμματα του Κρατικού προϋπολογισμού, οι καιρικές συνθήκες, συμβάλλουν στη δυναμικότητα του περιβάλλοντος των σύγχρονων επιχειρήσεων.

Η έλλειψη πληροφοριών σχετικά με τις μεταβλητές που υπεισέρχονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι γνωστή σαν αβεβαιότητα. Η αβεβαιότητα χαρακτηρίζει ιδιαίτερα τη ζωή των σύγχρονων επιχειρήσεων και σε μεγάλο βαθμό είναι αποτέλεσμα της δυναμικότητας του περιβάλλοντος. Με βάση τη ποιότητα και τη ποσότητα των διαθέσιμων πληροφοριών ο καθηγητής Knight διακρίνει τρία είδη αβεβαιότητας: **άγνοια, οικονομική απροσδιοριστία και κίνδυνο.**

Άγνοια είναι το είδος της αβεβαιότητας που χαρακτηρίζεται από παντελή έλλειψη πληροφοριών. Στη περίπτωση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί καμία επιστημονική μέθοδος λήψης αποφάσεως, έτσι η ποιότητα των αποφάσεων εξαρτάται άμεσα από την ικανότητα των στελεχών να δισεισθάνονται σωστά.

Οικονομική απροσδιοριστία είναι το είδος της αβεβαιότητας στο οποίο το αποτέλεσμα της απόφασης εξαρτάται άμεσα από την αντίδραση κάποιας άλλης ή άλλων επιχειρήσεων στην προηγούμενη απόφαση. Για παράδειγμα, σε μία ολιγοπωλιακή αγορά η επιτυχία της προσπάθειας μιας επιχείρησης να αυξήσει τη τιμή ενός προϊόντος προκειμένου να βελτιώσει τα

κέρδη της θα εξαρτηθεί από το, αν οι υπόλοιπες επιχειρήσεις της αγοράς θα ακολουθήσουν την αύξηση, θα διατηρήσουν ή θα μειώσουν τη τιμή του συγκεκριμένου προϊόντος. Η οικονομική απροσδιοριστία αντιμετωπίζεται μέχρι ενός σημείου από τη θεωρία παιγνίων.

Κίνδυνος παρουσιάζεται όταν οι διαθέσιμες πληροφορίες επιτρέπουν τη κατάσθρωση της κατανομής πιθανότητας μιας τυχαιάς μεταβλητής, το είδος της αβεβαιότητας ονομάζεται κίνδυνος και μετριέται με τη τυπική απόκλιση της κατανομής πιθανότητας. Ο κίνδυνος είναι το μόνο είδος αβεβαιότητας, το οποίο μπορεί να αντιμετωπιστεί συνολικά με τη χρησιμοποίηση στατιστικής ανάλυσης. Ο καθηγητής Knight υποστηρίζει χαρακτηριστικά ότι κάποιος μπορεί να ασφαλιστεί έναντι ενός συγκεκριμένου κινδύνου, αλλά δεν μπορεί να κάνει το ίδιο για τα άλλα δύο είδη αβεβαιότητας.

Σχετικά με το κίνδυνο, η Χρηματοοικονομική Διοίκηση κάνει δύο υποθέσεις. Πρώτον, οι επενδυτές προσπαθούν να αποφύγουν το κίνδυνο. Δεύτερο, ο κίνδυνος είναι συνυφασμένος με τον κόσμο των επιχειρήσεων και κατά συνέπεια πρέπει να θεωρείται δεδομένη η ύπαρξη κινδύνου σε κάθε περίπτωση επενδύσεων.

Με το δεδομένο ότι οι επενδυτές προσπαθούν να αποφύγουν το κίνδυνο και ότι οι διάφορες εναλλακτικές προτάσεις επενδύσεων παρουσιάζουν η καθεμιά διαφορετικό βαθμό κινδύνου, είναι απαραίτητο σε κάθε αξιολόγηση επενδύσεων να λαμβάνεται υπόψη ο παράγων κίνδυνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ.

5.1 Χρηματοδότηση των ιδιωτικών, δημοτικών, συνεταιρισμών κλπ. επιχειρήσεις κατά περιοχές της χώρας μας με κίνητρα των Ν. 1262/82, 1360/83, 1682/90, 2065/92, 2234/94, 3299/04.

5.1.1 Πολιτική και πλαίσια χρηματοδοτήσεων.

Όταν λέμε πολιτική εννοούμε την τακτική και τα μέσα δράσης που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση μιας δραστηριότητας που αφορά τους πολίτες μιας ή περισσότερων χωρών ή ομάδες πολιτών. Το ίδιο, κάθε συμπεριφορά που εκδηλώνεται με διάφορα μέσα για την εξυπηρέτηση κάποιων σκοπών, μπορούμε να την χαρακτηρίσουμε πολιτική. Όταν λοιπόν, θέλουμε να προσδιορίσουμε το περιεχόμενο της χρηματοδοτικής πολιτικής του κράτους ή μιας κυβέρνησης για την οικονομία της χώρας, θα πρέπει να λαβαίνουμε υπόψη μας όλες εκείνες τις ενέργειες και τους θεσμούς που καθορίζουν τις διαδικασίες για την πιστοδότηση των τομέων, κλάδων και υποκλάδων της δοσμένης οικονομίας, όπως επίσης τους σκοπούς και τους στόχους που θέλει να πετύχει και να εξυπηρετήσει η χρηματοδοτική αυτή πολιτική.

Εδώ πρέπει να γίνει διευκρίνιση ότι η χρηματοδοτική πολιτική ή το πιστοδοτικό πρόγραμμα πρέπει να καλύπτει το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Λέγοντας να καλύπτει το δημόσιο τομέα εννοούμε να καθορίζει το πρόγραμμα αυτό την τροφοδότηση των φορέων του δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ο.Α., ΔΕΚΟ) για την κατασκευή έργων και την εξυπηρέτηση τους προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, πράγμα που

φαίνεται από τους κρατικούς και από τους επιμέρους επενδυτικούς και λειτουργικούς προϋπολογισμούς, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι δαπάνες για προμήθειες καταναλωτικών και λοιπών δημόσιων αγαθών. Επίσης όταν λέμε να καλύπτεται πιστοδοτικά ο ιδιωτικός τομέας, που συμπεριλαμβάνει τις κάθε μορφής ιδιωτικές επιχειρήσεις και δραστηριότητες, όπως και μικρές επιχειρήσεις που εργάζονται με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, εννοούμε να καθορίζει τους κανόνες και τα κίνητρα, που θα χρηματοδοτούνται οι επιχειρήσεις διαφόρων παραγωγικών τομέων και κλάδων ή θα επιδοτούνται, για τις επενδύσεις που κάνουν με διάφορα ποσοστά επί %, στα επιτόκια των δανείων που συνάπτουν, με εκπτώσεις επί των κερδών που πραγματοποιούν, με πρόσθετες αποσβέσεις κλπ., εφόσον διαθέτουν τα κέρδη τους για επέκταση, εκσυγχρονισμό ή ίδρυση ειδικών παραγωγικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων. Η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα και η κατανομή των πιστώσεων εναρμονίζεται με τη συνολική αναπτυξιακή πολιτική, με τη κλαδική βιομηχανική εξειδίκευση, την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα, την απασχόληση, την ανάπτυξη της κάθε περιφέρειας, την εκμετάλλευση εθνικών φυσικών πόρων, την ενίσχυση διαμερισμάτων της χώρας για λόγους εθνικούς και παραδοσιακούς, καθώς και με το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών για ανάπτυξη και προσανατολισμό εξαγωγών ή την υποκατάσταση εισαγωγών.

Μεταξύ του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα η κατανομή των πιστώσεων καθώς και του κοινωνικοποιημένου τομέα του Ν. 1365/1983 γίνεται στα πλαίσια του συνολικού προγράμματος οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και της δημοσιονομικής ποιότητας ζωής στους κατοίκους της χώρας.

Γιατί η ασυνάρτητη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα με εκείνη του δημοσίου και αντίθετα, ή/και η χρηματοδότηση χωρίς τις παραπάνω επιδιώξεις, δημιουργεί οφειλέτες στο τραπεζικό σύστημα και σε εκείνους που το τροφοδοτούν με τις καταθέσεις τους για να μπορεί να δανείζει. Ακόμα, επακόλουθα της απρογραμματίστης χρηματοδότησης είναι οι συγκυριακές κρίσεις στην παραγωγή, στην απασχόληση, στο εμπορικό ισοζύγιο, στα δημόσια οικονομικά, στην οικονομική και πιστωτική λειτουργία, όπως

συμβαίνει σήμερα με τις προβληματικές – καλούμενες – επιχειρήσεις, που λειτουργούσαν κάτω από καθεστώς προστασίας του κράτους και των τραπεζικών πιστώσεων.

Σήμερα η χρηματοδοτική πολιτική και γενικότερα η πιστωτική πολιτική της χώρας εφαρμόζεται στα πλαίσια των αναπτυξιακών νόμων 1262/82, 1360/83 και 1479/84, καθώς και των νόμων 1892/90, 2065/92 και 2234/94, που αναφέρονται στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων σε κάθε περιοχή της χώρας μας για να κάνουν επενδύσεις σε τομείς ή δραστηριότητες που καθορίζονται από τις διατάξεις των παραπάνω νόμων.

5.1.2 Αναπτυξιακοί σύνδεσμοι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης σαν πλαίσια προγραμματισμού και ανάπτυξης.

Οι ΟΤΑ γενικά μπορούν να συστήσουν συνδέσμους για την κατασκευή κοινών έργων, όπως ύδρευσης, άρδευσης, απορριμμάτων, νεκροταφείων κλπ. Οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι, όπως άλλωστε προκύπτει και από τις τίτλο τους, βασίζονται σε μια φιλοσοφία, που είναι η της συνολικής ανάπτυξης της περιοχής, την οποία καλύπτουν από την άποψη της ευθύνης τους και της χωρικής τους αρμοδιότητας οι ΟΤΑ που συστήνουν του αναπτυξιακούς συνδέσμους. Οι σύνδεσμοι ανάπτυξης πραγματοποιούν ότι δεν μπορεί να κάνει μόνος του ένας δήμος ή μια κοινότητα, γιατί δεν έχουν τον απαιτούμενο ζωτικό χώρο ή τα απαραίτητα κεφαλαιακά, προγραμματικά και αναπτυξιακά μέσα για την ανάπτυξη της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής, που προϋποθέτουν πολεοδομικό σχέδιο, κοινές συγκοινωνίες, οδικό δίκτυο, ηλεκτροφωτισμό, ωδεία, θέατρα, νοσοκομεία, σχολικές μονάδες, βιβλιοθήκες, πολιτιστικές λέσχες, αθλητικά κέντρα, ανάπτυξη παραγωγικών πηγών κλπ.

Οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι, σύμφωνα με τον Ν. 1416/84 συστήνονται με κοινή απόφαση των υπουργείων Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και ΥΠΕΧΩΔΕ, που εκδίδεται με σύμφωνη γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου,

μετά από προσδιορισμό γεωγραφικών ενοτήτων με βάση τις γεωοικονομικές κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες, οι οποίες συνδέουν τους ΟΤΑ που συστήνουν τους αναπτυξιακούς συνδέσμους. Η πρωτοβουλία για τη σύσταση ενός τέτοιου αναπτυξιακού συνδέσμου μπορούσε να γίνει από δυο ή περισσότερους ΟΤΑ της γεωγραφικής ενότητας ή τον νομάρχη ή το νομαρχιακό συμβούλιο. Η ονομασία και η διαδικασία σύστασης των αναπτυξιακών συνδέσμων καθορίζονται με το άρθρο 48 του Ν. 8818/94 και μετονομάζονται σε Συμβούλιο Περιοχών, καταργουμένων των σχετικών διατάξεων του Ν. 1416/84.

5.1.3 Βασικές διατάξεις των επενδυτικών νομών και οι παραγωγικές επενδύσεις.

Η νέα επενδυτική νομοθεσία που εκφράζεται με τους παραπάνω νόμους και καθιερώνει σύστημα κινήτρων για επενδύσεις, εκφράζει ταυτόχρονα και τις βασικές αρχές της κυβερνητικής πολιτικής για ταχύτερη κινητοποίηση των φυσικών πόρων και του ανθρώπινου παράγοντα της χώρας μας, με σκοπό την ανάπτυξη, την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αποκέντρωσης και την αναλογική κατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων μέσα στον εθνικό μας χώρο.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 1262/87 και τα άρθρα 8 του Ν. 1360/83 και του άρθρ. 14 του Ν. 1479/83, με τον νόμο 1892/90 καθώς και με τον Ν. 3299/04.

1. παραγωγική επένδυση θεωρείται:

- α. Η κατασκευή, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων, κτιριακών εγκαταστάσεων, ξενοδοχειακών καθώς και βοηθητικών εγκαταστάσεων των υπαγομένων επιχειρήσεων, που αναφέρονται στο άρθρο 2.
- β. Η αγορά αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανοστασίων, κτιριακών εγκαταστάσεων που βρίσκονται μέσα σε ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ και

ανήκουν κατά κυριότητα σε αυτές. Επίσης η αγορά μη χρησιμοποιουμένων, αποτερωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων, που η έναρξη κατασκευής τους έγινε πριν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και που παραμένουν σε αδράνεια και δεν χρησιμοποιούνται για παραγωγικούς σκοπούς τουλάχιστον για μια διετία πριν από την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στις διατάξεις αυτού του νόμου, εφόσον οι κτιριακές εγκαταστάσεις χρησιμοποιηθούν για την μετεγκατάσταση επιχειρήσεων από την περιοχή Α σύμφωνα με την περίπτωση (α) της παραγράφου 4 του άρθρου 9.

- γ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού μηχανολογικού ή τεχνικού εξοπλισμού παραγωγής. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, όπως συστημάτων πληροφορικής ή τηλεπληροφορικής. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται η αγορά του αναγκαίου για την επένδυση λογισμικού (software). Οι δαπάνες εκπαίδευσης του προσωπικού κατά το στάδιο εγκατάστασης του όλου συστήματος.
- δ. Οι δαπάνες μελετών και επενδύσεων που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, όπως πληροφορικής και τηλεπληροφορικής. Η δαπάνη εγκατάστασης πρότυπης δοκιμαστικής μονάδας. Οι δαπάνες επενδύσεων για εφαρμοσμένη έρευνα και η αγορά οργάνων ή εξοπλισμού εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής έρευνας. Οι δαπάνες μελετών εργονομίας και προστασίας της φυσιολογικής υγείας των εργαζομένων.
- ε. Οι δαπάνες μετεγκατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 9, υφιστάμενων παραγωγικών μονάδων του εδαφίου (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 2. Στις δαπάνες μετεγκατάστασης περιλαμβάνονται και οι δαπάνες ανέγερσης των αναγκαίων κτιριακών εγκαταστάσεων στη νέα θέση.

- στ. Η κατασκευή καινούργιων αποθηκευτικών χώρων, ψυκτικών χώρων, χώρων ξήρανσης και συντήρησης προϊόντων καθώς και η αγορά καινούργιων αυτοκινήτων – ψυγείων ή πλοίων – ψυγείων.
- ζ. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών, εμπορευμάτων και μαζικής μεταφοράς εργατοτεχνιτών και υπαλληλικού προσωπικού, καθώς και εξοπλισμού και εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.
- η. Η ανέγερση καινούργιων εργατικών κατοικιών για τη στέγαση προσωπικού της επιχείρησης, βρεφονηπιακών σταθμών καθώς και κτιρίων ή εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού προοριζόμενου να χρησιμοποιηθούν για την αναψυχή ή συνεστίαση εργατών που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.
- θ. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων και η αξιοποίηση ιαματικών πηγών και η αγορά εξοπλισμού τους. Οι δαπάνες για μόνιμες εγκαταστάσεις κατασκηνωτικών κέντρων (camping) και εγκαταστάσεις χειμερινού τουρισμού, ως και για κατασκευή και εξοπλισμό διαμερισμάτων για τουριστική χρήση.
- ι. Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται εντός ή εκτός οικισμών που χαρακτηρίζονται παραδοσιακοί ή διατηρητέοι. Η ανακαίνιση παραδοσιακού χαρακτήρα ξενοδοχειακών μονάδων, που κρίνονται διατηρητέες και που προστατεύονται από ειδικό νομικό καθεστώς όρων δόμησης. Οι δαπάνες ανακαίνισης διατηρητέων παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων από μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, με σκοπό τη μετατροπή τους σε αναγκαίους χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.
- ια. Οι δαπάνες επενδύσεων που αποσκοπούν στην κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό κεντρικών αγορών, σφαγείων και χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

- ιβ. Η αγορά υλικού για αναπαραγωγή των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων και του πολλαπλασιαστικού υλικού των γεωργικών, κτηνοτροφικών ή ιχθυοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων.
- ιγ. Η αγορά βιοτεχνικών χώρων σε τυποποιημένα βιοτεχνικά κτίρια των βιοτεχνικών περιοχών ή σε πολυώροφα βιοτεχνικά κέντρα, που κατασκεύασε ή κατασκευάζει η ΕΤΒΑ, μόνη της ή σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ., καθώς και σε πολυώροφα βιοτεχνικά κτίρια που η κατασκευή τους έγινε με δανειοδότηση της ΕΤΒΑ Α.Ε., ανεξάρτητα από το χρόνο κατασκευής και χρησιμοποίησής τους.
- ιδ. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων και η αγορά εξοπλισμού επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών στήριξης τουριστικών – ξενοδοχειακών μονάδων.
- ιε. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες), σε θέσεις και με προδιαγραφές που θα εγκρίνονται κάθε φορά από τον Ε.Ο.Τ. και με βάση τις προδιαγραφές που θα καθοριστούν με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, Δημοσίων Έργων και Τουρισμού.
- ιστ. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ. και με βάση τις προδιαγραφές που θα καθοριστούν με κοινές αποφάσεις των Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, Δημοσίων Έργων και Τουρισμού.
- ιζ. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός γηπέδων γκολφ και των απαραίτητων εγκαταστάσεών τους, καθώς και η αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού τους μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ.

2) Δεν θεωρείτε παραγωγική επένδυση

- α. Η απόκτηση επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων, επίπλων και σκευών γραφείων, οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων.
- β. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης. Κατ'

εξαιρέση θεωρούνται παραγωγικές επενδύσεις: (α) η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στο φορέα της επένδυσης, εφόσον έχει παραχωρηθεί προς τούτο ή χρήση του για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, τις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν καθεστώς ελεύθερης ζώνης και από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, (β) η πραγματοποίηση επενδύσεων θερμοκηπίων, κατασκηνωτικών κέντρων και κέντρων χειμερινού τουρισμού καθώς και επενδύσεων του εδαφίου (ιζ) της παρ. 1 αυτού του άρθρου, επί οικοπέδου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί προς τούτο στο φορέα της επένδυσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών, και (γ) η πραγματοποίηση επενδύσεων υδατοκαλλιεργειών επί αιγιαλού.

- γ. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων κάθε λειτουργικής μορφής κατώτερης της Γ' τάξης.
- δ. Ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακής μονάδας κάθε λειτουργικής μορφής προ της παρόδου 10ετίας από την έναρξη λειτουργικής μορφής ή από την ολοκλήρωση επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας ή από την ολοκλήρωση επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού ή του Ν. 1262/1982 ή του Ν. 1116/1981.

3) Το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για την υπαγωγή στο νόμο αυτόν, όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου, είναι:

- α. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (β), (στ), (θ) και (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, ενενήντα χιλιάδες (90.000) ευρώ .
- β. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις λοιπές κατηγορίες επιχειρήσεων του άρθρου 2, εκατόν ογδόντα χιλιάδες (180.000) ευρώ.

- γ. Για επενδύσεις επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, σύμφωνα με την περίπτωση (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και την περίπτωση (ιε) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ.
- δ. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (ιη) και (κβ) της παραγρ. 1 του άρθρου 2, δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.
- ε. Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (ιη) και (κβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, επτά χιλιάδες (7.000) ευρώ.
- στ. Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού όλων των λοιπών κατηγοριών επιχειρήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τις επενδύσεις των περιπτώσεων α, β, γ, και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 9.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα όρια της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και να ορίζεται ελάχιστο ύψος επένδυσης για ορισμένους κλάδους οικονομικών δραστηριοτήτων ή περιοχές που παρουσιάζουν ειδικά προβλήματα.

Το δε άρθρο 2 του νόμου αναφέρει ότι υπάγονται σ' αυτόν οι παρακάτω επιχειρήσεις:

- α. Μεταποιητικές, βιομηχανικές, βιοτεχνικές και χειροτεχνικές επιχειρήσεις όλων των κλάδων.

Περιλαμβάνονται στις παραπάνω επιχειρήσεις και οι βιοτεχνικές επιχειρήσεις παραδοσιακών οικοδομικών υλικών, όπως πέτρας, τοιχοποιίας, δαπέδων και στέγης, μαλτεζόπλακας, κεραμιδιών και τούβλων παραδοσιακών τύπων, διαφόρων κεραμικών δαπέδων και ειδικών κονιαμάτων. Επίσης βιοτεχνίες και εργαστήρια παραδοσιακών κατασκευών, όπως ξυλουργεία, επιπλοποιεία, σιδηρουργία, μαρμαρογλυφεία και άλλα εργαστήρια κατεργασίας

οικοδομικού μαρμάρου ή πέτρας. Εργαστήρια χειροτεχνίας, οικοτεχνίας, κεραμικής, κοσμηματοποιίας, υφαντικής, ταπητουργίας και γουνοποιίας.

Με αποφάσεις του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από εισήγηση των αρμοδίων υπηρεσιών, καθορίζεται η ένταξη ή μη, στις μεταποιητικές επιχειρήσεις της προηγούμενης παραγράφου, κατηγοριών επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχουν δυσκολίες κατάταξης τους από τις υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων, τις αρμόδιες γνωμοδοτικές επιτροπές ή τον Ελληνικό Οργανισμό Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.).

β. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας, όπως θα καθοριστούν με κοινές αποφάσεις των υπουργών Οικονομίας και Γεωργίας.

γ. Μεταλλευτικές και λατομικές επιχειρήσεις.

δ. Κέντρα τεχνικής βοήθειας για τη βιομηχανία και βιοτεχνία, που ιδρύονται από συνεταιρισμού, επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις, τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και το ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ., σκοπός των οποίων είναι η παροχή τεχνικών συμβουλών και πληροφόρησης στους επενδυτές, σχετικά με την τεχνολογική κατάσταση του κλάδου, την οργάνωση της παραγωγής, τη διαχείριση της επιχείρησης, τη σύνθεση του προσωπικού, τη μελέτη αγοράς και του απαραίτητου μηχανικού εξοπλισμού.

ε. Επιχειρήσεις αξιοποίησης αγροτικών, βιομηχανικών και αστικών απορριμμάτων και αποβλήτων.

στ. Επιχειρήσεις αγροτικών ή αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών για επενδύσεις σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας, συγκομιδής και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων.

ζ. Επιχειρήσεις που παράγουν για δικό τους λογαριασμό ή για τρίτους ενέργεια σε μορφή αερίου, θερμού νερού, ατμού ή στερεά καύσιμα από βιομάζα.

- η. Επιχειρήσεις που έχουν αντικείμενο δραστηριότητας την παραγωγή μηχανισμών για την εξοικονόμηση ενέργειας.
- θ. Επιχειρήσεις τυποποίησης και συσκευασίας, συντήρησης, αποξήρανσης, κατάψυξης ή αφυδάτωσης γεωργικών, κτηνοτροφικών και ιχθυηρών προϊόντων.
- ι. Επιχειρήσεις παραγωγής βιομάζας από ετήσια ή πολυετή φυτά, που θα χρησιμοποιηθεί ως πρώτη ύλη για την παραγωγή ενέργειας.
- ια. Επιχειρήσεις υγρών καυσίμων και υγραερίων, εφόσον πραγματοποιούν επενδύσεις για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή για την προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς ή διακίνησης υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιωτικές περιοχές, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές έχουν την έδρα τους σε νομούς που υπάγονται στις περιοχές Γ και Δ για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος νόμου.
- ιβ. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και ξενώνες καθώς και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στήριξης τουριστικών – ξενοδοχειακών μονάδων και ειδικότερα για τη δημιουργία μονάδων εκμετάλλευσης κεντρικών πλυντηρίων και παρασκευαστηρίων ετοιμών ή ημιετοιμών τροφίμων για τις ανάγκες των παραπάνω μονάδων.
- ιγ. Κατασκηνωτικά κέντρα (camping) που κατασκευάζονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές και την έγκριση του Ε.Ο.Τ., μόνο για τις δαπάνες μόνιμων εγκαταστάσεων τους και διαμόρφωσης του χώρου, καθώς επίσης και διαμερίσματα για τουριστική χρήση.
- ιδ. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών και κέντρα χειμερινού τουρισμού.
- ιε. Οικίες ή κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, διασκευαζόμενα σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές επιχειρήσεις εργαστήρια παραγωγής, παραδοσιακών βιοτεχνικών προϊόντων, χειροτεχνημάτων, με την έγκριση του υπουργείου Πολιτισμού ή του ΥΠΕΧΩΔΕ καθώς και του Ε.Ο.Τ. ή του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.
- ιστ. Επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμοί, που πραγματοποιούν επενδύσεις για την ανέγερση και

εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες, που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού καθώς και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, κεντρικών αγορών και σφαγείων.

- ιζ. Ίερές μονές και ορθόδοξες ακαδημίες για την ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμό ξενώνων ή για τη μετατροπή κτιρίων τους σε ξενώνες καθώς και για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό ή μετατροπή κτιρίων τους σε χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.
- ιη. Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.
- ιθ. Εκδοτικές ή εκτυπωτικές επιχειρήσεις ημερήσιου Τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης για το σύνολο των εκδόσεων τους, καθώς και επιχειρήσεις ημερησίων επαρχιακών εφημερίδων, όπως αυτές καθορίζονται από τα άρθρα 1 του Ν.Δ. 3619/1956 και του 1 Ν.Δ. 1263/1972 (ΦΕΚ Α 197), όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του από το άρθρο 2 του Ν. 1446/1984.
- κ. Επιχειρήσεις κατασκευής και εκμετάλλευσης σταθμών αυτοκινήτων για δημόσια χρήση, χωρητικότητας ογδόντα (80) τουλάχιστον θέσεων.
- κα. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης λιμένων αναψυχής, συνεδριακών κέντρων και γηπέδων γκολφ.
- κβ. Εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής και μεταλλευτικής έρευνας, επιχειρήσεις ανάπτυξης τεχνολογιών και επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού. Με κοινές αποφάσεις των υπουργών Οικονομίας, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Βιομηχανίας καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να συνοδεύουν την οικονομοτεχνική μελέτη που υποβάλλεται από αυτές για την υπαγωγή των επενδύσεων τους στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Ο χαρακτηρισμός επιχειρήσεων για την υπαγωγή τους στο προηγούμενο εδάφιο γίνεται με σχετική γνωμοδότηση της Γενικής Γραμματείας Ερευνας και Τεχνολογίας.

κγ. Επιχειρήσεις με αντικείμενο την παραγωγή ηλεκτρισμού από την εκμετάλλευση ήπιων μορφών ενέργειας και ειδικότερα της αιολικής, ηλιακής, υδροηλεκτρικής, γεωθερμικής και βιομάζας.

κδ. Τεχνικές εταιρείες για τον εκσυγχρονισμό τους, την αντικατάσταση των μηχανημάτων τους και του λοιπού εξοπλισμού τους.

2. Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν εφαρμόζονται για επενδύσεις δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών. Η εξαίρεση δεν αφορά τις θυγατρικές τους εταιρείες καθώς επίσης και εταιρείες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών, εφόσον περιλαμβάνονται σε μια από τις κατηγορίες επενδύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι διατάξεις αυτού του νόμου όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου εφαρμόζονται για τις επιχειρήσεις της παραγράφου 1. Που τηρούν βιβλία Β' και Γ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν έχουν εφαρμογή για επιχειρήσεις που λειτουργούν με τη μορφή κοινωνίας ή εταιρείας αστικού δικαίου ή κοινοπραξίας.

5.2 Στοιχεία που αφορούν την οικονομική κατάσταση και τη διαμόρφωση του επιπέδου των επενδύσεων στην χώρα μας.

Στο 3,9% διαμορφώθηκε ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας το 2005. Στο τέταρτο τρίμηνο ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ ανήλθε στο 4%, έναντι 3,8%, 3,9% και 4% που ήταν ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στο τρίτο, δεύτερο και πρώτο τρίμηνο αντιστοίχως.

Ο ρυθμός αύξησης των επενδύσεων παρά το ότι σημείωσε επιτάχυνση σε σχέση με εκείνον του τρίτου τριμήνου (4,2%, έναντι 2,6%),

επιβραδύνθηκε σημαντικά σε σχέση με τον αντίστοιχο ρυθμό αύξησης των επενδύσεων στο τελευταίο τρίμηνο του 2004, ο οποίος είχε ανέλθει στο 15%.

Για φέτος, 2006, οι εκτιμήσεις όλων σχεδόν των διεθνών οργανισμών αλλά και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κάνουν λόγο για σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης και έρχονται σε αντίθεση με τις εκτιμήσεις της κυβέρνησης που υποστηρίζει ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα διαμορφωθεί φέτος στο 3,9%.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο εκτιμά ότι με την υφιστάμενη οικονομική πολιτική ο ρυθμός ανάπτυξης από 3,9% το 2005 θα υποχωρήσει στο 3% το 2006 και το 2007, τη στιγμή που η κυβέρνηση εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης θα διαμορφωθεί στο 3,9% φέτος.

Ακόμα χαμηλότερες είναι οι εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για τα επόμενα χρόνια, αφού προβλέπει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης θα επιβραδυνθεί στο 2,9% το 2008 και το 2009, στο 2,8% το 2010 και στο 2,7% το 2011. Η Κομισιόν επεσήμανε ότι οι συνδυαστικές προβλέψεις του Ιανουαρίου 2006 δείχνουν ότι ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ελλάδα θα υποχωρήσει στο 2,7% φέτος, έναντι προηγούμενων εκτιμήσεων της ίδιας για ανάπτυξη κατά 3,3%. Στην ίδια κατεύθυνση και τα στοιχεία του ΟΟΣΑ δείχνουν επιβράδυνση της ανάπτυξης το 2006. Σε ότι αφορά στα προσωρινά στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Στατιστική Υπηρεσία, στο τέταρτο τρίμηνο του 2005 η τελική κατανάλωση κατέγραψε αύξηση 3,4% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2004, έναντι ετήσιας αύξησης 4,3% που είχε καταγράψει στο τρίτο τρίμηνο του 2004.

Αντίθετα οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 4,2%, έναντι αύξησης 2,6% που είχε σημειωθεί στο δεύτερο τρίμηνο του 2004.

Ωστόσο, η αντίστοιχη αύξηση του τέταρτου τριμήνου 2003 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2003 ήταν 15%.

Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 5,3% στο τελευταίο τρίμηνο του 2005, παρουσιάζοντας επιβράδυνση σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο (είχαν αυξηθεί κατά 7,9% σε ετήσια βάση). Οι εισαγωγές κατέγραψαν αύξηση 3,1 % σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης 5,9% που είχε σημειωθεί στο τρίτο τρίμηνο.

Συμπεράσματα.

Ολοκληρώνοντας την εργασία μας θα μπορούσαμε να πούμε ότι διαπιστώσαμε την χρησιμότητα των επενδύσεων.

Οι επενδύσεις θεωρούνται ως ο κινητήριο μοχλός ανάπτυξης των επιχειρήσεων αλλά και ολόκληρης της οικονομίας μιας χώρας. Οι εκάστοτε κυβερνήσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη σημασία στις επενδύσεις και να παρέχουν κίνητρα με σκοπό την ενδυνάμωση της ισόρροπης ανάπτυξης, την αύξηση της απασχόλησης, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, και την επίτευξη της περιφερειακής σύγκλισης. Επίσης να παρέχουν τρόπους χρηματοδότησης επενδυτικών προγραμμάτων μέσω αναπτυξιακών νόμων σε διάφορους τομείς της οικονομίας.

Στο δημόσιο τομέα οι επενδύσεις έχουν σαν στόχο να ενισχύσουν ιδιαίτερα την οικονομική και κοινωνική υποδομή που απαιτείται για την συνεχή ανάπτυξη καθώς και τις μεσαίες και μεγάλες μονάδες που οι ιδιώτες επενδυτές δεν μπορούν να αναλάβουν λόγω αυξημένου κόστους.

Οι επιχειρήσεις επενδύουν γιατί αποβλέπουν στην μεγιστοποίηση του κέρδους. Με την επένδυση αυξάνουν το συντελεστή κεφάλαιο και επιτυγχάνουν μεγαλύτερη παραγωγή, συνεπώς περισσότερα κέρδη.

Κάθε επενδυτικός φορέας θα πρέπει να γνωρίζει το είδος και τη φύση της επένδυσης που μπορεί να πραγματοποιήσει να δημιουργεί εναλλακτικές λύσεις και να παίρνει τις κατάλληλες αποφάσεις.

Οι επενδύσεις χαρακτηρίζονται από ρίσκο γιατί δεσμεύονται σημαντικά κεφάλαια για μεγάλο χρονικό διάστημα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες. Όμως με τη σωστή οργάνωση και με τα κατάλληλα άτομα γίνονται κερδοφόρες για κάθε επιχείρηση.

Όσον αφορά τη χώρα μας οι επενδύσεις γίνονται με αργό ρυθμό. Η άποψή μας είναι ότι θα πρέπει να παρθούν σοβαρές αποφάσεις επενδύσεων σε τομείς της οικονομίας που μπορούν να φανούν αποτελεσματικές όπως στον

τουρισμό. Οι εκτιμήσεις όλων των διεθνών οργανισμών αλλά και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κάνουν λόγο για επιβράνδυση του ρυθμού ανάπτυξης.

Παράρτημα.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/2004.

Παραθέτουμε πιο κάτω το νόμο δίνοντας έτσι την ευκαιρία στον κάθε ενδιαφερόμενο να έχει μια πλήρη γνώση της σημερινής επενδυτικής πολιτικής.

Βιβλιογραφία

- 📖 Α. Τσαγκλακάνος «Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Επενδύσεων».
- 📖 Ε. Μαγείου «Οικονομικά Μαθηματικά και Αξιολόγηση Επενδύσεων».
- 📖 Γ. Καραθανάσης «Χρηματοοικονομική Διοίκηση και Χρηματοοικονομικές Αγορές»
- 📖 Info Point Πάτρας.
- 📖 Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.
- 📖 Info Center Πάτρας.
- 📖 Εγκυκλοπαίδεια Υδρία.
- 📖 Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος – Λαρούς – Μπριτάνικα.
- 📖 ΤΑΜΠΜΕ Α.Ε. Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων.
- 📖 Υπουργείο Ανάπτυξης (& τουριστικής ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, Γενική Γραμματεία Έρευνας Τεχνολογίας).
- 📖 Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- 📖 Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.
- 📖 UNIDO ΙΤΡΟ Αθηνών (Γραφείο Προώθησης Επενδύσεων).
- 📖 Κέντρο Εθνικού Προγραμματισμού και Ερευνών (ΚΕΠΕ) «Σχέδιο Προγράμματος Οικονομικής ανάπτυξης της Ελλάδας» (Αθήνα 2000).
- 📖 Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) «Επενδυτικές ενισχύσεις και Δάνεια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας» (1995).
- 📖 Εφημερίδες:
  - Εξπρές,
  - Καθημερινή,
  - Τα Νέα,
  - Ο Κόσμος του Επενδυτή,

→ Πελοπόννησος.

Περιοδικά: Οικονομικός Ταχυδρόμος, Οικονομική Αγορά.

Internet:

- www.ggoa.gr
- www.eommex.gr
- www.info3kps.gr
- www.e-a.gr
- www.ea.patrascc.gr
- www.europa.eu.it
- www.tempme.gr
- www.ypan.gr
- www.mnec.gr

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Αναπτυξιακός Νόμος

ΝΟΜΟΣ 3299/2004

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ ΣΤΟ ΦΕΚ 261 / ΤΕΥΧΟΣ Α' / 23-12-2004

ΚΙΝΗΤΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

Για τον νέο αναπτυξιακό νόμο 3299/2004 θα ισχύσουν νέα έντυπα και υποδείγματα καθώς και νέες υπουργικές αποφάσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Άρθρο 1** Σκοπός και είδη παρεχομένων ενισχύσεων
Άρθρο 2 Διάρθρωση της Επικράτειας - Περιοχές εφαρμογής των ενισχύσεων
Άρθρο 3 Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια
Άρθρο 4 Παρεχόμενες ενισχύσεις
Άρθρο 5 Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για τη χορήγηση των ενισχύσεων
Άρθρο 6 Κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς των ενισχύσεων
Άρθρο 7 Αρμοδιότητες και διαδικασίες εφαρμογής των ενισχύσεων
Άρθρο 8 Καταβολή των ενισχύσεων
Άρθρο 9 Ειδικά καθεστώτα
Άρθρο 10 Υποχρεώσεις ενισχυόμενων επιχειρήσεων - Συνέπειες μη τήρησης - Κυρώσεις
Άρθρο 11 Επιτροπή απλοποίησης διαδικασιών Ιδιωτικών Επενδύσεων
Άρθρο 12 Μεταβατικές και τελικές διατάξεις
Άρθρο 13 Έναρξη Ισχύος

Άρθρο 1

Σκοπός και είδη παρεχομένων ενισχύσεων

Με σκοπό την ενδυνάμωση της ισόρροπης ανάπτυξης, την αύξηση της απασχόλησης, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την προώθηση της τεχνολογικής αλλαγής και της καινοτομίας, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξοικονόμηση ενέργειας και την επίτευξη της περιφερειακής σύγκλισης παρέχονται σε επενδυτικά σχέδια τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

- ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
- ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ
- ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
- ΣΥΝΔΕΣ. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
- ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

- ΠΟΛΙΤΕΣ
- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
- ΝΕΟΙ

Κύρια Θέματα

Φορολογικός
Νόμος

Αναπτυξιακός
Νόμος

Κρατικές
Ενισχύσεις

Οι δείκτες της
Ελληνικής
Οικονομίας /
SDDS-IMF

Οικονομικές
προοπτικές

Κοινοτική
πρωτοβουλία
INTERREG III

Συμπράξεις
Δημοσίου -
Ιδιωτικού Τομέα
(Σ.Δ.Ι.Τ.)

Πρόγραμμα
Δημοσίων
Επενδύσεων

1. Στα υπαγόμενα στις διατάξεις του παρόντος νόμου επενδυτικά σχέδια παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

- (α) Επιχορήγηση που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου.
- (β) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
- (γ) Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.
- (δ) Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης από το επενδυτικό σχέδιο απασχόλησης που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο, για μια διετία, τμήματος του μισθολογικού κόστους των δημιουργούμενων, εντός της πρώτης τριετίας από την ολοκλήρωσή του επενδυτικού σχεδίου, θέσεων απασχόλησης.

2. Τα ανωτέρω είδη ενισχύσεων, παρέχονται εναλλακτικά ως εξής:

- (α) Επιχορήγηση ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης
- (β) Φορολογική απαλλαγή
- (γ) Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης.

3. Στα ειδικά καθεστώτα που προβλέπονται στο άρθρο 9 μπορεί να γίνει συνδυασμός περισσότερων ενισχύσεων.

Ως επενδυτικά σχέδια στα πλαίσια του παρόντος νόμου θεωρούνται οι επενδύσεις, τα επιχειρηματικά σχέδια και τα προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Άρθρο 2

Διάρθρωση της Επικράτειας - Περιοχές εφαρμογής των ενισχύσεων

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, η Επικράτεια κατανέμεται σε τέσσερις (4) περιοχές ως εξής:

- **ΠΕΡΙΟΧΗ Δ'**: Περιλαμβάνει τους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου, τις Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ) όπως καθορίζονται στο άρθρο 1 του Ν.2545/1997 (ΦΕΚ 254/Α/1997), της Διοικητικής Περιφέρειας Ηπείρου, τα νησιά της Ελληνικής Επικράτειας με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 1991, τα νησιά της Διοικητικής Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη νήσο Θάσο, το Νομό Δωδεκανήσου, πλην της περιοχής που καθορίζεται από την υπουργική απόφαση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου της πόλης της Ρόδου, και την παραμεθόρια ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Επικράτειας σε απόσταση 20 χλμ. από τα σύνορα, στην οποία εντάσσονται και οι δήμοι ή οι κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή.

Η περιοχή Δ' διαιρείται στις υποπεριοχές Δ1, Δ2 και Δ3 ως εξής:

Δ1: Περιλαμβάνει την παραμεθωριο ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας σε απόσταση 20 χλμ από τα σύνορα, στην οποία εντάσσονται και οι δήμοι ή οι κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από την ζώνη αυτή, το Νομό Δωδεκανήσου πλην της περιοχής που καθορίζεται από την Υπουργική απόφαση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου της πόλης Ρόδου, τα νησιά της Διοικητικής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδος, Αττικής, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991.

Δ2: Περιλαμβάνει την παραμεθωριο ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Ανατολικής Μακεδονίας και Ηπείρου σε απόσταση 20 χλμ από τα σύνορα στην οποία εντάσσονται και οι δήμοι και οι Κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή, τις Β.Ε.ΠΕ της Διοικητικής Περιφέρειας Ηπείρου, τα νησιά της Διοικητικής Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη νήσο Θάσο, και τα νησιά της Ανατολικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Δυτικής Ελλάδας, και Πελοποννήσου με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991

Δ3: Περιλαμβάνει τους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου.

- **ΠΕΡΙΟΧΗ Γ':** Περιλαμβάνει τη Ζώνη Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής, όπως αυτή καθορίστηκε με την 37349/5.11.1991 (ΦΕΚ Β'950) κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών καθώς και τις περιφέρειες, τους νομούς ή τα τμήματα νομών της Επικράτειας που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ', Β' και Α'.
- **ΠΕΡΙΟΧΗ Β':** Περιλαμβάνει τις Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ), την Επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του ποταμού Αξιού του Νομού Θεσσαλονίκης και την επαρχία Τροιζηνίας του Νομού Αττικής.
- **ΠΕΡΙΟΧΗ Α':** Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, πλην των τμημάτων τους που εντάσσονται στις λοιπές περιοχές.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών η ισχύς της οποίας διαρκεί δύο (2) έτη από την έκδοσή της, καθορίζονται τα κράτη της αλλοδαπής και οι συγκεκριμένες περιοχές αυτών, για τις οποίες έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 3, με την οποία προβλέπεται η ενίσχυση της επιχορήγησης σε ορισμένα επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται στα κράτη αυτά.

Με όμοιες αποφάσεις είναι δυνατόν να καθορίζονται, κατά παρέκκλιση των λοιπών διατάξεων του παρόντος:

- (α) Ο χρόνος υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής.
- (β) Τα κριτήρια βαθμολόγησης.
- (γ) Η διαδικασία και τα όργανα ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων.
- (δ) Ο τρόπος καταβολής των ενισχύσεων.
- (ε) Η προθεσμία ολοκλήρωσης.

Άρθρο 3

Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στο καθεστώς των ενισχύσεων του νόμου αυτού υπάγονται το ακόλουθα επενδυτικά σχέδια, όπως αυτά προσδιορίζονται για κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας, τα οποία κατανέμονται σε πέντε (5) κατηγορίες προκειμένου να οριστούν οι παρεχόμενες ενισχύσεις.

(α) Επενδυτικά σχέδια στον πρωτογενή τομέα:

- (i) Επενδυτικά σχέδια εξόρυξης και θραύσης βιομηχανικών ορυκτών και αδρανών υλικών - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (ii) Επενδυτικά σχέδια σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας και συγκομιδής αγροτικών προϊόντων τα οποία πραγματοποιούνται από αγροτικούς ή αγροτοβιομηχανικούς συνεταιρισμούς, καθώς και ομάδες παραγωγών ή ενώσεις ομάδων παραγωγών, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με την Κοινοτική νομοθεσία, όπως αυτά ορίζονται με την κοινή Υπουργική απόφαση της παρ. 2(α) του παρόντος άρθρου - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (iii) Επενδυτικά σχέδια τυποποίησης, συσκευασίας ή συντήρησης γεωργικών ή κτηνοτροφικών προϊόντων ή προϊόντων αλιείας και ιχθυοτροφίας μη προερχόμενα από μεταποιητική δραστηριότητα, όπως αυτά ορίζονται με την κοινή Υπουργική απόφαση της παρ. 2 (α) του παρόντος άρθρου - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (iv) Επενδυτικά σχέδια γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου και βιολογικής γεωργίας, κτηνοτροφικών επιχειρήσεων εσταυλισμένου ή ημιεσταυλισμένου τύπου και αλιευτικών επιχειρήσεων (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας, όπως αυτά ορίζονται με την κοινή Υπουργική απόφαση της παρ. 2(α) του παρόντος άρθρου - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**

(β) Επενδυτικά σχέδια στο δευτερογενή τομέα:

- (i) Επενδυτικά σχέδια εξόρυξης, επεξεργασίας και εν γένει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών. Επενδυτικά σχέδια λατόμησης και αξιοποίησης μαρμάρων υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνουν εξοπλισμό κοπής και επεξεργασίας - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (ii) Μεταλλευτικά επενδυτικά σχέδια - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (iii) Επενδυτικά σχέδια στον τομέα της μεταποίησης όπως ορίζεται στην Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ) - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (iv) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής ενέργειας σε μορφή θερμού νερού ή ατμού - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (v) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής βιοκαυσίμων ή στερεών καυσίμων από βιομάζα, επενδυτικά σχέδια παραγωγής βιομάζας από φυτά, με σκοπό τη χρήση της ως πρώτης ύλης για την παραγωγή ενέργειας - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (vi) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική, τη γεωθερμική και τη βιομάζα, ανεξαρτήτως εγκατεστημένης ισχύος επενδυτικά σχέδια συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (vii) Επενδυτικά σχέδια για την αφαλάτωση θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού για την παραγωγή πόσιμου ύδατος - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (viii) Επενδυτικά σχέδια για τη μετεγκατάσταση βυρσοδεψείων από τους Νομούς Αττικής, Θεσσαλονίκης και Χανίων εντός Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ.), στις οποίες υφίστανται οι κατάλληλες υποδομές και προβλέπεται η εγκατάστασή τους - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (ix) Επενδυτικά σχέδια για την παραγωγή ή και τυποποίηση προϊόντων γεωγραφικής ένδειξης (Π.Γ.Ε.) ή και προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π.) εφόσον νίνονται από επιχειρήσεις που απευθύνονται σε παραδοσιακά ή

γίνονται από επιχειρήσεις που στεγάζονται σε παραδοσιακά ή διατηρητέα λιθόκτιστα κτίρια ή και κτιριακά συγκροτήματα βιομηχανικού χαρακτήρα - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**

(γ) Επενδυτικά σχέδια στον τομέα του τουρισμού:

- (i) Ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας τουλάχιστον τριών αστέρων (3*), πρώην Β' τάξης - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2.**
- (ii) Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας τουλάχιστον δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης ή ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει προσωρινά τη λειτουργία τους μέχρι πέντε έτη κατ' ανώτατο όριο, χωρίς στο διάστημα αυτό να έχει γίνει αλλαγή στη χρήση του κτιρίου και υπό τον όρο ότι κατά το χρόνο της προσωρινής διακοπής της λειτουργίας τους ήταν τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (iii) Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερης κατηγορίας των δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης, σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε κατηγορία δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης. Επίσης εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει προσωρινά τη λειτουργία τους για πέντε έτη κατ' ανώτατο όριο, χωρίς στο διάστημα αυτό να έχει γίνει αλλαγή στη χρήση του κτιρίου και υπό τον όρο ότι με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε κατηγορία δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (iv) Εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων που αφορά τη δημιουργία συμπληρωματικών εγκαταστάσεων με την προσθήκη νέων κοινόχρηστων χώρων, νέων χρήσεων επί κοινοχρήστων χώρων, πισίνων και αθλητικών εγκαταστάσεων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης, με σκοπό την παροχή πρόσθετων υπηρεσιών - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (v) Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (vi) Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τουλάχιστον Γ' τάξης - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (vii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (viii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός χιονοδρομικών κέντρων - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (ix) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός αξιοποίησης ιαματικών πηγών - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (x) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός τουριστικών λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες) για επενδυτικά σχέδια που γίνονται με πρωτοβουλία οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α') - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (xi) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός γηπέδων γκολφ - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (xii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων θαλασσοθεραπείας - **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (xiii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων τουρισμού υγείας -

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.

- (xiv) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (xv) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός θεματικών πάρκων που αποτελούν οργανωμένες μορφές τουρισμού οι οποίες διαφοροποιούν ή διευρύνουν το τουριστικό προϊόν και παρέχουν ολοκληρωμένης μορφής υποδομές και υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων κατ'ελάχιστον των υπηρεσιών στέγασης σίτισης, στέγασης ψυχαγωγίας και κοινωνικής μέριμνας – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (xvi) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός αυτοκινητοδρομίων απαραίτητων για την τουριστική ανάπτυξη της χώρας **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**

(δ) Επενδυτικά σχέδια στον τριτογενή τομέα

- (i) Επενδυτικά σχέδια συνεργαζόμενων εμπορικών και μεταφορικών επιχειρήσεων, υπό ενιαίο φορέα, για την δημιουργία εμπορευματικών σταθμών, εμπορευματικών κέντρων και διαμετακομιστικών κέντρων, όπως αυτά θα οριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 2(β) του παρόντος άρθρου – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (ii) Επενδυτικά σχέδια των μεταφορικών ή και εμπορικών επιχειρήσεων, υπό ενιαίο φορέα, για τη δημιουργία υποδομών αποθήκευσης, συσκευασίας και τυποποίησης καθώς και κλειστών χώρων στάθμευσης φορτηγών οχημάτων, όπως αυτά θα οριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 2(β) του παρόντος άρθρου – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (iii) Επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (iv) Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία ευρυζωνικών δικτυακών υποδομών και συναφούς εξοπλισμού που εξασφαλίζει την πρόσβαση σε πολίτες ή επιχειρήσεις, σε επίπεδο ΟΤΑ, Περιφερειών κλπ. ή άλλης γεωγραφικής περιοχής με επιχειρηματικό ενδιαφέρον – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (v) Επενδυτικά σχέδια παροχής καινοτομικών ηλεκτρονικών επικοινωνιακών και ευρυζωνικών υπηρεσιών ευρείας κλίμακας το οποίο βασίζονται στην ευρυζωνική υποδομή – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (vi) Επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης λογισμικού – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (vii) Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, δασικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας. Επίσης, επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (viii) Επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας. – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (ix) Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών ποιότητας ή και υψηλής τεχνολογίας, πιστοποιήσεων, δοκιμών ελέγχου και διακριβώσεων. – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (x) Επενδυτικά σχέδια για την ανέγερση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού, καθώς και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, κεντρικών αγορών και σφαγείων που γίνονται από επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή συνεταιρισμούς. Επίσης επενδυτικά σχέδια των ως άνω φορέων για τη μετασκευή και διαμόρφωση παλαιών βιομηχανοστασίων και λοιπών εγκαταστάσεων για χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών

λοπιων εγκαταστάσεων για χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, εκθεσιακών κέντρων, κεντρικών αγορών και σφαγείων – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**

- (xi) Επενδυτικά σχέδια επιχειρήσεων υγρών καυσίμων, αερίων καυσίμων και υγραερίων, για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή για την προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς υγρών καυσίμων αερίων καυσίμων και υγραερίων σε νησιά – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (xii) Επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης μέσω μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων σε απομονωμένες, δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες χερσαίες, νησιωτικές και παραλίμνιες περιοχές. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας ορίζονται οι περιοχές αυτές. – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (xiii) Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, όπως αυτά καθορίζονται με το άρθρο 10 του Ν. 2072/1992 και επενδυτικά σχέδια για την παροχή στέγης αυτόνομης διαβίωσης, σε άτομα με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ίδιου νόμου – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (xiv) Επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση δημόσιας χρήσης κλειστών σταθμών ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγών αυτοκινήτων χωρητικότητας τουλάχιστον σαράντα (40) θέσεων, επιπλέον εκείνων που επιβάλλει ο Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός (Γ.Ο.Κ) για την κάλυψη των μόνιμων αναγκών που προκύπτουν από τις χρήσεις του κτιρίου, εφόσον γίνονται από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δημοσίας χρήσεως, υπέργειων, υπόγειων ή και πλωτών σταθμών αυτοκινήτων. Επίσης, επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση δημόσιας χρήσης εστεγασμένων ή και ημιεστεγασμένων σταθμών φορηγών, λεωφορείων και άλλων εν γένει βαρέων οχημάτων τουλάχιστον 30 θέσεων – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3.**
- (xv) Επενδυτικά σχέδια που γίνονται από Ιερές μονές καθώς και την Ιερά Κοινότητα του Αγίου Όρους για την ανέγερση ή και εκσυγχρονισμό ξενώνων ή για τη μετατροπή κτιρίων τους σε ξενώνες, καθώς και για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό ή μετατροπή κτιρίων τους σε χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, εργαστηρίων και χειροτεχνίας – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1.**
- (ε) Ειδικά επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων που ασκούν τις δραστηριότητες των περιπτώσεων (α) έως (γ) του παρόντος:
- (i) Επενδυτικά σχέδια προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος και αφαλάτωσης θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (ii) Επενδυτικά σχέδια για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (iii) Επενδυτικά σχέδια για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι το επενδυτικό σχέδιο δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (iv) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής νέων προϊόντων ή και υπηρεσιών ή προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**

- (v) Επενδυτικά σχέδια για ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμό εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής ή ενεργειακής έρευνας. – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (vi) Επενδυτικά σχέδια εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (vii) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής καινοτομικών προϊόντων ή υπηρεσιών εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία και εμπορευματοποίησης πρωτοτύπων προϊόντων και υπηρεσιών – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (viii) Επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων ή και υπηρεσιών – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (ix) Επενδυτικά σχέδια για αγορά και εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης αποθηκών συμπεριλαμβανομένου και του αναγκαίου λογισμικού για την δημιουργία επέκταση ή και ανάπτυξη στον χώρο του βιομηχανοστασίου στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (x) Επενδυτικά σχέδια ίδρυσης ή επέκτασης βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων για την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων που έχουν αναλωθεί στην Ελλάδα, για παραγωγή πρώτων υλών και λοιπών υλικών από αυτά – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.**
- (xi) Επενδυτικά σχέδια υλοποίησης ολοκληρωμένου πολυετούς (2-5 ετών) επιχειρηματικού σχεδίου φορέων (για τους οποίους έχει παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους) των μεταποιητικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων ελαχίστου συνολικού κόστους 3.000.000 ΕΥΡΩ, και επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού ελαχίστου συνολικού κόστους 1.500.000 ΕΥΡΩ που περιλαμβάνουν τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη, καθώς και τις αναγκαίες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων, με ένα ή περισσότερους από τους ακόλουθους στόχους:
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας τους θέσης στη διεθνή αγορά,
  - Παραγωγή και προώθηση Επώνυμων Προϊόντων ή και Υπηρεσιών.
  - Καθετοποίηση παραγωγής, ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων προϊόντων, υπηρεσιών ή συμπληρωματικών προϊόντων και υπηρεσιών.
  - Παραγωγή προϊόντων ή και παροχή υπηρεσιών σημαντικά ή τελείως διαφοροποιημένων των υφιστάμενων βασικών προϊόντων ή υπηρεσιών της επιχείρησης.
  - Μεταφορά παραγωγικών - ερευνητικών δραστηριοτήτων από το εξωτερικό στην Ελληνική Επικράτεια.
  - Παραγωγή προϊόντων ή και παροχή υπηρεσιών από την σύμπραξη μη ομοειδών επιχειρήσεων (κατά προτίμηση από διαφορετικούς κλάδους) με στόχο την παραγωγή σημαντικά ή τελείως διαφοροποιημένων των υφιστάμενων προϊόντων ή υπηρεσιών των επιχειρήσεων αυτών. – **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 5.**

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ή και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ορίζονται προδιαγραφές, όροι και προϋποθέσεις για εξειδίκευση των επενδυτικών σχεδίων, των περιπτώσεων (α) έως (ε).

2. (α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα επενδυτικά σχέδια που αφορούν στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Με όμοια απόφαση επιτρέπεται να καθορίζονται προδιαγραφές, πρόσθετοι όροι, περιορισμοί και προϋποθέσεις για την εφαρμογή των ενισχύσεων στα επενδυτικά σχέδια της πιο πάνω περίπτωσης, σύμφωνα με την Κοινοτική νομοθεσία για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

(β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ή και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού καθορίζονται τα επενδυτικά σχέδια για την δημιουργία ευρυζωνικών δικτυακών υποδομών και καινοτομικών ηλεκτρονικών επικοινωνιακών και ευρυζωνικών υπηρεσιών, καθώς και τα επενδυτικά σχέδια μεταφορικών επιχειρήσεων εκμετάλλευσης μέσω μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων, λαμβανομένης υπόψη της κοινοτικής νομοθεσίας.

3. Στην ενίσχυση της επιχορήγησης του νόμου αυτού υπάγονται επιχειρηματικές δραστηριότητες, που ασκούνται στην αλλοδαπή, από νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στην κατηγορία των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ.70/2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12.1.2001 (ΕΛ 2001 L 10/33) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν βιβλία αντίστοιχα των κατηγοριών Β' και Γ' του ισχύοντος στην Ελλάδα Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.), για τα ακόλουθα επενδυτικά σχέδια:

(α) Επενδυτικά σχέδια σε όλους του κλάδους της μεταποίησης, μόνο για ίδρυση παραγωγικών μονάδων. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να εξαιρούνται της ενίσχυσης ορισμένοι κλάδοι ή υποκλάδοι της μεταποίησης.

(β) Επενδυτικά σχέδια γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου, κτηνοτροφικών επιχειρήσεων εσταβλισμένου ή ημισταβλισμένου τύπου και αλιευτικών επιχειρήσεων (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας.

4. Δεν υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου:

(α) Επενδυτικά σχέδια στους κλάδους:

(i) Χαλυβουργίας, όπως ορίζεται στο Παράρτημα Β του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια (Ανακοίνωση C (2002) 315, ΕΛ 2002 C 70/04).

(ii) Συνθετικών Ινών, όπως ορίζεται στο Παράρτημα Δ του πολυτομεακού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια.

(iii) Ναυπηγικό και ναυπηγοεπισκευαστικό, όπως ορίζεται στο πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στην ναυπηγική βιομηχανία (2003/ C 317/06).

(β) Επενδυτικά σχέδια δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών. Η απαγόρευση δεν αφορά τις θυγατρικές τους εταιρίες, καθώς και τις εταιρίες των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού.

(γ) Επιχειρήσεις που λειτουργούν με τη μορφή της κοινωνίας, της εταιρίας του αστικού δικαίου ή της κοινοπραξίας.

(δ) Επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

5. Ενισχυόμενες δαπάνες

- (α) Τα επενδυτικά σχέδια που εντάσσονται στις διατάξεις του παρόντος ενισχύονται για τις ακόλουθες δαπάνες.
- (i) Την κατασκευή, την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και τις δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
  - (ii) Την αγορά αποπερατωθισίων ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που παραμένουν σε αδράνεια και δεν χρησιμοποιούνται τουλάχιστον για δύο (2) έτη πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν ανήκουν σε προβληματική επιχείρηση, όπως ορίζεται στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (Ανακοίνωση 1999/ C 288/02) και δεν έχουν λάβει προηγούμενη κρατική ενίσχυση.
  - (iii) Την αγορά βιοτεχνικών χώρων σε τυποποιημένα βιοτεχνικά κτίρια των βιομηχανικών επιχειρηματικών περιοχών (ΒΙ.ΠΕ., Β.Ι.ΠΑ. και ΒΙΟ.ΠΑ.) και των τεχνολόγων ή τεχνολογικών πάρκων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν ανήκουν σε προβληματική επιχείρηση, όπως ορίζεται στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (Ανακοίνωση 1999/ C 288/02) και δεν έχουν λάβει προηγούμενη κρατική ενίσχυση.
  - (iv) Την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.
  - (v) Την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών, συστημάτων δημιουργίας ηλεκτρονικών αγορών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού καθώς και δαπανών εξοπλισμού για τη διασφάλιση του ηλεκτρονικού περιεχομένου.
  - (vi) Τις δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας, σύγχρονων μεθόδων και βιομηχανικών σχεδίων των παραγόμενων προϊόντων.
  - (vii) Τις δαπάνες για αποσυναρμολόγηση, μεταφορά και επανασυναρμολόγηση του υφιστάμενου εξοπλισμού, προκειμένου για επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται για περιβαλλοντικούς λόγους, εφόσον μετεγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α., λοιπές Β.Ε.ΠΕ. (ΒΙ.ΠΕ., ΒΙΟ.ΠΑ. και ΒΙ.ΠΑ.).
  - (viii) Την αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας. Την αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων μαζικής μεταφοράς προσωπικού. Την αγορά και εγκατάσταση καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού και την κατασκευή εγκαταστάσεων για τη διακίνηση υλικών και προϊόντων.
  - (ix) Την αγορά καινούργιων αυτοκινήτων-ψυγείων μόνο εφόσον αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της μονάδας.
  - (x) Την κατασκευή νέων εργατικών κατοικιών, βρεφονηπιακών σταθμών, κτιρίων ή εγκαταστάσεων, καθώς και την αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού, προοριζομένων για τη στέγαση, την αναψυχή ή τη συνεστίαση των εργαζομένων της επιχείρησης, καθώς και αιθουσών κατάρτισης προσωπικού, εφόσον αυτά γίνονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.

- (xi) Τις δαπάνες κατασκευής του βασικού δικτύου μεταφοράς του θερμού νερού ή ατμού μέχρι τον καταναλωτή, προκειμένου μόνο για τις επενδύσεις παραγωγής ενέργειας σε μορφή θερμού νερού ή ατμού.
- (xii) Τις δαπάνες σύνδεσης με το δίκτυο της ΔΕΗ προκειμένου για επενδύσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή συμπαραγωγής.
- (xiii) Τις δαπάνες κύριων προπαρασκευαστικών εργασιών της εκμετάλλευσης που αφορούν δρόμους, στοές, φρέατα και κεκλιμένα προσπέλασης και περιχάραξης, προκειμένου για μεταλλευτικές επενδύσεις και επενδύσεις εξόρυξης, επεξεργασίας και αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών.
- (xiv) Τις δαπάνες αγοράς και εγκατάστασης εξοπλισμού και μέσων μεταφοράς υγρών καυσίμων και υγραερίων στα νησιά.
- (xv) Την αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού μεταφορικών μέσων πλην του εξοπλισμού που προορίζεται για την υποδομή και την κίνησή τους, εφόσον είναι απαραίτητα για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων σε απομονωμένες, δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες περιοχές.
- (xvi) Τις δαπάνες μελετών, αγοράς καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού, εγκατάστασης και λειτουργίας των αναγκαίων υποδομών και διαδικασιών, καθώς και τα έξοδα πιστοποίησης των προϊόντων και των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας, σύμφωνα με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά πρότυπα από οργανισμούς διαπιστευμένους από τον αρμόδιο εθνικό φορέα.
- (xvii) Τις δαπάνες εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.
- (xviii) Τις δαπάνες που αφορούν τα τέλη που καταβάλλονται για τη διεθνή κατοχύρωση της εφεύρεσης από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα τέλη για την ετήσια ανανέωση της διεθνούς κατοχύρωσης της εφεύρεσης για μια πενταετία, εφόσον έχει αρχίσει να πραγματοποιείται επένδυση για τη βιομηχανική εκμετάλλευσή της, ύψους τουλάχιστον δεκαπλάσιου εκείνου των τελών.
- (xix) Τις δαπάνες για ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων για την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων που έχουν αναλωθεί στην Ελλάδα, για παραγωγή πρώτων υλών και λοιπών υλικών από αυτά.
- (xx) Δαπάνες που συνδέονται με την μεταφορά τεχνολογίας, άδειες εκμετάλλευσης ή τεχνικές γνώσεις.
- (xxi) Τις δαπάνες μελετών και τις αμοιβές συμβούλων για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τους περιορισμούς της ΕΕ. Ειδικότερα, την εκπόνηση κάθε μορφής μελετών σχετιζόμενων με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου και αναφερόμενων στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης. Επιλέξιμες είναι μελέτες όπως οργάνωση διοίκησης, αναδιοργάνωση των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμός επιχειρηματικών διαδικασιών, τυποποίησης διαδικασιών, ερευνών αγοράς, εκπόνησης μελετών προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών καθώς και συγκριτικών μελετών επιδόσεων. Οι ανωτέρω υπηρεσίες υπόκεινται στους περιορισμούς της παρακάτω περίπτωσης (γ).
- (xxii) Αγοράς ηλεκτρονικών υπολογιστών, του αναγκαίου λογισμικού και περαιτέρω ανάπτυξής του μέχρι 60% του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου, που αφορά ανάπτυξη λογισμικού.

ανάπτυξη λογισμικού.

(xxiii) ~~Δαπάνες κατασκευής δικτυακών υποδομών πρόσβασης καθώς και ειδικών βοηθητικών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού ηλεκτρονικών επικοινωνιών που αποσκοπεί στη λειτουργία του δικτύου και στην υποστήριξη της διασύνδεσής του με υφιστάμενα δίκτυα.~~

(β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ή και κατά περίπτωση με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης ορίζονται οι ενισχυόμενες δαπάνες ανά κατηγορία επένδυσης, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία. Με όμοια απόφαση δύνανται να ορίζονται και πρόσθετες κατηγορίες, όροι ή περιορισμοί ενισχυόμενων δαπανών ανά είδος επενδυτικού σχεδίου.

(γ)

Οι δαπάνες πρέπει να αφορούν πάγια στοιχεία. Επίσης μπορούν να ενισχύονται δαπάνες για άυλες επενδύσεις για αμοιβές μελετών συμβούλων σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 8% του κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Λειτουργικές δαπάνες δεν ενισχύονται.

Οι άυλες επενδύσεις θα πρέπει να αποτελούν αποσβεστέα στοιχείο του ενεργητικού που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στην ενισχυόμενη επένδυση και θα αποκτούνται από τρίτους με τους όρους που ισχύουν στην αγορά.

Οι ενισχύσεις για αμοιβές μελετών συμβούλων παρέχονται μόνο στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και δεν αφορούν «συνήθεις λειτουργικές δαπάνες αυτών.»

6. Δεν υπάγονται στις ενισχύσεις του παρόντος νόμου:

(α) Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων.

(β) Η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου.

(γ) Η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Επίσης, σε περιπτώσεις αγοράς κτιριακών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της δαπάνης που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί.

(δ) Η ανέγερση ή η επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων σε οικόπεδο που δεν ανήκει στο φορέα της επένδυσης.

Κατ' εξαίρεση μπορούν να ενισχυθούν:

(i) Η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στο φορέα της επένδυσης, εφόσον έχει παραχωρηθεί προς τούτο η χρήση του για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, την Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα ΑΕ, τις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν καθεστώς ελεύθερης ζώνης, λοιπές ΒΕΠΕ (ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΟΠΑ), την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, την Ολυμπιακά Ακίνητα ΑΕ, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, σωματεία ή ιδρύματα, καθώς και από τεχνολογικά πάρκα προκειμένου για ανέγερση ή επέκταση κτιρίων εντός τεχνολογικών πάρκων.

Επίσης η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στον φορέα της επένδυσης αλλά έχει εκμισθωθεί από το Δημόσιο, νομικά ή φυσικά πρόσωπα για χρονική διάρκεια δεκαπέντε (15) ετών, η μίσθωση έχει μεταγραφεί και ο εκμισθωτής έχει παραιτηθεί από το δικαίωμα ιδιόχρησης.

Η διάρκεια της παραχώρησης ή μίσθωσης υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής της επένδυσης που προβλέπεται στην παράγραφο 11 του άρθρου 7.

- (ii) Η πραγματοποίηση επενδύσεων θερμοκηπίων, επί γηπέδου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί ή εκμισθωθεί προς τούτο στο φορέα της επένδυσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών
- (iii) Η πραγματοποίηση επενδύσεων χιονοδρομικών κέντρων, παραγωγής ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και γηπέδων γκολφ, επί ακινήτου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί ή εκμισθωθεί προς τούτο στο φορέα της επένδυσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών.
- (iv) Η πραγματοποίηση επενδύσεων υδατοκαλλιεργειών σε αιγιαλό.

Οι μισθώσεις που προβλέπονται στη διάταξη αυτή καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο. Το γνήσιο της υπογραφής του εγγράφου βεβαιώνεται από τη δημόσια οικονομική υπηρεσία στην οποία και κατατίθεται. Μετά την κατάθεσή του το έγγραφο με το οποίο καταρτίζεται η μίσθωση μεταγράφεται στο γραφείο μεταγραφών της περιφέρειας του ακινήτου. Από τη μεταγραφή η μίσθωση έχει την ισχύ που ορίζεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.

(ε) Ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ τάξης, πριν παρέλθει πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή των νόμων 2601/1998, 1892/1990 και 1262/1982. Στην πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας, της παραγράφου αυτής, περιλαμβάνεται και το διάστημα κατά το οποίο η μονάδα λειτουργούσε ως επιχείρηση εκμετάλλευσης ενοικιαζόμενων δωματίων ή διαμερισμάτων, προκειμένου για ξενοδοχειακές μονάδες που προέκυψαν από υποχρεωτική μετατροπή μονάδας ενοικιαζόμενων δωματίων ή διαμερισμάτων. Κατ' εξαίρεση ο ανωτέρω εκσυγχρονισμός ενισχύεται για τμήματα της ξενοδοχειακής μονάδας που δεν περιλαμβάνονταν στην προηγούμενη ενίσχυση.

(στ) Ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τουλάχιστον Γ τάξης, πριν παρέλθει πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή των νόμων 2601/1998, 1892/1990 και 1262/1982. Κατ' εξαίρεση για τις οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις (campings) για τα οποία έχει υπαχθεί επένδυση εκσυγχρονισμού τους στις διατάξεις των νόμων 1262/1982, 1892/1990 και Ν.2601/98, για τα οποία υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό τους πριν παρέλθει πενταετία από την ολοκλήρωση του ήδη εγκριθέντος εκσυγχρονισμού, ο αιτούμενος εκσυγχρονισμός μπορεί να ενισχυθεί εφόσον αφορά σε διαφορετικά του προηγούμενου, τμήματα του κατασκηνωτικού κέντρου ή και στα εκσυγχρονισθέντα, εφόσον η σκοπιμότητα πραγματοποίησης περαιτέρω έργων εκσυγχρονισμού τους κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη, μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

(ζ) Η ανέγερση, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων, ενοικιαζόμενων δωματίων και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων ανεξάρτητα από την τάξη.

- (η) Η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο της αξίας μηχανημάτων και λοιπών παγίων στοιχείων.
- (θ) Επενδύσεις οι οποίες αποσκοπούν σε απλή αντικατάσταση υφιστάμενου μηχανολογικού εξοπλισμού, χωρίς να συνεπάγονται την επέκταση, την αλλαγή στο προϊόν ή την μέθοδο παραγωγής μίας

υφιστάμενης εγκατάστασης.

Άρθρο 4**Παρεχόμενες ενισχύσεις**

1. Για τα επενδυτικά σχέδια των κατηγοριών της παραγράφου 1 του άρθρου 3 παρέχονται κατά περιοχή οι ακόλουθες ενισχύσεις:

(α) Επιχορήγηση ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά το ποσοστά του πίνακα:

Κατηγορία επένδυσης	Περιοχή Α	Περιοχή Β	Περιοχή Γ	Περιοχή Δ1	Περιοχή Δ2	Περιοχή Δ3
Κατηγορία 1	0%	18%	30%	35%	40%	40%
Κατηγορία 2	0%	13%	25%	35%	35%	35%
Κατηγορία 3	40%	40%	40%	40%	40%	40%
Κατηγορία 4	30%	30%	35%	35%	40%	40%
Κατηγορία 5	35%	35%	35%	35%	35%	35%

Στα παραπάνω ποσοστά, εκτός των επενδύσεων των περιοχών όπου εξαντλείται το όριο του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων και εκτός των επενδύσεων της κατηγορίας 5, προστίθεται επιπλέον ποσοστό 5% συνολικά, εφόσον συντρέχει μία ή και περισσότερες από τις παρακάτω περιπτώσεις:

- Εγκατάσταση των επιχειρήσεων εντός Βιομηχανικών Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ)
- Ίδρυση ξενοδοχειακής μονάδας κατηγορίας 4 ή 5 αστέρων (Α ή ΑΑ τάξης)
- Μετατροπή παραδοσιακού ή διατηρητέου σε ξενοδοχειακή μονάδα
- Εκσυγχρονισμό ξενοδοχείου με αναβάθμισή του σε κατηγορία 4 ή 5 αστέρων
- Εκσυγχρονισμό ξενοδοχείου χαρακτηρισμένου παραδοσιακού ή διατηρητέου.
- Εγκατάσταση των τουριστικών επιχειρήσεων σε Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.)
- Φορέας νεοϊδρυόμενος θεωρείται η επιχείρηση όταν δεν έχει παρέλθει έτος από την σύστασή της ή την έναρξη επιτηδεύματος μέχρι το χρόνο υποβολής αίτησης υπαγωγής της. Δεν θεωρούνται νεοϊδρυόμενοι φορείς εταιρίες που προήλθαν από μετατροπή άλλης εταιρίας ή ατομικής επιχείρησης ή από συγχώνευση εταιρειών ή και ατομικών επιχειρήσεων ή εκείνες που απορρόφησαν άλλη εταιρία ή ατομική επιχείρηση ή κλάδο άλλης, καθώς και εκείνες που απορροφήθηκαν από άλλη εταιρία.

Η εναλλακτικά:

(β) Φορολογική απαλλαγή κατά τα ποσοστά του πίνακα:

Κατηγορία επένδυσης	Περιοχή Α	Περιοχή Β	Περιοχή Γ	Περιοχή Δ1	Περιοχή Δ2	Περιοχή Δ3
Κατηγορία 1	0%	50%	100%	100%	100%	100%
Κατηγορία 2	0%	50%	100%	100%	100%	100%
Κατηγορία 3	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Κατηγορία 4	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Κατηγορία 5	100%	100%	100%	100%	100%	100%

εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ παρέχεται το 50% του κατά περίπτωση ανώτατου ορίου περιφερειακής ενίσχυσης.

(γ) για το τμήμα που υπερβαίνει τα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ παρέχεται το 34% του κατά περίπτωση ανώτατου ορίου περιφερειακής ενίσχυσης.

Αν για την υπαγωγή επενδύσεων στις διατάξεις του παρόντος απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διαδικασία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής αρχίζει ύστερα από τη λήψη της έγκρισης αυτής.

6. Στον τομέα αυτοκινητοβιομηχανίας όπως αυτός ορίζεται στο παράρτημα Γ του πολυτομεακού πλαισίου προς τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια, το ανώτερο ποσό ενίσχυσης, σε επενδύσεις με ενισχυόμενο κόστος άνω των 50.000.000 € ή σε επενδύσεις των οποίων η ενίσχυση υπερβαίνει τα 5.000.000 € σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης, θα ισούται με το 30% του ανώτατου ορίου της περιφερειακής ενίσχυσης που προβλέπεται από τον εγκεκριμένο από την ΕΕ Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

7. Για τα επενδυτικά σχέδια των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 3, που πραγματοποιούνται στην αλλοδαπή, παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης το ποσοστό της οποίας ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών σύμφωνα με την Κοινοτική Νομοθεσία.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για τη χορήγηση των ενισχύσεων

1. (α) Στις ενισχύσεις του παρόντος νόμου υπάγονται επενδυτικά σχέδια τα οποία υπερβαίνουν το ελάχιστο ύψος κατά περίπτωση ως κατωτέρω:

Για μεγάλες επιχειρήσεις, 500.000 ευρώ

Για μεσαίες επιχειρήσεις, 250.000 ευρώ

Για μικρές επιχειρήσεις, 150.000 ευρώ

Για πολύ μικρές επιχειρήσεις, 100.000 ευρώ

Το μέγεθος των επιχειρήσεων καθορίζεται βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ.70/2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12.1.2001 (ΕΛ 2001 L 10/33) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ελάχιστο όριο της παραγράφου αυτής, καθώς και να ορίζεται διαφορετικό ελάχιστο ύψος ενισχυόμενων επενδύσεων για ορισμένους κλάδους οικονομικών δραστηριοτήτων ή για περιοχές που παρουσιάζουν προβλήματα αναπτύξεως και απασχολήσεως.

(β) Ειδικότερα στην ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής υπάγονται επενδυτικά σχέδια εκσυγχρονισμού βιοτεχνικών μονάδων που πραγματοποιούνται από πολύ μικρές επιχειρήσεις, τα οποία υπερβαίνουν το ελάχιστο ύψος των 30.000 ευρώ.

(γ) Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν σωρευτικά για μια πενταετία το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ για επενδύσεις που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία.

2. Νομική μορφή των υπαγόμενων επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις των οποίων επενδυτικά σχέδια ύψους άνω των 200.000 ευρώ, υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος νόμου, υποχρεούνται το αργότερο μέχρι την εκταμίευση της πρώτης δόσης της

ενίσχυσης, να λειτουργούν με μορφή εμπορικής εταιρίας ή συνεταιρισμού.

Ιερές μονές και η Ιερά Κοινότητα του Αγίου Όρους για την πραγματοποίηση των επενδύσεων δεν υποχρεούνται σε σύσταση εταιρίας.

3. Ίδια συμμετοχή του επενδυτή.

A.(α) Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 25% των ενισχυόμενων δαπανών.

(β) Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση που έχει εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής, δεν είναι δυνατόν να μειωθεί μετά την έκδοση απόφασης αυτής.

(γ) Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς της ενίσχυσης της επιχορήγησης ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης αποτελεί ίδιο κεφάλαιο για τις ατομικές επιχειρήσεις και τις ιερές μονές και εταιρικό κεφάλαιο για τις λοιπές. Προκειμένου περί συνεταιρισμών, ως ίδια συμμετοχή νοείται για μεν τους νεοϊδρυόμενους το ποσό της αύξησης του κεφαλαίου τους ή το αποθεματικό που σχηματίζεται για το σκοπό αυτό. Για τις λοιπές περιπτώσεις ως ίδια συμμετοχή του επενδυτή νοείται για μεν τις νεοϊδρυόμενες εταιρίες το καταβεβλημένο κεφάλαιό τους, για δε τις υφιστάμενες το ποσό της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους που προκύπτει από νέες σε μετρητά εισφορές των εταιρών ή κατά περίπτωση τα φορολογηθέντα αποθεματικά, όπως αυτά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, εκτός του τακτικού, χωρίς να απαιτείται αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση πενταετίας από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Τα αποθεματικά αυτά εμφανίζονται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Σε περίπτωση διανομής τους πριν την παρέλευση πενταετίας επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 10. Τα φορολογηθέντα (έκτακτα) αποθεματικά επιχείρησης αποτελούν ίδια συμμετοχή στην επένδυση, εφόσον κατά το στάδιο αξιολόγησης της επένδυσης ελέγχεται και διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης μετά την αφαίρεση των ποσών των διαθεσίμων της που πρόκειται να αποτελέσουν την ίδια συμμετοχή.

Για τις επενδύσεις της υποπερίπτωσης (χι) της περίπτωσης (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για τον υπολογισμό της ίδιας συμμετοχής λαμβάνεται υπόψη μόνο το σκέλος της επένδυσης που αφορά σε επενδύσεις παγίων.

(δ) Η αύξηση του εταιρικού ή συνεταιριστικού κεφαλαίου υφιστάμενων εταιριών ή συνεταιρισμών πρέπει να γίνεται μετά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος.

Η αύξηση του κεφαλαίου των Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. μπορεί να γίνεται και πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκε μέσα στους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής με αποκλειστικό, βάσει της σχετικής απόφασης της γενικής συνέλευσης των μετόχων ή των εταιρών αντίστοιχα, σκοπό τη χρησιμοποίηση του νέου κεφαλαίου ως ίδια συμμετοχή, στη συγκεκριμένη επένδυση και ότι, μέχρι το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης ή του σχεδίου το κεφάλαιο αυτό αποδεδειγμένα υφίσταται με τη μορφή διαθεσίμων της εταιρίας και δεν έχει αναλωθεί.

B. Στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής ή της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, τουλάχιστον το 25% του κόστους πρέπει να καλύπτεται από χρηματοδοτική συμβολή του φορέα της επένδυσης που εντάσσεται σε ίδια κεφάλαια ή δάνεια υπό την προϋπόθεση ότι να

συνίσταται σε ίσα κεφάλαια ή οανείο, στο την προϋπόθεση ότι το τμήμα αυτό δεν συνοδεύεται από καμία κρατική ενίσχυση.

4. Αναμόρφωση ενισχυόμενου κόστους επένδυσης .

Με την απόφαση πιστοποίησης της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας είναι δυνατόν, μετά από αίτηση του επενδυτή να αναμορφωθεί το ενισχυόμενο κόστος αυτής, το οποίο σε περίπτωση αύξησης δεν δύναται να υπερβεί το 15% αυτού που έχει εγκριθεί. Για τον καθορισμό του ποσού της αναμόρφωσης του κόστους της επένδυσης, λαμβάνονται υπόψη οι ανατιμήσεις και διαφοροποιήσεις που τυχόν προέκυψαν στα επί μέρους στοιχεία κόστους της επένδυσης κατά τη διάρκεια της υλοποίησης.

5. Προθεσμία ολοκλήρωσης – Δυνατότητα παράτασης προθεσμίας ολοκλήρωσης επένδυσης.

Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης, μπορεί να παρατείνεται για δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, υπό τις προϋποθέσεις ότι (α) η υποβολή του αιτήματος γίνεται το αργότερο εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης που καθορίστηκε αρχικά στην απόφαση υπαγωγής και (β) έχει πραγματοποιηθεί το πενήντα τοις εκατό (50%) του εγκριθέντος έργου.

Αν διακοπούν ή καθυστερήσουν οι εργασίες για λόγους ανωτέρας βίας, η προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης μπορεί να παρατείνεται για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης. Στις περιπτώσεις που η ανωτέρα βία ανακύπτει κατά τη διάρκεια της προθεσμίας ολοκλήρωσης που καθορίστηκε αρχικά με την απόφαση υπαγωγής, το σχετικό αίτημα πρέπει να υποβληθεί μόνο εντός της προθεσμίας ολοκλήρωσης που καθορίστηκε αρχικά στην απόφαση υπαγωγής χωρίς να απαιτείται η πραγματοποίηση του 50% του εγκριθέντος έργου.

Αν χωρίς να συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας η επένδυση ολοκληρωθεί εντός έξι μηνών από τη λήξη της αρχικής ή κατα παράταση προθεσμίας, η ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας επιτρέπεται να πιστοποιηθεί εφόσον κατατεθεί σχετική αίτηση για πιστοποίηση κατά τις διατάξεις της περίπτωσης β παραγράφου 1 του άρθρου 8 και ενισχύονται μόνο οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν εμπρόθεσμα.

6. Έναρξη υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων.

(α) Η έναρξη των επενδυτικών σχεδίων του παρόντος, επιτρέπεται να γίνεται μετά την υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος και των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

(β) Επενδυτικές δαπάνες που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης υπαγωγής δεν συνυπολογίζονται στο επιχορηγούμενο κόστος ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή.

(γ) Η έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης πριν τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του επενδυτή και δεν δεσμεύει την κρίση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής ούτε την απόφαση της Διοίκησης σχετικά με την υπαγωγή ή μη αυτής στις διατάξεις του παρόντος.

(δ) Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση υποβολής αίτησης υπαγωγής από φορείς, μονάδες των οποίων έχουν πληγεί από πυρκαγιές, πλημμύρες ή άλλα φυσικά φαινόμενα, για επενδύσεις τους που σχετίζονται με την αποκατάσταση των μονάδων που επλήγησαν, τα επενδυτικά έργα, συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και λοιπές εργασίες, που πραγματοποιήθηκαν κατά το διάστημα από το χρόνο που συνέβη η πυρκαγιά ή το φυσικό φαινόμενο που προκάλεσε τη ζημιά μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκαν

μέσα σε διάστημα δώδεκα (12) μηνών κατ' ανώτατο όριο πριν από την υποβολή της αίτησης αυτής και ότι η αίτηση υπεβλήθη εντός έτους από το ζημιογόνο γεγονός.

7. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για το επενδυτικό δάνειο.

Αν στο προτεινόμενο για ενίσχυση επενδυτικό σχέδιο προβλέπεται και η χρησιμοποίηση δανείου, αυτό πρέπει:

- (i) να είναι τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας,
- (ii) να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού,
- (iii) να λαμβάνεται για την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή σύμβαση και
- (iv) να έχει εγκριθεί από τη χρηματοδοτούσα τράπεζα ή το χρηματοδοτικό οργανισμό, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του παρόντος. Το σχετικό έγγραφο της έγκρισής του πρέπει να αναφέρει τους όρους χορήγησης του δανείου και συγκεκριμένα το ύψος του, τη διάρκειά του, το επιτόκιο, την περίοδο χάριτος και τις εξασφαλίσεις για την παροχή του και να περιλαμβάνεται στον υποβαλλόμενο με την αίτηση υπαγωγής φάκελο.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε συνάλλαγμα.

8. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού.

(α) Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης για πρόγραμμα απόκτησης της χρήσης καινούργιου σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού παρέχεται υπό την προϋπόθεση ότι μετά τη λήξη της μίσθωσης ο εξοπλισμός θα περιέρχεται στην κυριότητα της επιχείρησης. Ο όρος αυτός πρέπει να περιλαμβάνεται στη σχετική σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

(β) Η διάρκεια της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε (5) έτη.

9. Προϋποθέσεις περιορισμοί και όροι παροχής ενισχύσεων βάσει της δημιουργούμενης απασχόλησης.

(α) Η επιδότηση αφορά τις συνδεόμενες με την πραγματοποίηση της επένδυσης θέσεις απασχόλησης. Θέσεις απασχόλησης συνδεόμενες με την επένδυση θεωρούνται οι νέες θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται μέσα στην πρώτη τριετία από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης για την εξυπηρέτησή της, καθώς και οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται κατά το ίδιο χρονικό διάστημα λόγω της αύξησης του συντελεστή αξιοποίησης του δυναμικού παραγωγής που οφείλεται στην εν λόγω επένδυση.

Η δημιουργούμενη απασχόληση αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση των θέσεων πλήρους ή μερικής απασχόλησης επιπλέον των υφιστάμενων κατά το χρόνο ολοκλήρωσης.

(β) Η ενίσχυση καταβάλλεται επί του μισθολογικού κόστους για το σύνολο των συνδεόμενων με την επένδυση θέσεων απασχόλησης και παρέχεται για τα δύο πρώτα έτη από την δημιουργία της κάθε θέσης απασχόλησης. Το μισθολογικό κόστος περιλαμβάνει το μισθό πριν από την αφαίρεση φόρων καθώς και τις υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

10. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις που αφορούν στην παραγωγή προϊόντων εξοπλισμού

σε επενδύσεις που αφορούν στην παραγωγή προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, καθώς και σε επενδύσεις ή προγράμματα επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, της υποπερίπτωσης (viii) της περίπτωσης (δ) και της υποπερίπτωσης (iv) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

(α) Για το χαρακτηρισμό των προϊόντων ή υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας γνωμοδοτεί, με βάση το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο, η Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων της Γενικής Γραμματείας Ανάπτυξης (Γ.Γ.Α.) του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης ή του προγράμματός στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες εξέτασης για το χαρακτηρισμό των προϊόντων ή υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

(β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι επενδύσεις για την παροχή υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

Με τη γνωμοδότηση της προηγούμενης περίπτωσης α' η Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων γνωμοδοτεί και για την πλήρωση ή μη των ως άνω προδιαγραφών στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, προκειμένου να είναι δυνατή για αυτές η εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος νόμου.

11. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια που αφορούν στην παραγωγή των νέων προϊόντων ή υπηρεσιών της υποπερίπτωσης (iv) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

(α) Ως νέα προϊόντα θεωρούνται αυτά που, κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του παρόντος, δεν παράγονται από άλλες παραγωγικές μονάδες της χώρας αυτούσια ή παραλλαγμένα.

(β) Για το χαρακτηρισμό των προϊόντων ως νέων γνωμοδοτεί, με βάση το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο, η Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Α. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης. Με την κοινή απόφαση της περίπτωσης β' της παραγράφου 10 καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες εξέτασης από τη Γ.Γ.Α. του χαρακτηρισμό των προϊόντων ως νέων.

12. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης λογισμικού της υποπερίπτωσης (vi) της περίπτωσης δ' και της υποπερίπτωσης (xi) της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 3.

(α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης ορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι επιχειρήσεις αυτές, καθώς και τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να συνοδεύουν το φάκελο που υποβάλλεται από αυτές για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος.

(β) Ο χαρακτηρισμός τους ως επενδύσεων ανάπτυξης λογισμικού γίνεται με γνωμοδότηση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Α. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης.

13. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε: (i) επενδύσεις για τη δημιουργία εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας και (ii) επενδύσεις ανάπτυξης τεχνολογιών και

βιομηχανικών σχεδίων της υποπερίπτωσης (vii) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Για το χαρακτηρισμό εκδίδεται γνωμοδότηση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Α. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης ή προγράμματος στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης

14. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων, στις επενδύσεις περιβαλλοντικού και ενεργειακού χαρακτήρα των υποπεριπτώσεων (i), (ii) και (iii) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

(α) Προκειμένου για επενδύσεις που αφορούν σε προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος, για το χαρακτηρισμό τους αποφαινεται το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο από την αρμόδια υπηρεσία αξιολόγησης της επένδυσης ή του προγράμματος.

(β) Προκειμένου για επενδύσεις που αφορούν σε εξοικονόμηση ενέργειας, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση ή το πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αφορά στον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά στον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης - λειτουργίας της μονάδας και ότι από την επένδυση ή το πρόγραμμα προκύπτει μείωση τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) της καταναλισκόμενης ενέργειας.

(γ) Προκειμένου για τις επενδύσεις ή προγράμματα των υποπεριπτώσεων (ii) και (iii) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3, για το χαρακτηρισμό τους γνωμοδοτεί η Γενική Γραμματεία Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης, εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας.

15. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων, στις επενδύσεις που αφορούν στην παραγωγή καινοτομικών προϊόντων, και εμπορευματοποίησης προτύπων προϊόντων καθώς και στην εισαγωγή καινοτομικών στην παραγωγική διαδικασία της υποπερίπτωσης (vii) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

(α) Για τις ανάγκες του παρόντος, ως καινοτομία ορίζεται η εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης για τη δημιουργία νέων ή βελτιωμένων προϊόντων και διαδικασιών και υπηρεσιών που χρήζουν άμεσης παραγωγικής και εμπορικής αποδοχής. Αποδεκτά πεδία καινοτομίας ορίζονται αυτά που αφορούν προϊόντα, υπηρεσίες, παραγωγική διαδικασία και ανάπτυξη τεχνολογίας.

(β) Στην περίπτωση επιχειρηματικών σχεδίων καινοτομίας αξιολογείται η πρωτοτυπία, η εστίαση και αποσαφήνιση του βέλτιστου πεδίου εφαρμογής ή συγκεκριμένης εφαρμογής της καινοτομικής ιδέας, ο βαθμός βελτίωσης των τεχνικών και των οικονομικών μεγεθών του στοχευόμενου προϊόντος και παραγωγικής διαδικασίας και υπηρεσίας, η ύπαρξη και χρήση ή η εξασφάλιση χρήσης μεμονωμένων ή συνδυασμών υπάρχοντων πατεντών και διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας η ύπαρξη και αξιοποίηση αξιόπιστων αποτελεσμάτων έρευνας και ανάπτυξης, η πρωτοτυπία συνδυασμού τεχνογνωσίας από διαφορετικές περιοχές και κλάδους, και ο βαθμός εξασφάλισης πώλησης των προϊόντων και υπηρεσιών ή ο βαθμός εξασφάλισης χρήσης των διαδικασιών. Η ύπαρξη πιστοποιητικού από τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.) για πρωτοτυπία και δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αποτελεί θετικό αλλά όχι καθοριστικό ή απαραίτητο παράγοντα για την αξιολόγηση και υπαγωγή της προτεινόμενης επένδυσης

στην κατηγορία καινοτομία.

(γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης καθορίζονται και συμπληρώνονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες εξέτασης από την Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνομημένων της Γ.Γ.Α. για το χαρακτηρισμό προϊόντων, παραγωγικών διαδικασιών και υπηρεσιών ως καινοτομικά.

Ο χαρακτηρισμός των επενδύσεων αυτών γίνεται με σχετική γνωμοδότηση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνομημένων της Γ.Γ.Α. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Με την κοινή απόφαση της περίπτωσης β' της παραγράφου 10 καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες εξέτασης από τη Γ.Γ.Α. του χαρακτηρισμού των προϊόντων ως καινοτομικών και των επενδύσεων ως καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.

16. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την ένταξη επενδύσεων για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων, που προβλέπονται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

(α) Επενδύσεις για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων μπορούν να ενισχυθούν μόνον εφόσον πραγματοποιούνται:

(i) Στις Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.), όπως ορίζονται με τον Ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254/Α).

(ii) Στα τμήματα των ενισχυόμενων περιοχών της Επικράτειας που δεν περιλαμβάνονται στην κοινή απόφαση της επόμενης περίπτωσης β'. Για να είναι δυνατή η ενίσχυση για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων στα τμήματα αυτά της Επικράτειας πρέπει: (α) η επένδυση να πραγματοποιείται σε ζώνη τουρισμού - αναψυχής χαρακτηριζόμενη έτσι σύμφωνα με τα κριτήρια της χωροταξικής ή πολεοδομικής πολιτικής και (β) να εξασφαλίζεται η απαιτούμενη κατάλληλη υποδομή για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της ξενοδοχειακής μονάδας. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών διαπιστώνεται κατά περίπτωση με ειδική γνωμάτευση του Ε.Ο.Τ., η οποία εκδίδεται από τον εν λόγω Οργανισμό και προσκομίζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.

(β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας-Οικονομικών, Τουριστικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται κάθε δύο (2) χρόνια και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα των δύο (2) χρόνων, μπορεί να καθορίζονται τμήματα της Επικράτειας που παρουσιάζουν υπερσυγκέντρωση τουριστικής δραστηριότητας, στα οποία δεν έχουν εφαρμογή οι ενισχύσεις της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του μισθολογικού κόστους του παρόντος για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων.

17. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις, επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Για να είναι δυνατή η ενίσχυσή τους, πρέπει τα κτίρια αυτά, είτε βρίσκονται σε χαρακτηρισμένο διατηρητέο ή παραδοσιακό οικισμό είτε όχι, να έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα από το Υπουργείο Πολιτισμού ή από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Δημοσίων Έργων ή ως παραδοσιακά από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή τον Ε.Ο.Τ..

18. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων ή τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης καθορίζονται, το είδος και η έκταση των έργων που πρέπει να περιλαμβάνονται στον εκσυγχρονισμό της ξενοδοχειακής μονάδας ή των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), για να θεωρείται αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος.

19. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις συνεδριακών κέντρων, χιονοδρομικών κέντρων, κέντρων θαλασσοθεραπείας, κέντρων τουρισμού υγείας, κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών και θεματικών πάρκων, της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Τουριστικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι ως άνω μονάδες. Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη, στις ενισχύσεις του παρόντος, των επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των παραπάνω μονάδων συνοδεύονται υποχρεωτικά από έγκριση του Ε.Ο.Τ. για την πλήρωση των κατά περίπτωση προδιαγραφών.

20. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες) και γηπέδων γκολφ, της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη, στις ενισχύσεις του παρόντος, των επενδύσεων λιμένων σκαφών αναψυχής και γηπέδων γκολφ, συνοδεύονται υποχρεωτικά από έγκριση της Γενικής Διεύθυνσης Στήριξης Λιμένων Αναψυχής του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης αντίστοιχα για τη δημιουργία ή την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό τους.

21. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, καθώς και μονάδων παροχής στέγης αυτόνομης διαβίωσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες, της υποπερίπτωσης (xiii) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη, στις ενισχύσεις του παρόντος, επενδύσεων των παραπάνω επιχειρήσεων συνοδεύονται υποχρεωτικά από την κατά περίπτωση απαιτούμενη έγκριση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 10 και 30 του Ν. 2072/1992 (ΦΕΚ 125 Α') αντίστοιχα.

22. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ίδρυσης δημόσιας χρήσης σταθμών αυτοκινήτων της υποπερίπτωσης (xiv) περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

(α) Οι επενδύσεις των επιχειρήσεων αυτών πρέπει να αφορούν στη δημιουργία δημόσιας χρήσης εστεγασμένων σταθμών αυτοκινήτων.

(β) Πρέπει να διασφαλίζεται η καταλληλότητα του συγκεκριμένου χώρου και της περιοχής εγκατάστασης του σταθμού αυτοκινήτων σε σχέση με τις ανάγκες στάθμευσης.

(γ) Η δημιουργία και λειτουργία του σταθμού αυτοκινήτων στο συγκεκριμένο χώρο πρέπει να συμβιβάζεται με τις λοιπές υφιστάμενες ή και προγραμματισμένες λειτουργίες της περιοχής εγκατάστασης.

(δ) Το επενδυτικό σχέδιο για την ίδρυση δημόσιας χρήσης σταθμών αυτοκινήτων να λειτουργεί ανεξάρτητα και αυτοτελώς και να μην εξαρτάται

αυτοκινήτων να λειτουργεί ανεξάρτητα και αυτοτελώς και να μην εξυπηρετεί παρακείμενη επιχείρηση της οποίας η λειτουργία δημιουργεί συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ατόμων και η οποία ανήκει στον αυτό φορέα στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος της.

(ε) Η συνδρομή των προϋποθέσεων των περιπτώσεων (β) και (γ) πιο πάνω πιστοποιείται από τους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης για τις περιοχές αρμοδιότητάς τους ή των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (τέως Π.Υ.Δ.Ε.), για τις υπόλοιπες περιοχές της Επικράτειας. Η έγκριση αυτή, καθώς και η σχετική άδεια του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών και των κατά περίπτωση Διευθύνσεων Συγκοινωνιών των οικείων νομαρχιών συνοδεύει υποχρεωτικά τις αιτήσεις των φορέων για ένταξη στις ενισχύσεις του παρόντος, των επενδυτικών σχεδίων ίδρυσης τέτοιων σταθμών.

23. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος σε επενδύσεις παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας, ή επιχειρήσεων συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, της υποπερίπτωσης (vi) της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη, στις ενισχύσεις του παρόντος, επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας συνοδεύονται υποχρεωτικά από την άδεια εγκατάστασης του Υπουργείου Ανάπτυξης.

24. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε μεταλλευτικές επενδύσεις και επενδύσεις εξόρυξης και θραύσης αδρανών υλικών της υποπερίπτωσης (i) της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Για τις επενδύσεις της παραπάνω περίπτωσης, η αρμόδια διεύθυνση της οικείας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ελέγχει την ισχύ ή μη της άδειας εκμετάλλευσης της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας των εγκαταστάσεων εντός (1) μηνός από την διαβίβαση του φακέλου της επένδυσης η και του προγράμματος.

25. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις εξόρυξης επεξεργασίας και εν γένει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών και μεταλλευτικές επενδύσεις, της υποπερίπτωσης (i) της περίπτωσης (α) και των υποπεριπτώσεων (i) και (ii) της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του άρθρου 3.

Για τις επενδύσεις των παραπάνω περιπτώσεων γνωμοδοτεί η Γενική Γραμματεία Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης για την ισχύ ή μη των δικαιωμάτων μεταλλοκτησίας, της άδειας εκμετάλλευσης και της άδειας λειτουργίας των εγκαταστάσεων, εντός ενός (1) μηνός από τη διαβίβαση του φακέλου της επένδυσης ή και του προγράμματος.

26. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής.

(α) Το αφορολόγητο αποθεματικό της απαλλαγής υπολογίζεται με βάση τα καθαρά κέρδη, που δηλώνονται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία και εμφανίζονται στον ισολογισμό και τα οποία προέρχονται από το σύνολο των δραστηριοτήτων του φορέα είτε αυτές περιλαμβάνονται στις υπαγόμενες στο παρόντα Νόμο δραστηριότητες είτε όχι και ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία αυτές ασκούνται, μετά την αφαίρεση των κερδών που απαλλάσσονται της φορολογίας εισοδήματος, των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της χρήσης που

διανεμονται πραγματικά η αναλαμβάνονται από τους εταιρους ή τον επιχειρηματία. Προκειμένου για ΑΕ και ΕΠΕ για τον υπολογισμό του κατά το παραπάνω τακτικού αποθεματικού και των διανεμόμενων ποσών γίνεται αναγωγή των ποσών αυτών με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., η φορολογική απαλλαγή πραγματοποιείται από τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με την αρχική δήλωση, αφού αφαιρεθούν οι απολήψεις.

(β) Σχηματίζεται από τα κέρδη της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία έγινε η επένδυση. Αν δεν πραγματοποιηθούν κέρδη κατά τη διαχειριστική αυτή περίοδο ή αν αυτά που πραγματοποιήθηκαν δεν επαρκούν, το αφορολόγητο αποθεματικό σχηματίζεται από τα κέρδη των αμέσως επόμενων διαχειριστικών περιόδων μέχρι να καλυφθεί το ποσοστό της αξίας της ενισχυόμενης επένδυσης ή της αξίας κτήσης του εξοπλισμού που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση και οι οποίες δεν μπορούν να υπερβούν τις (10) διαχειριστικές περιόδους.

(γ) Προκειμένου για επενδύσεις, που η υλοποίηση τους διαρκεί πέραν της μίας (1) διαχειριστικής περιόδου, παρέχεται η δυνατότητα σχηματισμού αφορολόγητου αποθεματικού από τα κέρδη της κάθε διαχειριστικής περιόδου, για τις δαπάνες των επενδύσεων που γίνονται μέσα σε αυτή και υπο την προϋπόθεση ότι η επένδυση ολοκληρώνεται εντός πενταετίας από τον χρόνο έναρξής της. Όταν ο εξοπλισμός αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση, το αφορολόγητο αποθεματικό υπολογίζεται επί του τμήματος της αξίας κτήσης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στα μισθώματα που καταβλήθηκαν στην οικεία διαχειριστική περίοδο και με την προϋπόθεση ότι η επένδυση ή το πρόγραμμα ολοκληρώνεται εντός πενταετίας από το χρόνο έναρξής της και μετά τη λήξη της σύμβασης ο εξοπλισμός θα περιέρχεται στην κυριότητα της επιχείρησης.

(δ) Το αφορολόγητο αποθεματικό της απαλλαγής εμφανίζεται σε ξεχωριστούς λογαριασμούς στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

(ε) Οι φορείς που εφαρμόζουν την ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής υποχρεούνται στην τήρηση πρόσθετων βιβλίων, τα οποία ορίζονται από το Π.Δ. 186/1982 (ΦΕΚ 84/Α).

27. Στο καθεστώς ενισχύσεων του παρόντος για την πραγματοποίηση επενδύσεων του άρθρου 3 παράγραφος 3 στην αλλοδαπή υπάγονται μόνον οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ.70/2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12.1.2001 (ΕΛ 2001 L 10/33).

Δεν υπάγονται στο ανωτέρω καθεστώς επιχειρήσεις ή παραγωγική δραστηριότητα των οποίων επηρεάζει αρνητικά αντίστοιχη δραστηριότητα που ασκείται στην Ελλάδα με συνέπεια τη μείωση της απασχόλησης και τη μείωση των εξαγωγών, καθώς και επιχειρήσεις οι οποίες έχουν διακόψει ή μειώσει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα στην Ελλάδα κατά τα αναφερόμενα στην επόμενη παράγραφο, στο χρονικό διάστημα της τελευταίας τριετίας πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.

Οι φορείς επενδύσεων στην αλλοδαπή, οι οποίοι υπάγονται στο καθεστώς ενισχύσεων του παρόντος, δεν επιτρέπεται να διακόπτουν ή να μειώνουν με οποιονδήποτε τρόπο την τυχόν άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκείται από τους ίδιους ή μέσω συνδεδεμένων με αυτούς επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

α) Ως μείωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας νοείται και η μείωση των θέσεων εργασίας.

β) Ως συνδεδεμένη επιχείρηση νοείται κάθε επιχείρηση η οποία μπορεί να ασκήσει κυρίαρχη επιρροή σε άλλη επιχείρηση ή υπόκειται στην κυρίαρχη επιρροή μιας άλλης επιχείρησης λόγω ιδιοκτησίας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που διέπουν τη λειτουργία της. Η κυρίαρχη επιρροή τεκμαίρεται όταν μία επιχείρηση έναντι μιας άλλης επιχείρησης, άμεσα ή έμμεσα:

(i) κατέχει την πλειοψηφία του καλυφθέντος κεφαλαίου

της επιχείρησής ή

- (ii) διαθέτει την πλειοψηφία των ψήφων που συνδέονται με τα μερίδια τα οποία εκδίδει η επιχείρηση ή
- (iii) μπορεί να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας της επιχείρησης.

Κατάλογος συνδεδεμένων επιχειρήσεων, που τυχόν υπάρχουν, επισυνάπτεται στην αίτηση υπαγωγής.

Από την υπαγωγή και για μία πενταετία από την έκδοση της απόφασης πιστοποίησης της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, αν διαπιστωθεί παράβαση των παραπάνω υποχρεώσεων ή απόκρυψη τέτοιων παραβάσεων, ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής και επιστρέφεται το σύνολο ή μέρος της τυχόν καταβληθείσας επιχορήγησης μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

28. Με Προεδρικό Διάταγμα ορίζονται όροι ή προϋποθέσεις ή περιορισμοί ή παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου στην παροχή ενισχύσεων, που επιβάλλονται κάθε φορά από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την παροχή εθνικών ενισχύσεων σε συγκεκριμένους τομείς ή κατηγορίες επενδύσεων.

Με όμοιο Προεδρικό Διάταγμα μπορεί να καθορίζονται τυχόν διαφορετικές ή και πρόσθετες διαδικασίες και δικαιολογητικά για την υποβολή και εξέταση επενδύσεων και γενικά για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος ή να αποκλείονται των ενισχύσεων, συγκεκριμένοι τομείς ή κλάδοι ή κατηγορίες δραστηριοτήτων ή επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων, λόγω καθιέρωσης ή θέσπισης ανάλογων όρων και απαγορεύσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 6

Κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς των ενισχύσεων

1. Η υπαγωγή στο καθεστώς ενισχύσεων γίνεται με τα ακόλουθα κριτήρια:

(α) Κριτήρια αξιολόγησης επενδυτικού φορέα:

- (i) Τα χαρακτηριστικά του φορέα και ειδικότερα η εμπειρία του, η κλίμακα και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του στο παρελθόν, η φερεγγυότητα και οικονομική του επιφάνεια. Εξετάζονται, επίσης, ο δυναμισμός και η επιτυχία στις προγενέστερες και υφιστάμενες δραστηριότητες των εταίρων που ελέγχουν την πλειοψηφία των συμφερόντων της. Στην περίπτωση νεοϊδρυόμενου φορέα εξετάζονται ο δυναμισμός και η επιτυχία στις προγενέστερες και υφιστάμενες δραστηριότητες των εταίρων που ελέγχουν την πλειοψηφία των συμφερόντων του.
- (ii) Η δυνατότητα διάθεσης των ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της επιχείρησης και συγκεκριμένα την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση και του αναγκαίου κεφαλαίου κίνησης.

(β) Κριτήρια οικονομοτεχνικής αξιολόγησης επενδυτικών προτάσεων και βιωσιμότητας της επένδυσης:

- (i) Η πληρότητα του επιχειρηματικού σχεδιασμού και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης και η οργάνωση της επιχείρησης που την πραγματοποιεί.
- (ii) Η προοπτική δυναμικής ανάπτυξης του κλάδου στον οποίο πραγματοποιείται η επένδυση

υλών στο βιομηχανικό κόστος παραγωγής ανά μονάδα προϊόντος.

(iii) Ειδικά κριτήρια αξιολόγησης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού:
Δημιουργία εγκαταστάσεων ειδικών μορφών τουρισμού.

- Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων ή οικιών σε ξενοδοχειακές μονάδες.
- Η δυνατότητα λειτουργίας της μονάδας πέραν της τουριστικής περιόδου της ευρύτερης περιοχής.
- Αναβάθμιση σε ανώτερη κατηγορία αστερών (*) προκειμένου για επενδύσεις εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων καθώς και σε ανώτερη τάξη προκειμένου για τουριστικές οργανωμένες κατασκηνώσεις.

(iv) Ειδικά κριτήρια αξιολόγησης επενδύσεων στον τομέα παροχής υπηρεσιών.

- Ο χαρακτηρισμός των υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.
- Ανάπτυξη λογισμικού, ανάπτυξη τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων και εργαστήρια εφαρμοσμένης έρευνας.
- Η εισαγωγή καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.
- Κέντρα αποθεραπείας και αποκατάστασης και στέγες αυτόνομης διαβίωσης για άτομα με ειδικές ανάγκες.

(ε) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία, η βαθμολόγηση, ο αριθμός και ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων της παραγράφου αυτής ανα τομέα δραστηριότητας, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της. Με όμοια απόφαση καθορίζεται και το κοινό και για τις τέσσερις κατηγορίες των περιπτώσεων α' έως και δ' πιο πάνω ελάχιστο ποσοστό του συνόλου των βαθμών των κοινών και ειδικών κριτηρίων κάθε τομέα πάνω από το οποίο κάθε επένδυση ή πρόγραμμα εγκρίνεται αμέσως κατά την εξέταση και βαθμολόγησή του, εφόσον το διατιθέμενο κονδύλι επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης επαρκεί, αν είναι κατώτερο το επενδυτικό σχέδιο απορρίπτεται.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης επιτρέπεται να καθοριστούν επιπρόσθετα ειδικά κριτήρια για τα επιχειρηματικά σχέδια της υποπερίπτωσης (xi) της περίπτωσης ε' και για τις ειδικές επενδύσεις των υποπεριπτώσεων (vi), (vii), (viii), (ix) και (x) της περίπτωσης ε' καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3, που εξετάζονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία, η βαθμολόγηση, ο ανάλογος τρόπος εφαρμογής όλων των κριτηρίων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής, για τις ως άνω επενδύσεις.

3. Για την υπαγωγή στην ενίσχυση επιχορήγησης επενδυτικών σχεδίων που πραγματοποιούνται στην αλλοδαπή σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 3, λαμβάνονται υπόψη μόνο τα κριτήρια των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 και επιπλέον εφόσον η επένδυση συμβάλλει, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, στη διεύρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων παραμεθόριων περιοχών της χώρας στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση και τη συγκράτηση πληθυσμών των περιοχών αυτών στον τόπο διαμονής τους.

(3.000.000,00) ευρώ εφόσον η ίδια συμμετοχή δεν προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού ή προέρχεται και από κεφάλαια εξωτερικού σε ποσοστό μικρότερο του 50%.

Επίσης στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (vi), (vii), (viii) (ix) και (x) της περίπτωσης (ε) καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 3, ύψους τριών εκατομμυρίων (3.000.000,00) ευρώ ή ύψους άνω των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ εφόσον η ίδια συμμετοχή δεν προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού ή προέρχεται και από κεφάλαια εξωτερικού σε ποσοστό μικρότερο του 50%.

(β) Τα όρια των παραπάνω υποπεριπτώσεων (i), (ii), (iii) και (iv) μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

2. (α) Δεν είναι δυνατή η υποβολή, από τον ίδιο φορέα, αίτησης υπαγωγής σε περισσότερες της μιας υπηρεσίας ή φορείς για επενδύσεις κατά βάση ίδιες, που εμφανίζουν όμως διαφοροποιήσεις είτε στο κόστος είτε στα επί μέρους προτεινόμενα επενδυτικά έργα ή για επενδύσεις που αφορούν στην ίδια παραγωγική μονάδα.

Εαν υποβληθούν πολλαπλές αιτήσεις υπαγωγής, σύμφωνα με το παραπάνω, καθώς και σε περίπτωση υποβολής αίτησης για υπαγωγή επένδυσης είτε στο σύνολό της είτε κατά ένα τμήμα της που έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις του παρόντος ή του Ν.2601/98, όλες οι αιτήσεις δεν εξετάζονται και δεν επιστρέφεται το καταβληθέν γι' αυτές χρηματικό ποσό που προβλέπεται στην περ.β' της παράγραφο 3.

(β) Εταιρία της οποίας επιχειρηματικό σχέδιο έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος Νόμου ή του Ν.2601/98 ή του Ν.1892/ 1990, δεν μπορεί κατά τη χρονική διάρκεια υλοποίησής του να υποβάλει σε οποιαδήποτε υπηρεσία ή φορέα αίτηση υπαγωγής επένδυσης η οποία να αφορά στα προϊόντα στα οποία αφορά το υλοποιούμενο επιχειρηματικό σχέδιο. Σε περίπτωση υποβολής τέτοιας αίτησης, αυτή δεν εξετάζεται, μη επιστρεφόμενου του καταβληθέντος γι' αυτήν χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην πιο κάτω περίπτωση β' της παραγράφου 3.

3. Την αίτηση υπαγωγής της παράγραφου 1 συνοδεύουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

(α) Οικονομοτεχνική μελέτη. Στην περίπτωση που η οικομοτεχνική μελέτη συνοδεύει αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, συνολικού κόστους άνω των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000,00) ευρώ, υπογράφεται από οικονομολόγο μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.) ή αντίστοιχου Οργανισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μηχανικό, εξειδικευμένο στο κύριο αντικείμενο της επένδυσης, μέλος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και κατά περίπτωση, όπου απαιτείται από το αντικείμενο της επένδυσης, από γεωτεχνικό, μέλος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Αιτήσεις υπαγωγής που δεν πληρούν την προϋπόθεση αυτή δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο.

(β) Αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού, το ύψος του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης. Για τον καθορισμό του ποσού αυτού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό κόστος της υποβαλλόμενης για έγκριση επένδυσης. Το παραπάνω χρηματικό ποσό καταβάλλεται στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.).

4. (α) Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών με την επιφύλαξη των

παρακάτω περιπτώσεων (β) και (γ) καθορίζει με απόφασή του επιπλέον δικαιολογητικά και προσδιορίζει τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής.

(β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία και δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής των επιχειρηματικών σχεδίων της υποπερίπτωσης (xi) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

(γ) Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία και δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (vi), (vii), (viii), (ix) και (x) της περίπτωσης (ε) καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

5. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4, δεν συνιστούν αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο της αρμόδιας υπηρεσίας, μη επιστρεφόμενου του καταβληθέντος για αυτές χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις αιτήσεων υπαγωγής που περιλαμβάνουν τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία, πλην όμως κατά τον έλεγχο και την εξέταση του φακέλου διαπιστώνεται, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ότι η οικονομοτεχνική μελέτη εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις, οι οποίες καθιστούν αδύνατη την αξιολόγηση της υποβληθείσας επένδυσης. Μετά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής οι αρμόδιες για την εξέτασή της υπηρεσίες ή φορείς δύνανται, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, να αποστέλλουν με απόδειξη στο φορέα της επένδυσης ή τον αντίκλητό του, έγγραφο με το οποίο ζητείται η προσκόμιση τυχόν πρόσθετων στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και η παροχή περαιτέρω διευκρινήσεων, προς υποβοήθηση του έργου της αξιολόγησης της αίτησης υπαγωγής. Με τα έγγραφα αυτά μπορεί να τάσσεται προθεσμία μέχρι δεκαπέντε (15) ημερών, από τη με απόδειξη επίδοση αυτών, εντός της οποίας ο φορέας υποχρεούται να απαντήσει.

6. Οι αιτήσεις υπαγωγής εξετάζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς στους οποίους υποβάλλονται ή, προκειμένου για αιτήσεις που υποβάλλονται στο ΕΛ.Κ.Ε., από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ή της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, ανάλογα. Για τις αιτήσεις που υποβάλλονται στο ΕΛ.Κ.Ε., ο οργανισμός αυτός συντάσσει αιτιολογημένη έκθεση σκοπιμότητας, η οποία διαβιβάζεται είτε στην Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών είτε στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης κατά περίπτωση.

7. (α) Η διαδικασία εξέτασης κάθε αίτησης για υπαγωγή επένδυσης ολοκληρώνεται, από την αρμόδια υπηρεσία και την αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, η δε απόφαση υπαγωγής εκδίδεται το αργότερο εντός μηνός από τη γνωμοδότηση της επιτροπής, εντός του οποίου δημοσιεύεται και η περίληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την εισαγωγή των αιτήσεων υπαγωγής στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή τηρείται η απόλυτη σειρά προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία που έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις αυτές.

(β) Οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής κάθε επιχειρηματικού σχεδίου διάσωσης και αναδιάρθρωσης από την αρμόδια υπηρεσία και την αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή ολοκληρώνονται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, η δε απόφαση υπαγωγής εκδίδεται το αργότερο εντός ενός (1) μηνός

από τη γνωμοδότηση της επιτροπής, εντός του οποίου δημοσιεύεται και η περίληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την εισαγωγή των αιτήσεων υπαγωγής στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή τηρείται η απόλυτη σειρά προτεραιότητας με την οποία αυτές έχουν υποβληθεί.

8. Η αξιολόγηση των επενδύσεων θα γίνεται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες. Αξιολογήσεις επενδύσεων μπορεί να ανατίθενται και σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και ειδικότερα σε υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών του δημοσίου, ή και εξωτερικούς αξιολογητές, ή και εμπειρογνώμονες σε ειδικά θέματα. Οι ανωτέρω εκτός της αρμόδιας υπηρεσίας αξιολογητές, υποβάλλουν την έκθεση αξιολόγησής τους στην αρμόδια υπηρεσία η οποία μετά από μελέτη και έλεγχο αυτής και του φακέλου, συντάσσει εισηγητικό σημείωμα αξιολόγησης προς την αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή.

Με ευθύνη της αρμόδιας υπηρεσίας ελέγχεται η πληρότητα της έκθεσης αξιολόγησης, των εκτός της αρμόδιας υπηρεσίας αξιολογητών και γίνεται η παραλαβή που αποτελεί και την πιστοποίηση για την καταβολή της σχετικής αμοιβής.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται κατά την αρμοδιότητά τους η διαδικασία σύνταξης πίνακα αξιολογητών, οι διαδικασίες και οι όροι ανάθεσης, ο αριθμός των επενδυτικών σχεδίων που ανατίθενται κατ' έτος ανά αξιολογητή, οι προθεσμίες ολοκλήρωσης της αξιολόγησης, η διαδικασία και ο τρόπος αξιολόγησης ανάλογα με την κατηγορία επένδυσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Η αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης του άρθρου 9 ανατίθεται σε ειδικό εξωτερικό αξιολογητή με μεγάλη εμπειρία σε εκκαθαρίσεις, εξαγορές και συγχωνεύσεις, ο οποίος υποβάλλει ολοκληρωμένη μελέτη αξιολόγησης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, προκειμένου αυτή να εισηγηθεί στην αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή της παραγράφου 15. Η υπηρεσία για την κατάρτιση της εισήγησής της αυτής δύναται να ζητά από την κύρια δανειοδοτούσα τράπεζα ή και άλλη τράπεζα γνωμοδότηση επί της βιωσιμότητας του σχεδίου διάσωσης και αναδιάρθρωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζονται η διαδικασία ανάθεσης, τα κριτήρια επιλογής, ο ανώτατος αριθμός επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης, που μπορεί να ανατίθενται κατ' έτος σε κάθε αξιολογητή, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εξωτερικών αξιολογητών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

9. (α) Κάθε επένδυση εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις ένταξης εξετάζεται ως προς τα κριτήρια των περιπτώσεων α', β', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 6.

Ειδικότερα η επένδυση απορρίπτεται και δεν αξιολογείται σε επόμενο στάδιο στις περιπτώσεις που κρίνεται ότι δεν καλύπτεται η ίδιο συμμετοχή (υποπερίπτωση (ii) της περίπτωσης α', καθώς και το κατώτατο όριο βαθμολογίας ως προς τα κριτήρια των υποπεριπτώσεων (i) της περίπτωσης α' στην περίπτωση υφιστάμενου φορέα και (iii) της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 6.

Εφόσον η επένδυση κριθεί σύμφωνα με τα παραπάνω ότι πληροί τις ελάχιστες προϋποθέσεις, βαθμολογείται στο σύνολο των κριτηρίων των περιπτώσεων (α), β, γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και εφόσον συγκεντρώνει τουλάχιστον την κοινή ελάχιστη βαθμολογία που ορίζεται στην απόφαση της περ. 2 του άρθρου 6 και το διατιθέμενο ποσό επαρκεί εντάσσεται προς υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος.

(β) Οι επενδύσεις οι οποίες σύμφωνα με την υποπερίπτωση (iv) της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου

Ανάπτυξης εξετάζονται ως προς τα κριτήρια των περιπτώσεων (α, β, γ και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και ως προς τα τυχόν επιπρόσθετα κριτήρια της παρ. 2(α) του αυτού άρθρου.

Η επένδυση απορρίπτεται και δεν αξιολογείται σε επόμενο στάδιο στις περιπτώσεις που κρίνεται ότι δεν καλύπτεται η ίδια συμμετοχή ή το κατώτατο όριο βαθμολογίας ως προς τα κριτήρια των υποπεριπτώσεων (i) της περίπτωσης (α) προκειμένου για παλαιό φορέα και (iii) της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 6.

Εφόσον η επένδυση κριθεί σύμφωνα με τα παραπάνω ότι πληροί τις ελάχιστες προϋποθέσεις, βαθμολογείται στο σύνολο των κριτηρίων των περιπτώσεων α', β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και εφόσον συγκεντρώνει τουλάχιστον την κοινή ελάχιστη βαθμολογία που ορίζεται στην απόφαση της περίπτωσης 2 του άρθρου 6 και το διατιθέμενο ποσό επαρκεί, εντάσσεται προς υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος.

(γ) Κάθε επιχειρηματικό σχέδιο διάσωσης και αναδιάρθρωσης της παράγραφου 2 του άρθρου 9 εξετάζεται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου και υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος κατά τα οριζόμενα στην εν λόγω απόφαση και εφόσον το διατιθέμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσό επιχορηγήσεων και λοιπών ενισχύσεων των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης επαρκεί.

(δ) Σε περίπτωση που κατά τη διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής των επενδύσεων, το κατά περίπτωση διατιθέμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσό ενισχύσεων εξαντληθεί, τυχόν αιτήσεις υπαγωγής, για τις οποίες μέχρι την εξάντληση του ποσού των ενισχύσεων δεν ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής από τις αρμόδιες υπηρεσίες και γνωμοδοτικές επιτροπές, εξετάζονται για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος κατά το επόμενο έτος με βάση τα ποσά ενισχύσεων που καθορίζονται για το έτος αυτό, πριν την εξέταση των αιτήσεων υπαγωγής που θα υποβληθούν μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους αυτού.

10. Κάθε επένδυση που γίνεται στην αλλοδαπή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 3, εξετάζεται ως προς τα κριτήρια των περιπτώσεων α' και β' παράγραφο 1 του άρθρου 6. Η υπαγωγή της επένδυσης γίνεται εφόσον αυτή πληροί τις προϋποθέσεις ένταξης σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια και επιπλέον εκτιμάται ότι συμβάλλει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στη διεύρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων παραμεθόριων περιοχών των χωρών στις οποίες πραγματοποιείται η επένδυση και τη συγκράτηση πληθυσμών των περιοχών αυτών στον τόπο διαμονής τους και με την προϋπόθεση ότι το διατιθέμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσό για τις επιχορηγήσεις αυτών των επενδύσεων επαρκεί, εγκρίνεται για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος.

Επίσης, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων ιδιωτικών επιχειρήσεων λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι και οι προτεραιότητες του αντίστοιχου Προγράμματος Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας.

Σε περίπτωση που, κατά τη διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής των επενδύσεων αυτών, το διατιθέμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσό επιχορηγήσεων γι' αυτές εξαντληθεί, τυχόν αιτήσεις υπαγωγής για τις οποίες μέχρι την εξάντληση του ποσού των επιχορηγήσεων δεν ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή, εξετάζονται για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος κατά το επόμενο έτος με βάση το ποσό ενισχύσεων που καθορίζεται για την κατηγορία αυτή επενδύσεων για το έτος αυτό, πριν από την εξέταση των αιτήσεων υπαγωγής που θα υποβληθούν μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους αυτού.

11. Οι αποφάσεις υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων στα καθεστώς ενισχύσεων του παρόντος εκδίδονται:

(α) Από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στην Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών σύμφωνα με την υποπερίπτωση (i) της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και για τις επενδύσεις που υποβάλλονται μέσω του ΕΛ.Κ.Ε. και εξετάζονται από την Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

(β) Από τον Υπουργό Ανάπτυξης, για τα επενδυτικά σχέδια των υποπεριπτώσεων (vi), (vii), (viii), (ix), (x) και (xi) της περίπτωσης ε καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

(γ) Από τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών, για τα επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται στα όρια κάθε Διοικητικής Περιφέρειας και υποβάλλονται στην αντίστοιχη Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων της Περιφέρειας σύμφωνα με την υποπερίπτωση (ii) της περίπτωσης α' της πιο πάνω παραγράφου 1.

Οι αποφάσεις τροποποίησης, ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, ανάκλησης υπαγωγής και επιστροφής ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί, καθώς και μεταβίβασης επιχειρήσεων ή μετοχών ή εταιρικών μεριδίων εκδίδονται με ανάλογη αρμοδιότητα.

12. Οι αποφάσεις υπαγωγής, καθώς και οι λοιπές αποφάσεις που καθορίζονται στην παρ. 11 εκδίδονται μετά από γνώμη της κατά περίπτωση αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής.

Περίληψη της απόφασης υπαγωγής, που περιέχει τα στοιχεία του φορέα της επένδυσης, το αντικείμενο, το κόστος της επένδυσης, το ποσοστό και το ποσό των ενισχύσεων, καθώς και τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Δεν απαιτείται δημοσίευση περίληψης αποφάσεων που αφορούν σε παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης ή σε τροποποιήσεις αποφάσεων που δεν μεταβάλλουν το ποσό και ποσοστό των ενισχύσεων και τον αριθμό των νέων θέσεων εργασίας. Μεταβολή με οποιοδήποτε τρόπο των όρων της απόφασης μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του φορέα της επένδυσης.

13. Ετήσιος προγραμματισμός του ύψους των εγκρινόμενων βάσει του παρόντος επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης και επιδότησης του κόστους απασχόλησης.

(α) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών που εκδίδεται κάθε Ιανουάριο και με την επιφύλαξη της επόμενης περίπτωσης β' και των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 9, καθορίζεται το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων, επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης και του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους που εγκρίνεται ετησίως. Επίσης, με την ίδια απόφαση γίνεται η κατανομή του ως άνω ποσού μεταξύ των αρμοδίων φορέων υπαγωγής της παραπάνω παραγράφου 11. Με την ίδια επίσης απόφαση καθορίζεται και το συνολικό ποσό των ενισχύσεων των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης του άρθρου 9. Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών είναι δυνατό με όμοιες αποφάσεις να αναπροσαρμόζει κατά τη διάρκεια του έτους το παραπάνω ποσό.

Με όμοια απόφαση καθορίζεται το συνολικό ποσό επιχορηγήσεων που εγκρίνεται ετησίως για κάθε κράτος προκειμένου για τις επενδύσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 3.

(β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, που εκδίδεται κάθε Ιανουάριο, καθορίζεται το συνολικό ποσό επιχορηγήσεων που εγκρίνονται ετησίως για τις επενδύσεις των υποπεριπτώσεων (vi), (vii), (viii), (ix), (x) και (xi) της περίπτωσης (ε) καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ' της

παραγράφου 1 του άρθρου 3. Με όμοιες αποφάσεις είναι δυνατό να αναπροσαρμόζεται κατά τη διάρκεια του έτους το παραπάνω ποσό.

14. Αιτήσεις για υπαγωγή επενδύσεων στις ενισχύσεις του παρόντος, καθώς και αιτήματα για τροποποίηση όρων αποφάσεων υπαγωγής, που έχουν απορριφθεί, δεν επανεξετάζονται.

15. Γνωμοδοτικές Επιτροπές

(α) Γνωμοδοτική Επιτροπή Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών:

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών συστήνεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για αιτήσεις υπαγωγής στον παρόντα Νόμο επενδύσεων που σύμφωνα με το παρόν άρθρο υποβάλλονται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ή το ΕΛ.Κ.Ε. και εξετάζονται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Μέλη της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως Πρόεδρος, ο Προϊστάμενος της αρμόδιας γενικής διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, οι Προϊστάμενοι των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και εκπρόσωποι των συναρμόδιων Υπουργείων και λοιπών φορέων ειδικών σε θέματα επενδύσεων. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής παρίσταται ως μέλος άνευ ψήφου και Νομικός Σύμβουλος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ή Πρόεδρος του ιδίου Υπουργείου που ορίζεται από τον Προϊστάμενο Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Όταν η Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή εξετάζει επενδυτικές προτάσεις για υπαγωγή στο Ε.Σ.Ο.Α.Β., στη σύνθεσή της μετέχει ο Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, δύο υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου Εξωτερικών των δύο ανώτατων βαθμών της ιεραρχίας, καθώς και ένας εκπρόσωπος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος.

(β) Γνωμοδοτικές Επιτροπές Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας Υπουργείου Ανάπτυξης:

(i) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή επιχειρηματικών σχεδίων, η οποία γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις υπαγωγής στον παρόντα Νόμο επιχειρηματικών σχεδίων της υποπερίπτωσης (χι) της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 3, που υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας ή στο ΕΛ.Κ.Ε. και εξετάζονται από τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας.

Μέλη της Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας ως Πρόεδρος, ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ο προϊστάμενος της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ο προϊστάμενος της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε θέμα βιομηχανικών επενδύσεων, ένας (1) εκπρόσωπος του Σ.Ε.Β., ένας (1) εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε. και ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

(ii) Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης Γνωμοδοτική Επιτροπή Επενδύσεων, η οποία γνωμοδοτεί για αιτήσεις υπαγωγής στον παρόντα Νόμο των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (vi), (vii), (viii), (ix) και (x) της περίπτωσης ε' καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3, που υποβάλλονται στη Γ.Γ. Βιομηχανίας ή στο ΕΛ.Κ.Ε. και εξετάζονται από τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας.

Μέλη της Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας ως Πρόεδρος, δύο (2) προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων ή αρμόδιων Διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε ζητήματα βιομηχανικών επενδύσεων, ένας (1) εκπρόσωπος του Σ.Ε.Β. και ένας (1) της Γ.Σ.Ε.Ε..

Ειδικά, για τις επενδύσεις της υποπερίπτωσης (vii) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 στην Επιτροπή συμμετέχουν και ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας και ένας (1) προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης ή αρμόδιας Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης.

(γ) Περιφερειακές Γνωμοδοτικές Επιτροπές:

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα κάθε Περιφέρειας συστήνεται στην έδρα κάθε Διοικητικής Περιφέρειας, καθώς και στην πρωτεύουσα του Νομού Δωδεκανήσου Περιφερειακή Γνωμοδοτική Επιτροπή Επενδύσεων, η οποία γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που σύμφωνα με το παρόν άρθρο υποβάλλονται σε κάθε Περιφέρεια ή στο Νομό Δωδεκανήσου και εξετάζονται από τις αντίστοιχες αρμόδιες υπηρεσίες εφαρμογής του παρόντος Νόμου.

Μέλη της κάθε Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ως Πρόεδρος, προϊστάμενοι των αρμόδιων υπηρεσιών ιδιωτικών επενδύσεων της Περιφέρειας, εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εκπρόσωποι τραπεζών και λοιπών φορέων ειδικοί σε θέματα επενδύσεων.

(δ) Οι καθοριζόμενες πιο πάνω γνωμοδοτικές επιτροπές γνωμοδοτούν επίσης για αιτήματα τροποποίησης αποφάσεων υπαγωγής, ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, μεταβίβασης επιχειρήσεων ή μετοχών ή εταιρικών μεριδίων, καθώς και για την ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής και επιστροφή ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί και αφορούν σε επενδύσεις ή και προγράμματα ή-επιχειρηματικά σχέδια για την υπαγωγή των οποίων γνωμοδότησαν κατά περίπτωση.

Επίσης γνωμοδοτούν για τα παρακάτω θέματα:

- (i) επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στο Ν.2601/98, εφόσον αυτά είναι της αρμοδιότητας των κατά περίπτωση αντίστοιχων υπηρεσιών ή φορέων εφαρμογής των κινήτρων του εν λόγω νόμου και
- (ii) επενδύσεων που έχουν υπαχθεί σε προγενέστερους αναπτυξιακούς Νόμους, εφόσον οι σχετικοί φάκελοι των επενδύσεων αυτών είναι της αρμοδιότητας των κατά περίπτωση αντίστοιχων υπηρεσιών ή φορέων και τηρούνται σε αυτούς.

(ε) Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή Εμπειρογνώμωνων της Γενική Γραμματεία Ανάπτυξης, του Υπουργείου Ανάπτυξης

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Ανάπτυξης (Γ.Γ.Α.) του Υπουργείου Ανάπτυξης Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή Εμπειρογνώμωνων

που γνωμοδοτεί για το χαρακτηρισμό: (1) των υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας ή ως νέων, (2) των προϊόντων ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας ή ως νέων, (3) επενδύσεων ως επενδύσεις ανάπτυξης λογισμικού, (4) επενδύσεων ως εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας ή των εργαστηρίων αυτών (5) επενδύσεων ως επενδύσεις ανάπτυξης τεχνολογιών, (6) επενδύσεων ως επενδύσεις παραγωγής καινοτομικών προϊόντων ή και εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.

Μέλη της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων είναι ο Γενικός Γραμματέας Ανάπτυξης ως Πρόεδρος, ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας, ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας, ένα (1) εξειδικευμένο σε θέματα τεχνολογίας στέλεχος της Γ.Γ.Ε.Τ., ένα (1) εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (Γ.Γ.Β.) του Υπουργείου Ανάπτυξης εξειδικευμένο σε θέματα τεχνολογίας ένα (1) εξωτερικό εμπειρογνώμονα που προέρχεται από πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα ή εργαστήρια και ένα (1) εξωτερικό εμπειρογνώμονα που ορίζεται από το ΣΕΒ.

Η σύνθεση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.

(στ) Η συγκρότηση των ως άνω γνωμοδοτικών επιτροπών γίνεται με αποφάσεις των οργάνων που είναι αρμόδια για τη σύστασή τους μη δημοσιευόμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με τις αποφάσεις αυτές ορίζονται επίσης οι γραμματείς και οι αναπληρωτές βοηθοί γραμματείς των επιτροπών, καθώς και οι εισηγητές.

ζ) Δεν μπορούν να συμμετέχουν ως μέλη στις παραπάνω γνωμοδοτικές επιτροπές σύμβουλοι ή φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση επιχειρήσεων ή έχουν καταρτίσει ή συμμετάσχει στην κατάρτιση επενδύσεων ή έχουν αξιολογήσει ή ελέγξει αιτήσεις υπαγωγής, κατά την τελευταία πενταετία, που έχουν υπαχθεί στο Ν.2601/1998 ή στον παρόντα νόμο ή έχουν υποβάλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον στις συνεδριάσεις αυτές εξετάζονται θέματα των επιχειρήσεων αυτών ή θέματα άλλων επιχειρήσεων ίδιου ή συναφούς αντικείμενου.

η) Στα μέλη και τους εισηγητές των γνωμοδοτικών επιτροπών που προβλέπονται στο παρόν, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 2429/1996 περί υποβολής δήλωσης περιουσιακής τους κατάστασης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του Ν. 3213/2003.

16. Παρακολούθηση και Έλεγχος

Η παρακολούθηση των επενδύσεων που εγκρίνονται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και τις Περιφέρειες, γίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες τους. Ο έλεγχος γίνεται από όργανα ελέγχου τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου φορέα υπαγωγής.

17. Όργανα Ελέγχου

(α) Όργανα ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

(i) Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών συνιστώνται τα όργανα και καθορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων ανεξάρτητα αν βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τις διατάξεις του παρόντος. Νόμου και τους όρους της απόφασης υπαγωγής.

(ii) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών

... με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών δύνανται να συσταθούν ειδικά όργανα ελέγχου με αρμοδιότητα τον επανέλεγχο επενδύσεων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή του Ν.2601/1998 ή προγενέστερων αναπτυξιακών νόμων από οποιαδήποτε υπηρεσία ή φορέα.

(iii) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών συνιστώνται τα όργανα και καθορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου των πραγματοποιηθεισών επενδύσεων για την εφαρμογή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 20 του παρόντος.

(β) Όργανα Ελέγχου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης καθορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου και συνιστώνται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης Ειδικά Όργανα Ελέγχου με αρμοδιότητα τον έλεγχο της προόδου υλοποίησης των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (vi), (vii), (viii), (ix) και (x) της περίπτωσης ε' καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ' και της υποπερίπτωσης (xi) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ανεξάρτητα αν βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης ή έχουν περατωθεί.

Ο έλεγχος γίνεται με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος καθώς και των σχετικών αποφάσεων υπαγωγής τους.

γ) Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου και συνιστώνται Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου (Π.Ο.Ε.) της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τον παρόντα νόμο, καθώς και τις σχετικές αποφάσεις υπαγωγής.

Η αρμοδιότητα των Π.Ο.Ε. αφορά στις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στα όρια της Διοικητικής Περιφέρειας και έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της επιχορήγησης ή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας ή του Νομάρχη προκειμένου για τον παρόντα ή προγενέστερους αναπτυξιακούς νόμους.

(δ) Οι συγκροτήσεις των Οργάνων Ελέγχου γίνονται σύμφωνα με τις οριζόμενες ανωτέρω αποφάσεις ή προκειμένου για τα Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, μη δημοσιευόμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και ειδικότερα από διατιθέμενους για το έργο αυτό υπαλλήλους της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου ή άλλων υπηρεσιών ή και από ορκωτούς ελεγκτές ή εκτιμητές ή και συμβούλους εμπειρογνώμονες σε θέματα ελέγχου επενδύσεων ή /και εκπροσώπους της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού. Συγκροτούνται κάθε φορά όσα όργανα ελέγχου κρίνονται απαραίτητα για την πλήρη και ταχεία κάλυψη των αναγκών σε ελέγχους.

(ε) Στα μέλη των οργάνων ελέγχου που προβλέπονται στο παρόν, καθώς και στα επιφορτισμένα με την εκταμίευση των ενισχύσεων όργανα εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 2429/1996 περί υποβολής δήλωσης περιουσιακής τους κατάστασης όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του Ν. 3213/2003.

18. Τμήμα που δύναται να ανέρχεται μέχρι ποσοστό οκτώ τοις χιλίοις (8%) των προβλεπόμενων πιστώσεων για την καταβολή των επιδοτήσεων του παρόντος που εγγράφονται στον προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων όπως ορίζεται στην παρ. 7 του άρθρου 8, αφορά στην κάλυψη δαπανών των διαδικασιών αξιολόγησης, παρακολούθησης, έλεγχου και

πιστοποίησης και αμοιβών των οργάνων αξιολόγησης και ελέγχου, περιλαμβανομένων και των αποζημιώσεων, των εισηγητών, των γραμματέων και των αναπληρωτών βοηθών γραμματέων, που προβλέπονται στο Νόμο αυτόν.

Για το σκοπό αυτό εγγράφεται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ειδικό έργο με πίστωση που αντιστοιχεί στο ανωτέρω ποσό των πιστώσεων που προβλέπονται κατ' έτος από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων για την κάλυψη των επιχορηγήσεων επενδύσεων και επιδοτήσεων εν γένει του παρόντος Νόμου.

Οι αποζημιώσεις των προέδρων, μελών, εισηγητών γραμματέων και αναπληρωτών βοηθών γραμματέων των γνωμοδοτικών επιτροπών, καθώς και των μελών των οργάνων ελέγχου ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Με ίδιες αποφάσεις μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά αυτά.

Οι παραπάνω αποζημιώσεις παρέχονται πέραν της, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, ημερήσιας αποζημίωσης και οδοιπορικών εξόδων.

Οι αποζημιώσεις αυτές, δεν υπόκεινται στους περιορισμούς του Ν. 1256/1982 του άρθρου 15 του Ν. 2703/1999 και του άρθρου 17 του Ν. 3205/2003.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αποζημίωσης των μελών των οργάνων ελέγχου, που δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

19. Έλεγχος τιμών

Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες υπηρεσίες και γνωμοδοτικές επιτροπές μπορούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης αλλά και σε μεταγενέστερα στάδια της υλοποίησης ή και μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού. Οι αρμόδιες υπηρεσίες ή οι γνωμοδοτικές επιτροπές μπορεί να ζητούν από τον επενδυτή, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες για εξακρίβωση της αξίας, για τον έλεγχο των τιμών αυτών. Για τον έλεγχο του κόστους των λοιπών πάγιων στοιχείων της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και γνωμοδοτικές επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως μέθοδοι κοστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος που θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών. Στην περίπτωση που θα διαπιστωθεί με οποιονδήποτε τρόπο υπερτιμολόγηση του κόστους της επένδυσης από τον επενδυτή, η αίτησή του για υπαγωγή στο Νόμο αυτόν απορρίπτεται, η δε δοθείσα έγκριση ανακαλείται και επιστρέφεται η τυχόν καταβληθείσα ενίσχυση.

20. Έλεγχος για αφορολόγητο αποθεματικό

α) Η επιχείρηση μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης υποβάλλει στην αρμόδια για τη φορολογία της Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) αίτηση με την οποία ζητείται ο έλεγχος της πραγματοποιηθείσας παραγωγικής επένδυσης. Με την αίτηση συνουποβάλλεται κατάσταση στην οποία αναγράφονται αναλυτικά όλες οι δαπάνες που αναφέρονται στην πραγματοποιηθείσα παραγωγική επένδυση και τα στοιχεία των αντίστοιχων φορολογικών στοιχείων που εκδόθηκαν.

Η αίτηση με τα πιο πάνω δικαιολογητικά υποβάλλεται μέσα στις προθεσμίες υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, που ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 62, 64 και 107 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, κατά περίπτωση.

Μετά την υποβολή των πιο πάνω δικαιολογητικών και το αργότερο μέχρι τέλους του οικείου οικονομικού έτους, η αρμόδια για τον φορολογικό έλεγχο υπηρεσία υπονοεούται να προβεί στον έλεγχο των προαναφερθεισών

επενδύσεων και θα διαπιστώσει την τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων του παρόντος.

Μετά τον έλεγχο των πραγματοποιηθεισών επενδύσεων συντάσσεται συνοπτικό δελτίο τεχνικών και οικονομικών στοιχείων για την ενισχυόμενη επιχείρηση αντίγραφο του οποίου διαβιβάζεται στην Γενική Διεύθυνση των Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

Οι αρμόδιοι επιθεωρητές Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών υποχρεούνται να παρακολουθούν την ορθότητα και το εμπρόθεσμο των διενεργούμενων ελέγχων. Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση παραγωγικών επενδύσεων μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης.

β) Για την εφαρμογή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για απόκτηση της χρήσης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση, έχουν ανάλογη εφαρμογή τα οριζόμενα στην παράγραφο 26 του άρθρου 5 του παρόντος.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν από τον επενδυτή, τα απαραίτητα για τον έλεγχο της επένδυσης στοιχεία, τα στοιχεία με τα οποία πρέπει να ενημερώνεται η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής του Νόμου αυτού.

(δ) Η έναρξη δαπανών για την υπαγωγή στην ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής ισχύει μετά (2) δύο μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος.

21 Σύστημα αξιολόγησης και παρακολούθησης

Για την υποστήριξη των διαδικασιών αξιολόγησης, παρακολούθησης, ελέγχου των επενδύσεων προβλέπεται η λειτουργία πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης των επενδύσεων εγκαταστημένο στους κατά τόπους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες, οι οποίες και υποχρεούνται να καταγράφουν τις απαραίτητες πληροφορίες που σχετίζονται με την υλοποίηση των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

Άρθρο 8

Καταβολή των ενισχύσεων

1. Καταβολή της επιχορήγησης του κόστους επένδυσης

α) Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης πραγματοποιείται σε δόσεις ως εξής:

- (i) Το 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την υλοποίηση του 50% της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση του αρμοδίου οργάνου ελέγχου του άρθρου 7 ότι υλοποιήθηκε το τμήμα αυτό του έργου και ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής.
- (ii) Το υπόλοιπο 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης από το αρμόδιο όργανο ελέγχου του άρθρου 7.
- (iii) Παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ προκαταβολής που δεν υπερβαίνει το 30% της προβλεπόμενης στη σχετική απόφαση υπαγωγής της επένδυσης επιχορήγησης με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής προσαυξημένης κατά 10% από τράπεζα που είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα. Η ανωτέρω προκαταβολή αποτελεί μέρος της συνολικά καταβαλλόμενης επιχορήγησης.

β) Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της

παραγωγικής της λειτουργίας γίνεται μετά από αίτηση του επενδυτή, η οποία κατατίθεται μαζί με τα απαιτούμενα παραστατικά στην αρμόδια υπηρεσία-το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης, όπως αυτή ισχύει.

Τα απαιτούμενα παραστατικά που συνοδεύουν την αίτηση του επενδυτή για τον έλεγχο, την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Μετά την πάροδο της παραπάνω εξάμηνης προθεσμίας, χωρίς να υποβληθεί αίτηση συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα παραστατικά, η επένδυση θεωρείται κατ' αμάχητο τεκμήριο ως μη ολοκληρωθείσα και εκδίδεται απόφαση με την οποία ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής και διατάσσεται η επιστροφή του ποσού της καταβληθείσας επιχορήγησης προσαυξημένο κατά το ποσό των νομίμων τόκων από της καταβολής.

Εντός ενός (1) μηνός από την κατάθεση της παραπάνω αίτησης συγκροτείται από τον φορέα της επένδυσης το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 7, το οποίο ολοκληρώνει τον έλεγχο και υποβάλλει έκθεση ελέγχου εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη συγκρότησή του. Η απόφαση πιστοποίησης ή μη της ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της έκθεσης του οργάνου ελέγχου. Περίληψη της απόφασης αυτής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός τριάντα (30) εργασίμων ημερών από την έκδοσή της.

(γ) Για την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας απαιτείται και η δημιουργία των μισών τουλάχιστον από τις νέες θέσεις απασχόλησης που προβλέπονται στην απόφαση υπαγωγής και η πραγματοποίηση αγορών πρώτων υλών και πωλήσεων προϊόντων ή υπηρεσιών.

(δ) Η ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται μετά από επιτόπιο έλεγχο των οργάνων ελέγχου του άρθρου 7, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί αγορές πρώτων υλών και πωλήσεις προϊόντων ή υπηρεσιών σε βαθμό που να τεκμηριώνουν τη λειτουργία της μονάδας. Κατ' εξαίρεση, για τις επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης αλιευτικών επιχειρήσεων (υδατοκαλλιεργειών) και αγελαδοτροφικών μονάδων κρεατοπαραγωγής σύγχρονης τεχνολογίας δεν απαιτείται πραγματοποίηση πωλήσεων προϊόντων.

2. Καταβολή επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον το σύνολο του μισθωμένου εξοπλισμού βάσει της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης έχει εγκατασταθεί στη μονάδα μετά από πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου

Ποσό ανερχόμενο μέχρι το 50% της ενισχυόμενης δαπάνης της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται μέχρι τη λήξη του χρόνου ολοκλήρωσης που προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής. Μετά την παρέλευση αυτής καταβάλλεται το υπόλοιπο, εφόσον έχει πιστοποιηθεί η ολοκλήρωση της επένδυσης και η έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας.

Η επιδότηση καταβάλλεται μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος από την επιχείρηση σε δόσεις καθεμία εκ των οποίων υπολογίζεται επί του τμήματος της αξίας κτήσης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στην εκάστοτε καταβαλλόμενη δόση του μισθώματος. Σε περίπτωση που η σύμβαση της χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπει καταβολή των δόσεων του μισθώματος σε διστήματα μικρότερα του τριμήνου, η καταβολή της επιδότησης γίνεται ανά τρίμηνο.

3. Καταβολή της επιχορήγησης του κόστους απασχόλησης

Η επιχορήγηση του κόστους απασχόλησης καταβάλλεται ανά εξάμηνο μετά από αίτηση του επενδυτή. Η πρώτη αίτηση καταβολής ενισχύσεων κατατίθεται μαζί με τα απαιτούμενα παραστατικά στην αρμόδια υπηρεσία το

αργότερο εντός ενός (1) έτους από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας όπως αυτή ορίζεται στην εγκριτική απόφαση.

Για την καταβολή του πρώτου μέρους της ενίσχυσης απαιτείται πιστοποίηση και έλεγχος της ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης ο οποίος θα πρέπει να διενεργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Τα απαιτούμενα παραστατικά που συνοδεύουν την αίτηση του επενδυτή για τον έλεγχο, για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται μόνο για τις συνδεόμενες με την επένδυση θέσεις εργασίας.

4. Δικαιολογητικά καταβολής των ενισχύσεων

α) Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης, και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και την επιχορήγηση του κόστους απασχόλησης ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

β) Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης για το επιχειρηματικά σχέδια της υποπερίπτωσης (xi) της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3, καθώς και για τις επενδύσεις των υποπεριπτώσεων (vi), (viii), (ix), και (x) της περίπτωσης ε' καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3, ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης.

5. Απαγόρευση εκχώρησης. Εξαιρέσεις

Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η εκχώρηση του ποσού της επιχορήγησης σε τράπεζες για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανεισμού ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί, ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

6. Λογιστική απεικόνιση των ποσών των ενισχύσεων στα βιβλία της επιχείρησης.

Τα ποσά των επιχορηγήσεων που εισπράττουν οι επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος εμφανίζονται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, το οποίο δεν μπορεί να διανεμηθεί πριν την παρέλευση πενταετίας από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Τα αποθεματικά αυτά εμφανίζονται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Σε περίπτωση διανομής τους πριν την παρέλευση πενταετίας επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 10.

Το αποθεματικό αυτό δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος με την προϋπόθεση ότι θα παραμείνει αμετάβλητο και δεν θα διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί πριν περάσουν δέκα χρόνια από το χρόνο του σχηματισμού του. Αν κεφαλαιοποιηθεί ή διανεμηθεί μετά την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή ο οποίος αντιστοιχεί στο ένα τρίτο του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος που ισχύει, κατά το χρόνο κεφαλαιοποίησης ή διανομής, για τα νομικά πρόσωπα, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 101 και στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος κηρύχθηκε με το Ν 2238/1994 (ΦΕΚ 151/Α') Ο απεικόνιση απεικόνιση με το

το πιο πάνω, φόρος εισοδήματος αποδίδεται εφάπαξ με δήλωση η οποία υποβάλλεται μέσα στον επόμενο μήνα εντός του οποίου λήφθηκε η απόφαση για την κεφαλαιοποίηση ή διανομή. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του νομικού προσώπου καθώς και των μετόχων, εταίρων για το πιο πάνω αποθεματικό. Επί του οφειλόμενου φόρου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 65 έως 72, 74, 75, 79 έως 81, 83 έως 85 και 113 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, του Ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179/Α) και του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το Ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97/Α).

Αν η κεφαλαιοποίηση ή διανομή γίνει πριν από την παρέλευση των δέκα ετών από το χρόνο σχηματισμού του αποθεματικού, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 106 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης.

7. Εγγραφή στον προϋπολογισμό - Απαλλαγές

Η προβλεπόμενη για κάθε οικονομικό έτος δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου για την καταβολή των επιχορηγήσεων επενδύσεων και των επιδοτήσεων του παρόντος εγγράφεται στον προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων.

Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων, οι επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι επιχορηγήσεις του μισθολογικού κόστους της απασχόλησης που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις του παρόντος απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή δικαίωμα, καθώς και από κάθε άλλη επιβάρυνση σε όφελος του Δημοσίου ή τρίτου. Τα ποσά αυτά των επιχορηγήσεων δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών και το μισθολογικό κόστος της απασχόλησης προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

Άρθρο 9

Ειδικά καθεστάτα

1. Ειδικά καθεστάτα ενίσχυσης

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, καθώς και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού και στα πλαίσια ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, είναι δυνατόν να θεσπίζονται ειδικά καθεστάτα ενίσχυσης περιφερειών της επικράτειας ιδιαίτερα των νησιωτικών και ορεινών περιοχών ή τμημάτων τους ή ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων ή επενδύσεων του άρθρου 3, ιδιάζουσας σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Για την έκδοση κάθε προεδρικού διατάγματος πρέπει να έχει προηγηθεί η εκπόνηση ειδικής μελέτης σκοπιμότητας μέσω της οποίας να τεκμηριώνονται τα ανωτέρω.

Με τα προεδρικά αυτά διατάγματα καθορίζεται η διάρκεια του κάθε ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης, οι υπηρεσίες ή φορείς στους οποίους υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής σε αυτό, καθώς και οι προθεσμίες υποβολής των αιτήσεων αυτών, το ποσό ενισχύσεων που εγκρίνεται συνολικά στα πλαίσια του συγκεκριμένου ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης και για όλη τη διάρκειά του, καθώς και η κατανομή του ποσού αυτού κατά υπηρεσία ή φορέα εφαρμογής και κατά χρονική περίοδο υποβολής των αιτήσεων. Επιπλέον καθορίζονται το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής, τα είδη και ποσοστά ενισχύσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Με τα προεδρικά διατάγματα αυτά είναι δυνατόν να καθορίζονται και ειδικά πρόσθετα κριτήρια υπαγωγής. Επιπλέον, καθορίζονται η βαθμολόγηση, λειτουργία και ο τρόπος εφαρμογής των κοινών και των κατά περίπτωση πρόσθετων κριτηρίων του άρθρου 6, καθώς και των τυχόν ειδικών πρόσθετων κριτηρίων που καθορίζονται με αυτά.

Τα ως άνω κριτήρια υπαγωγής εφαρμόζονται αυτοτελώς για τις επενδύσεις

που εντάσσονται στο συγκεκριμένο ειδικό καθεστώς ενίσχυσης που θεσπίζεται με κάθε προεδρικό διάταγμα.

Περίληψη του περιεχομένου του προεδρικού διατάγματος δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες πολιτικές και δύο οικονομικές εφημερίδες με πανελλήνια κυκλοφορία. Επίσης η περίληψη αποστέλλεται στην υπηρεσία επίσημων εκδόσεων της Ε.Ε. για δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα των Ε.Κ.

Συμπληρωματικά για τις επενδύσεις που εντάσσονται στα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης της παρούσας παραγράφου, έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος Νόμου.

2. Επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης

Μεταποιητικές ή μεταλλευτικές επιχειρήσεις μόνο υφιστάμενων φορέων που απασχολούν τουλάχιστον 100 άτομα και ευρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή κατάσταση μπορούν να υποβάλλουν ένα ολοκληρωμένο πολυετές (2-3 έτη) επιχειρηματικό σχέδιο διάσωσης και αναδιάρθρωσης, που θα περιλαμβάνει τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό, την εξυγίανση και ανάπτυξή τους και ενδεχομένως τις απαραίτητες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζονται οι προϋποθέσεις και όροι που πρέπει να συντρέχουν στην επιχείρηση, ώστε αυτή, κατά την κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας και γνωμοδοτικής επιτροπής, να θεωρείται ότι ευρίσκεται σε ιδιαίτερα δυσμενή κατάσταση, προκειμένου να είναι δυνατή η εξέταση και υπαγωγή στις ενισχύσεις της παρούσας παραγράφου του επιχειρηματικού σχεδίου διάσωσης.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα είδη και τα ποσοστά των ενισχύσεων, καθώς και τα πρόσθετα είδη ενισχύσεων και η έκτασή τους, που παρέχονται στα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης, τα πρόσθετα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Τα κριτήρια υπαγωγής, τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία και ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων αυτών για την υπαγωγή των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης καθορίζονται με την κοινή απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 6.

Συμπληρωματικά για τα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος Νόμου.

3. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, καθώς και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου επενδύσεις, ύψους πενήντα (50.000.000,00) εκατομμυρίων ευρώ, με σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση με τη δημιουργία τουλάχιστον εκατό είκοσι πέντε (125) θέσεων μόνιμης απασχόλησης, εκ των οποίων ένας αριθμός δύναται να δημιουργείται σε δορυφορικές επιχειρήσεις σαν άμεσο αποτέλεσμα της προτεινόμενης επένδυσης. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι αναγκαίες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του παρόντος που αφορούν στην ίδια συμμετοχή, στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στα ποσοστά και το ύψος της επιχορήγησης, στο ύψος του δανείου, στα ποσοστά επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, στις προϋποθέσεις μεταβίβασης των μετοχών της επιχείρησης, καθώς και στη δυνατότητα συμμετοχής στην επένδυση δημοσίων επιχειρήσεων.

Με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να παρέχονται στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι διευκολύνσεις και τα προνόμια που προέβλεπαν οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 3 και της παρ. 6 του άρθρου 4 του καταργηθέντος Ν. 4171/1961 (ΦΕΚ 93 Α') "περί λήψεως γενικών μέτρων για την υποβοήθηση της χώρας".

Επίσης με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζεται η κατασκευή με δημόσια δαπάνη ειδικών έργων υποδομής προς διευκόλυνση της γενικότερης λειτουργίας της μονάδας.

Οι ως άνω κοινές υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος οι επενδύσεις της παραγράφου αυτής, τελούν υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης κύρωσής τους με Νόμο.

Άρθρο 10

Υποχρεώσεις ενισχυόμενων επιχειρήσεων - Συνέπειες μη τήρησης - Κυρώσεις

1. Α. Επιχειρήσεις των οποίων επενδυτικά σχέδια έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού, μετά την υπαγωγή τους και μέχρι την παρέλευση πενταετίας από τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης οφείλουν:

α) Να τηρούν τους όρους της υπαγωγής.

β) Να αποκτούν την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

γ) Να μη διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα.

δ) Να μην παύσουν τη λειτουργία της επιχείρησης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα.

ε) Να μη μεταβιβάζουν για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης, με υποχρέωση γνωστοποίησης της αντικατάστασης εντός τριών (3) μηνών στην αρμόδια υπηρεσία.

Αιτήματα αντικατάστασης παγίων για κάθε ενισχυόμενη επένδυση δεν μπορούν να εγκριθούν πάνω από δύο φορές. Β. Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση Α' για το ίδιο χρονικό διάστημα δεν επιτρέπεται χωρίς έγκριση του αρμόδιου για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής οργάνου:

α) Να μεταβάλουν κατά οποιονδήποτε τρόπο την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους. Εξαιρούνται οι εταιρίες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες ή εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και οι μεταβιβάσεις λόγω κληρονομικής διαδοχής.

β) Να εκμισθώσουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης. Η έγκριση δίδεται με τον όρο της συνέχισης της λειτουργίας της επιχείρησης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο και η ευθύνη για την τήρηση των όρων υπαγωγής παραμένει στον εκμισθωτή.

Γ. Επιχειρήσεις των οποίων έχει ενισχυθεί η δημιουργούμενη απασχόληση οφείλουν να διατηρούν τον αριθμό των νέων θέσεων για τις οποίες επιχορηγούνται για τουλάχιστον πέντε (5) έτη μετά την δημιουργία τους.

2. Α. Εάν ενισχυθείσα επιχείρηση παραβεί τις υποχρεώσεις υπαγωγής πριν από την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας:

α) Ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής και επιστρέφεται η ενίσχυση στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1 Α.

β) Δύναται να ανακληθεί η απόφαση υπαγωγής και να επιστραφεί η ενίσχυση ή να παρακρατηθεί ή επιστραφεί μέρος αυτής, στις περιπτώσεις α', β' της παραγράφου 1 Α και α', β' της παραγράφου 1 Β.

γ της παραγράφου 11 και α, β της παραγράφου 1 β.

Β. Εάν ενισχυθείσα επιχείρηση παραβεί τις υποχρεώσεις υπαγωγής μετά τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και εντός του οριζόμενου στην παρ. 1Α χρονικού περιορισμού, επιστρέφεται το σύνολο ή μέρος της ενίσχυσης.

Γ. Εάν ενισχυθείσα επιχείρηση παραβεί τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην περίπτωση 1Αβ, επιστρέφεται η αναλογούσα στο συγκεκριμένο εξοπλισμό καταβληθείσα ενίσχυση στο σύνολο της. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση λύσης με οποιονδήποτε τρόπο της σύμβασης και επιστροφής του εξοπλισμού στην εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Δ. Εάν διαπιστωθεί μείωση του αριθμού των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης, που προσδιόρισαν την επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, επιστρέφεται το μέρος της ενίσχυσης, που αναλογεί στην θέση εργασίας που καταργήθηκε.

Ε. Στην απόφαση υπαγωγής στις ενισχύσεις του παρόντος καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κάλυψης της ίδιας συμμετοχής, καθώς και οι όροι που κρίνονται αναγκαίοι για την εξασφάλιση της υλοποίησης της επένδυσης και του δημοσίου συμφέροντος. Σε περίπτωση διαπίστωσης ότι έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία ή ότι έχουν αποσιωπηθεί τέτοια στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της υπαγωγής της επένδυσης ή του προγράμματος ή του επιχειρηματικού σχεδίου στις διατάξεις του παρόντος ή θα οδηγούσε στο να υπαχθεί με όρους διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση υπαγωγής: α) εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, αυτή ανακαλείται και καταπίπτει η εγγυητική επιστολή εάν έχει δοθεί τμήμα της επιχορήγησης κατά την περίπτωση (iii) της παραγράφου 1α του άρθρου 8, β) εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, επιστρέφεται το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης.

Οι ανωτέρω συνέπειες επέρχονται εφόσον η διαπίστωση γίνει εντός δεκαετίας από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας και από όργανα που είναι κατά Νόμο αρμόδια για τον έλεγχο των κατά περίπτωση στοιχείων

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία, ο τρόπος επέλευσης των συνεπειών σε περίπτωση μη τήρησης των ανωτέρω υποχρεώσεων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Για την επιβολή ολικής ή μερικής επιστροφής η οποία μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 0,5% έως 30%, της ενίσχυσης που έχει εγκριθεί, εκτιμώνται οι ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης και λαμβάνονται υπόψη κατά περίπτωση, κριτήρια όπως, ο χρόνος αθέτησης της υποχρέωσης, το ύψος του ποσοστού συμμετοχής στην εταιρική σύνθεση της εταιρείας, το μέγεθος της ενισχυθείσας επένδυσης που εκμισθώθηκε, το ύψος της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί και μεταβιβάστηκαν καθώς και ο βαθμός αναίρεσης της υλοποίησης και λειτουργίας της επένδυσης κατά τους όρους της υπαγωγής.

4. Η επιστροφή των ενισχύσεων που δίδονται με βάση το νόμο αυτόν γίνεται με τη διαδικασία είσπραξης δημοσίων εσόδων, τα δε επιστρεφόμενα ποσά προσαυξάνονται κατά το ποσό των Νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή τους. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής των ενισχύσεων από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

5. Απώλεια της φορολογικής απαλλαγής και καταβολή των οφειλόμενων φόρων.

Α. Το αφορολόγητο αποθεματικό της απαλλαγής που σχηματίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία:

α) Πρώτον, εφόσον η εταιρία που επένδυσε στην επένδυση που ενισχύθηκε...

(α) Πωληθήκαν ή έπαψαν για οποιονδήποτε λόγο να χρησιμοποιούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν περάσουν πέντε (5) χρόνια από τότε που αγοράστηκαν ή έπαψαν να χρησιμοποιούνται τα μηχανήματα των οποίων η χρήση είχε αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση και ακυρώθηκε η σύμβαση, για το ποσό που το αφορολόγητο αποθεματικό αντιστοιχεί στην αξία των πάγιων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, αν η επιχείρηση αντικαταστήσει τα πάγια αυτά στοιχεία, μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έγινε η πώληση ή η διακοπή της χρηματοδοτικής μίσθωσης τους, με νέα πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή της χρηματοδοτικής μίσθωσης που ορίζει το παρόν.

(β) Θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αφορολόγητου αποθεματικού και για το ποσό που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

(γ) Διαλύεται η ατομική επιχείρηση ή η εταιρία λόγω θανάτου του επιχειρηματία ή μέλους της εταιρίας.

Β. Επίσης το αφορολόγητο αποθεματικό που σχηματίστηκε φορολογείται:

(α) Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου, στο όνομά του, στο χρόνο αποχώρησης του και για το ποσό που αναλογεί σε αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρία.

(β) Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικής μερίδας, στο όνομα του μεταβιβάζοντος, στο χρόνο της μεταβίβασης και για το ποσό που αναλογεί σε αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρία.

(γ) Σε περίπτωση ανάληψης του αποθεματικού από εταίρο ή τους κληρονόμους του, στο όνομα του αναλαμβάνοντος, στο χρόνο της ανάληψης και για το ποσό που αναλαμβάνεται από αυτόν.

(δ) Σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου και εφόσον η εταιρία συνεχίζεται νόμιμα μόνο μεταξύ των λοιπών εταίρων, στο όνομα του κληρονόμου και για το ποσό που αναλογεί σε αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του θανόντος στην εταιρία.

(ε) Σε περίπτωση που η επιχείρηση μετά τη λήξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αποκτά την κυριότητα του εξοπλισμού.

Γ. Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της επένδυσης ή και μη απόκτησης της χρήσης του εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση εντός της πενταετούς προθεσμίας που ορίζεται από την παρ. 8 του άρθρου 5, η επιχείρηση υποχρεούται στην υποβολή συμπληρωματικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος για κάθε οικονομικό έτος και για το μέρος των κερδών που απηλλάγησαν της φορολογίας λόγω σχηματισμού του αφορολόγητου αποθεματικού.

Οι πιο πάνω δηλώσεις θεωρούνται εκπρόθεσμες και οι υπόχρεοι που υποβάλλουν αυτές ή δεν υποβάλλουν ή υποβάλλουν ανακριβείς υπόκεινται στις κυρώσεις του Ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'). Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος και πρόσθετου φόρου, που οφείλεται με βάση τη δήλωση της παραγράφου αυτής, καταβάλλεται σε πέντε (5) ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η μεν πρώτη με την υποβολή της δήλωσης, οι δε υπόλοιπες τέσσερις την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων επόμενων από την υποβολή της δήλωσης μηνών.

Άρθρο 11

Επιτροπή απλοποίησης διαδικασιών Ιδιωτικών Επενδύσεων

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών Ειδική Επιτροπή για την καταγραφή διαδικασιών και αρμοδιοτήτων, υπηρεσιών και φορέων, σχετικών με κάθε μορφής επενδυτικές και αναπτυξιακές πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα, με σκοπό την απλοποίηση των διαδικασιών αυτών, καθώς και την υπαγωγή τους σε ενιαίο πνεύμα διαχείρισης και ελέγχου.

2. Η Επιτροπή οφείλει να τελειώσει το έργο της μέσα στην προθεσμία που θα ορίζει η απόφαση για τη συγκρότησή της, η οποία και δεν μπορεί να παραταθεί πέραν του έτους 2005.

Άρθρο 12

Μεταβατικές και τελικές διατάξεις

1. Επενδύσεις ή προγράμματα ή επιχειρηματικά σχέδια που μέχρι την δημοσίευση του παρόντος Νόμου έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 2601/98 όπως ισχύει ή έχουν ολοκληρωθεί γι' αυτά οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής από τις αρμόδιες υπηρεσίες και γνωμοδοτικές επιτροπές αλλά δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η περίληψη της απόφασης υπαγωγής τους, διέπονται από τις διατάξεις που ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου.

2. Διατήρηση ισχύος κανονιστικών αποφάσεων

α) Διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της παραγρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 2601/98 μέχρι την συμπλήρωση διετίας από την έναρξη ισχύος της οπότε παύει η ισχύς της και μπορεί να εκδοθούν οι προβλεπόμενες στην παραγρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος Νόμου αποφάσεις.

β) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην υποπερίπτωση (xii) της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 κοινής υπουργικής απόφασης διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο μόνο όσον αφορά τον καθορισμό των περιοχών η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης κ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του κωδικοποιημένου Νόμου 1892/1990 που διατηρήθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την μεταβατική διάταξη της περίπτωσης β της παρ. 3 του άρθρου 14 του Ν. 2601/98, όπως ίσχυε.

γ) Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στις περιπτώσεις α' και β' των παραγράφων 10 και 11 του άρθρου 5 κοινών υπουργικών αποφάσεων για τον καθορισμό των κριτηρίων και διαδικασιών χαρακτηρισμού από τη Γ.Γ.Α. του Υπουργείου Ανάπτυξης των προϊόντων ή υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας ή των προϊόντων ως νέων αντίστοιχα, διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο ή κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή του έκτου εδαφίου της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του κωδικοποιημένου Νόμου 1892/1990 και διατηρήθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την μεταβατική διάταξη της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 2601/1998 όπως ίσχυε.

δ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην περίπτωση α' της παραγράφου 12 του άρθρου 5 κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των προδιαγραφών των επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού καθώς και των στοιχείων που συνοδεύουν την οικονομοτεχνική μελέτη διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης κβ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του κωδικοποιημένου Νόμου 1892/90 και διατηρήθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την μεταβατική διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

ε) Μέχρι της έκδοσης της προβλεπόμενης στην περίπτωση γ' της παραγράφου 15 του άρθρου 5 κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των κριτηρίων και διαδικασιών χαρακτηρισμού από την Γ.Γ.Α. των προϊόντων ως καινοτομικών, καθώς και της εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της παρ. 17 του άρθρου 6 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

στ) Διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης β'

της παραγράφου 16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/1998 μέχρι την συμπλήρωση διετίας από την έναρξη ισχύος της και μπορεί να εκδοθεί η προβλεπόμενη στην περίπτωση β' της παρ. 16 του άρθρου 5 του παρόντος απόφαση.

ζ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στο πρώτο εδάφιο της παρ. 18 του άρθρου 5 κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό του είδους και της έκτασης των έργων ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακής μονάδας διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης λβ της παρ. 1 του άρθρου 2 του κωδικοποιημένου Ν. 1892/1990 και διατηρήθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την μεταβατική διάταξη της περίπτωσης ε της παραγρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

η) Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στην παραγρ. 19 του άρθρου 5 κοινών υπουργικών αποφάσεων για τον καθορισμό των προδιαγραφών των συνεδριακών κέντρων, των κέντρων θαλασσοθεραπείας, των χιονοδρομικών κέντρων και των εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται για τον παρόντα Νόμο οι κανονιστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή των περιπτώσεων θ και ιστ της παρ. 1 του άρθρου 1 του κωδικοποιημένου Ν. 1892/90 και διατηρήθηκαν σε ισχύ σύμφωνα με την μεταβατική διάταξη της περίπτωσης στ της παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε, καθώς και η οικεία απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης για τις προδιαγραφές των χιονοδρομικών κέντρων.

θ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην παράγραφο. 2 του άρθρου 6 της κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό επιπρόσθετων ειδικών κριτηρίων για τις επενδύσεις της υποπερίπτωσης (xi) της περίπτωσης ε και των υποπεριπτώσεων (vi), (vii), (viii), (ix) και (x), καθώς και της υποπερίπτωσης (ix) της περίπτωσης δ της παρ. 1 του άρθρου 3, που εξετάζονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί και τροποποιηθεί κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 7 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

ι) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην υποπερίπτωση β της παρ. 3 του άρθρου 7 κοινής υπουργικής απόφασης διατηρείται σε ισχύ και κατό περίπτωση εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση του Ν. 2601/1998 που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 8 αυτού, όπως ίσχυε.

ια) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στη περίπτωση α της παραγράφου 15 του άρθρου 7 υπουργικής απόφασης για την σύσταση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής καθώς και μέχρι την έκδοση της απόφασης συγκρότησής της σύμφωνα με την περίπτωση στ της ίδιας παραγράφου, διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται για τον παρόντα Νόμο οι κανονιστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή της υποπερίπτωσης (i) της περίπτωσης α' και της περίπτωσης ζ' της παρ. 19 του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

ιβ) Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στις υποπεριπτώσεις (i) και (ii) της περίπτωσης β' της παραγράφου 15 του άρθρου 7 υπουργικών αποφάσεων για τη σύσταση Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Επιχειρηματικών Σχεδίων και της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Επενδύσεων στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, καθώς και μέχρι την έκδοση των αποφάσεων συγκρότησής τους σύμφωνα με την περίπτωση στ της ίδιας ως άνω παραγράφου διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται για τον παρόντα Νόμο οι κανονιστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή των υποπεριπτώσεων (i) και (ii) της περίπτωσης β' και της περίπτωσης ζ' της παρ. 19 του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998 όπως ίσχυε.

ιγ) Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στην περίπτωση γ' της παραγράφου 15 του άρθρου 8 αποφάσεων των Γενικών Γραμματέων Περιφερειών για τη σύσταση των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Επιτροπών, καθώς και μέχρι την έκδοση των αποφάσεων συγκρότησής τους, σύμφωνα με την περίπτωση στ' της ίδιας ως άνω παραγράφου διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται για τον παρόντα νόμο οι

κανονιστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης δ' της παρ. 19 του άρθρου 7 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

ιδ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην περίπτωση ε' της παραγράφου 15 του άρθρου 8 κοινής υπουργικής απόφασης για τη σύσταση της Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, καθώς και μέχρι την έκδοση της απόφασης συγκρότησής της, σύμφωνα με την περίπτωση στ' της ίδιας ως άνω παραγράφου, διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης στ' της παρ. 19 του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998 όπως ίσχυε.

ιε) Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στις υποπεριπτώσεις (i) (ii) της περίπτωσης α' της παραγράφου 17 του άρθρου 7 υπουργικών αποφάσεων για τη σύσταση των Κεντρικών Οργάνων Ελέγχου και των Ειδικών Οργάνων Ελέγχου διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή των υποπεριπτώσεων (1) και (2) της περίπτωσης α' της παρ. 21 του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

ιστ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην περίπτωση β' της παραγράφου 17 του άρθρου 7 κοινής υπουργικής απόφασης για τη σύσταση Ειδικών Οργάνων Ελέγχου στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται για τον παρόντα Νόμο οι κανονιστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της υποπερίπτωσης β' της περίπτωσης 2 της παραγράφου 21 του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998 όπως ίσχυε.

ιζ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην περίπτωση γ' της παραγράφου 17 του άρθρου 7 υπουργικής απόφασης για τη σύσταση Περιφερειακών Οργάνων Ελέγχου (Π.Ο.Ε.) διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα νόμο η κανονιστική απόφαση που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 2 της παρ. 21 του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

ιη) Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 18 του άρθρου 7 υπουργικών αποφάσεων για τις αποζημιώσεις των προέδρων, μελών, εισηγητών, γραμματέων και αναπληρωτών βοηθών γραμματέων των γνωμοδοτικών επιτροπών, καθώς και των μελών των οργάνων ελέγχου, διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται για τον παρόντα Νόμο οι κανονιστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 22 του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

ιθ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην περίπτωση γ' της παραγράφου 20 του άρθρου 7 υπουργικής απόφασης για την υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών για τον έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων που κάνουν χρήση την ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής, διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 13 του κωδικοποιημένου Νόμου 1892/1990 και διατηρήθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την μεταβατική διάταξη της περίπτωσης ο' της παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

κ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 υπουργικής απόφασης για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καταβολής της επιχορήγησης διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση του Ν. 1892/1990 που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 6 αυτού και διατηρήθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την μεταβατική διάταξη της περίπτωσης η' της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

κα) Διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται η προβλεπόμενη στη περίπτωση β' της παρ. 4 του άρθρου 8 κοινή υπουργική απόφαση για τους όρους τμηματικής καταβολής της επιχορήγησης στα επιχειρηματικά σχέδια, αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης καθώς και η υπουργική απόφαση για τα αναγκαία δικαιολογητικά που προβλέπεται στην ίδια ως άνω παράγραφο,

που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της παραγράφου 8 του άρθρου 23α του κωδικοποιημένου Νόμου 1892/90 και διατηρήθηκε σε ισχύ σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη της περίπτωσης π' της παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 2601/1998, όπως ίσχυε.

κβ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 8 υπουργικής απόφασης για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καταβολής της επιχορήγησης στις ειδικές επενδύσεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα Νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της παραγράφου 7 του άρθρου 9 του Ν. 2601/1998.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου καταργούνται τα άρθρα 1 έως και 11, καθώς και το άρθρο 14 του Ν. 2601/1998 όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα εκτός των διατάξεων της παρ. 35 του άρθρου 6 και της διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 14 αυτού που διατηρεί σε ισχύ την παρ. 13 του άρθρου 23 του ν. 1892/1990 η οποία ενσωματώθηκε στην κωδικοποίηση των αναπτυξιακών κινήτρων ως άρθρο 23 γ του π.δ. 456/1995 και διατηρείται σε ισχύ.

4. Ειδικά για τις επενδύσεις του Ν. 2601/1998 που έχει αρχίσει η υλοποίησή τους και δεν έχει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ολοκληρωθεί και θα διαρκέσει πέραν της μιας διαχειριστικής χρήσης συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2601/1998 για τις αφορολόγητες εκπτώσεις, επίσης οι διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 27, του άρθρου 8 παρ. 24 του Ν. 2601/1998 καθώς και του άρθρου 21 παρ. 5 του Ν. 3259/2004 για την εφαρμογή των αφορολόγητων εκπτώσεων μέχρι την ολοκλήρωσή των επενδύσεων εντός της προβλεπόμενης πενταετίας.

5. Η παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 2601/1998, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν. 3219/2004 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 21 του Ν. 3259/2004 τροποποιείται με την διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του παρόντος, από τότε που ίσχυσε.

6. α) Η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η καταβολή των ενισχύσεων των επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που έχουν υπαχθεί στους Νόμους 1262/1982 1892/1990 και 2601/1998 από τον ΕΟΜΜΕΧ συνεχίζει να γίνεται από τις υπηρεσίες και τα όργανα του φορέα αυτού σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση δ' της παραγράφου 20 και στην περίπτωση δ' της παραγράφου 21 του άρθρου 8 καθώς και στην παράγραφο 4 του άρθρου 9 του Ν. 2601/1998. Στο πλαίσιο αυτό συνεχίζει να λειτουργεί στον ΕΟΜΜΕΧ η προβλεπόμενη από την περίπτωση γ' της παρ. 19 του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998 Γνωμοδοτική Επιτροπή η οποία γνωμοδοτεί για αιτήματα τροποποίησης αποφάσεων υπαγωγής, ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, μεταβίβασης επιχειρήσεων ή μετοχών η εταιρικών μεριδίων καθώς και για την ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής και επιστροφή ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί με τους Νόμους 1262/1982, 1892/1990 και 2601/1998.

β) Οι ρυθμίσεις του τρίτου, τέταρτου και πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 18 του άρθρου 7 του παρόντος Νόμου ισχύουν και για την Γνωμοδοτική Επιτροπή του Ν. 2601/1998 του ΕΟΜΜΕΧ.

7. α) Η παρακολούθηση και ο έλεγχος των επενδύσεων ή και προγραμμάτων που έχουν εγκριθεί στις διατάξεις του ν. 1892/1990 ή του ν. 1262/1982 από την Α.Τ.Ε συνεχίζει να γίνεται από τις υπηρεσίες και όργανα του φορέα αυτού σύμφωνα με τα οριζόμενα στο έκτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν. 1892/1990 όπως διατηρήθηκε με την μεταβατική διάταξη της παραγράφου 11α του άρθρου 14 του Ν. 2601/1998. Στο πλαίσιο

διατάξη της παραγράφου 1α του άρθρου 14 του Ν.2001/1990. Στο πλαίσιο αυτό συνεχίζει να λειτουργεί στην Α.Τ.Ε η προβλεπόμενη από την περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 8 του κωδικοποιημένου Νόμου 1892/1990 Γνωμοδοτική Επιτροπή η οποία γνωμοδοτεί για αιτήματα τροποποίησης αποφάσεων υπαγωγής, ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας μεταβίβασης επιχειρήσεων η μετοχών η εταιρικών μεριδίων, καθώς και για την ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής και επιστροφή ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί με τους Νόμους 1892/1990 και 1262/1982.

β) Οι ρυθμίσεις του τρίτου, τέταρτου και πέμπτου εδαφίου της παρ. 18 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου ισχύουν και για την Γνωμοδοτική Επιτροπή του ν.1892/1990 της Α.Τ.Ε.

8. Αιτήσεις για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος επενδυτικών σχεδίων που αφορούν στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων, τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και αιτήσεις για υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων εμπορικών και μεταφορικών επιχειρήσεων, υπό ενιαίο φορέα, για τη δημιουργία εμπορευματικών σταθμών και διαμετακομιστικών κέντρων καθώς και τα επενδυτικά σχέδια των μεταφορικών επιχειρήσεων για τη δημιουργία υποδομών αποθήκευσης, συσκευασίας και τυποποίησης καθώς και κλειστών χώρων στάθμευσης φορτηγών οχημάτων καθώς και τα επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης μέσων μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων σε απομονωμένες, δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες περιοχές, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, υποβάλλονται μετά την έκδοση των προβλεπόμενων υπουργικών αποφάσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 3

9. Αιτήσεις για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης υποβάλλονται μετά την έκδοση της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του άρθρου 9 κοινής υπουργικής απόφασης.

10. Για τις διαδικασίες και τα όργανα ελέγχου των επενδύσεων του άρθρου 6 του Ν.2996/2002 (Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων Ε.Σ.Ο.Α.Β.) ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος.

11. Όπου στο κεφάλαιο Β' του Ν.2367/1995 (ΦΕΚ 261/Α/29.12.1995) <<Εταιρίες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών>> όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, γίνεται αναφορά στο Ν.1892/1990 νοείται ο παρών Νόμος.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

εκδοσή)

- » **ΤΑ ΠΛΗΡΗ ΚΕΙΜΕΝΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ:**
  - « Κ.Υ.Α. καθορισμού έργων για τον εκσυγχρονισμό Ξενοδοχείων για την εφαρμογή των ενισχύσεων του αναπτυξιακού νόμου (2601/98 & 3299/04).
  - « Κ.Υ.Α. καθορισμού έργων για τον εκσυγχρονισμό κάμπινγκ για την εφαρμογή των ενισχύσεων του αναπτυξιακού νόμου (2601/98 & 3299/04).
  - « Άρση του "κορεσμού" με στόχο τη δημιουργία νέων Ξενοδοχείων στην Αττική
- « Τμήματα της επικράτειας στα οποία δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα της επιχορήγησης για ίδρυση ή επέκταση Ξενοδοχειακών μονάδων του Ν2601/98 & 3299/04 (ΚΥΑ).
- « ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 2005 (το πλήρες κείμενο).
- » **ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ**
- » **ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ - ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ**
- « **ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΤΕΡΩΝ**

Η ιστοσελίδα έχει ολοκληρωθεί μόνο ως προς το εικαστικό.
Το περιεχόμενο είναι σε διαδικασία ελέγχου και επικαιροποίησης.